

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 51-52 (1350-1351) 1975 GRUODŽIO - DECEMBER 18

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. 275-4672

Mįslingas ženklas

Betlėjaus Kūdikis, kurio gimimą kasmet prisimena visas krikščioniškas pasaulis, yra mįslingas ženklas, kurio niekas negali ignoruoti. Vieniems jis yra naujo gyvenimo bei naujos epochos pradžia, kitiems mitas, tretiem abejonių objektas, ketvirtiem prieštaraavimo ženklas. Nė vienas asmuo pasaulyje nesukėlė tiek domesio, kovų, idėjų bei religinių grumtynių, tiek daug pasiaukojimo ir neapykatos, kankinių ir persekutojų, kaip tas Betlėjaus Kūdikis, atėjęs šin pasaulin menkoje prakartėje ir išėjęs iš jo per skausmingą kryžiaus kanciją. Jo 33 gyvenimo metai žemėje buvo trumpas laikotarpis, tačiau taip išsiūbavo žmonija, kad tas sujudimas nemažėja ir po beveik dviejų tūkstančių metų. Nuostabu yra ypač tai, kad žmonija sujudino Kūdikis, pasirodęs Palestinoje kukliu žmogaus pavidalu. Kad pasaulis susidomė karo vadais, karaliais, išradėjais, filosofais, poetais, laureatais, filmų žvaigždėmis, — suprantama: jie imponuoja savo jėga, valdžia, talentais. Betlėjaus Kūdikis galėjo imponuoti nebent savo skurdumu, tremtiniškumu, paprastumu. Bet tai dalykai, kuriais pasaulis nesidomi. Juose nėra nieko trenkiančio, nieko išoriškai blizgančio. Dėlto ir sakome, kad Betlėjaus Kūdikis yra didžiai mįslingas ženklas, slepiąs naują pasaulį.

Per tą mįslingą Betlėjaus ženklą suspindėjo žmonijai visai nauja viešpatija, naujas gyvenimas, kuriame išryškėjo išaugstintas žmogus, pakeltas į dvasinę plotmę, žėrinčią dievišku dvelkimu. Gal dėlto Kristus ir pasirinko kuklųjį Betlėjų, varganą aplinką, kurioje vietoj karališkų trimtų, pranešančių valdovo atvykimą, tebuvo girdėti lauko piemenų raliavimas. Per tą didį žmogišką paprastumą padvelkė dieviškumas, per medžiaginį varganumą išryškėjo dvasinis turtingumas, per kūdišką silpnumą prasižėrė dieviškoji galia. Ir taip tas Betlėjaus Kūdikis tapo visai naujos viešpatijos pradininku. Kaip iš garstyčių grūdo išauga didis, placiašakis medis, apimantis visą žmoniją. Ta Jo viešpatija yra grynai dvasinė, priimanti žmogų su kūnu ir siela, pakelianti iki dieviškojo horizonto, teikianti antžmogišką šviesą, atskleidžianti gyvenimo prasmę, kurios negali duoti kad ir didžiausia humanistinė pajėga. Tai viešpatija, kurios šaknys glūdi antgaminiame apreiškime, tačiau ji nusileidžia iki paprasčiausios žemiškos tikrovės, ligi kiekvieno žmogaus, ji prakalbina dieviškuoju kvietimu ir nieko neatstuma. Taip, Kristus nieko neatstuma. Jo viešpatija skirta visiems, bet ją ir patį Kristų atstumia nevienas žmogus. Keista, bet taip jau yra — ne Dievžmogis atstumia žmogų, bet pastarasis — Dievžmogi.

Atstūmęs Kristų nuo savęs, žmogus pasišalina ir iš Jo viešpatijos, nes pastaroji jam pasirodo nepriimtina. Jam rūpi tokia viešpatija, kurioje žmogiškai jėgai viskas turi paklusti. Ji turi būti galingesnė ir už Kristaus viešpatiją. Pagrindinis jos ženklas — jėga. Jei krikščioniškojo viešpatio centras yra Dievžmogis, tai antikrikščioniškoj — žmogadivis, kaip kolektyvinės jėgos reiškinys. Jei krikščioniškoj viešpatioj respektuojama žmogaus laisvė, tai antikrikščioniškoj pabrėžiama jo nelaisvė, visiškas pajungimas kolektyvui, kurio vardu kalba ne išrinktasis, o gėbas diktuoti kolektyvui. Tokia viešpatija, t.y. antikrikščioniškoji, mūsų epochoje yra plačiai įsigalėjusi. Jos nasruose tebėra ir mūsų Lietuva. Nors mįslingasis Betlėjaus ženklas šviečia pasauliui beveik ištisus 2000 metų, tačiau Jo šviesa toje viešpatijoje oficialiai nėra priimta. Jeigu ji būtų priimta, antikrikščioniškoji viešpatija pasikeistų iš esmės. Jon grįžtų laisvė, išnyktų vergovinė sistema, ir žmogus pasijustų žmogumi, o ne didelio kolektyvinio mechanizmo rateliu. Taip, bet tada išnyktų jėga surakinta viešpatija, dingtų kolektyvų diktatoriai. Diktuojanti jėga to negali leisti, nes tai reikštų jos pačios galą. Ji iš prigimties veržiasi valdyti betkokia kaina. Ji laiminga tada, kai stiprėja vergija, kai gausėja vergų būriai. Dėlto Betlėjaus Kūdikis, kaip laisvės viešpatijos ženklas, ir toliau lieka kontrastu žvėriui — kolektyvinės jėgos simboliui.

Pr. G.

Džiugių Kalėdų, laimingų naujų metų!

Illustracija — dailininko Telesforo Valiaus

"Nebijokite! Nes štai aš skelbiu jums didelį džiaugsmą, kuris bus visai tautai, kad šandien jums gimė Dovo do mieste Išganytojas, kuris yra Kristus, Viešpats" (Luko 2, 10-11)

Atėjo pasaulin mūsų Gelbėtojas

nedarbu. Būdamas tarp juodojo aukso ir žydų valstybės, ji niekad neturės ramios sąjūties. Neturės jos nė Didieji savo daugialgių raketų ir žmogaus teisių deklaracijų šešėlyje. Ką bereikia žmogaus teisės dabarties imperijoje, užpuoliku sunaikintame Romos lėktuve... politiniuose kalėjimuose, civilizuotų ir besivystančių bendruomenių abortinėse ir mirštančių palatose?

Kiek vargo aplink pasaulio žmones! Kiek skausmo prie mūsų durų, vargo, kuris šauktų šaukia arba šnabžda! Kiek nevilčių, pridengtos kasdienybės, užsidarymo savyje, bandomosios meilės, meilės prie upelio, surisusių šeimų! O jeigu ir yra giedrų vakarų, kokia drama kartais sudaro amžius. Kokia tyli kancija, pasiekus gyvenimo pabaigą, išvysti juokingą balansą. Ir tuo metu, kai žmogaus mokslai siūlo veikalus apie protoplasmos avantiūrą, girdėti šio ryto pokalbis pas mano krautuvis parduovą: "Toks ir toks pasmirdęs senis prieš mirdamas paliko savo turtą gyvulių globos draugai. Sakė radęs draugą tikrai savo šunyje".

Mūsų epocha juokiasi iš gelbėjimo, bet jo šaukiasi iš visų pusių. Ji šaukiasi jo savo varnų. Ji šaukiasi jo sąjūdžiui, kuriuos vadina "žmogaus iš-

laisvinimu" — gana dviprasmišku išsireiškimu. Juk kiek naujų vergijų, įvestų valstybės, partijos, nemoralios tironijos, dengia tas "išlaisvinimo" žodis, taip gražiai skambąs?

Mūsų epocha šaukiasi gelbėjimo konkrečiose savo ambicijose — sumažinti badą, rasizmą, socialinius konfliktus, tautų susikirtimus; apvaldyti žmonių daugėjimą ir teisingiau paskirstyti gėrybes. Ji patyrė tokią galią ir didelę silpnąbę. Atrodo, ji patvirtina mintį, sakancią, kad žmogus negali pasiekti vien natūraliomis savo jėgomis pilno gėrio, idiegtos jo prigimtyje. Ir šv. Tomas Akvinietis sakė, kad žmogus vien savo prigimties jėgomis gali atlikti daug darbų, statyti namus, sodinti vynuogynus, "tačiau jis negali išvengti silpnųjų ir pasiekti pilną gėrį, susijusį su jo prigimtimi..." Jame alma žaidžia. Jam reikia gydytojo. Jam reikia gelbėtojo. Jam reikia didesnio nei mokslo, genijus ar socialinis reformatorius. Yra mokslininkų, išminčių, poetų, didelių politikų, bet jie negali išgelbėti žmogaus iš giliausios jo krizės.

Yra mokslininkų, išminčių, poetų, didelių politikų, bet jie negali išgelbėti žmogaus iš giliausios jo krizės.

Toks išgelbėjimas tegali ateiti iš Meilės, kuri viską gali ir nuolat beldžiasi į mūsų laisvę. Kitaip tariant, per Tą, kuris buvo pradžioje ("viskas per Jį buvo sukurta ir niekas be Jo neat-sirado") ir kuris atėjo į gliausia mūsų vargą, mūsų žaidžą, į mūsų nepajėgumą mylėti, į mūsų mirtį. Atėjo, kad pasiektų tai, kas žmogui neprieinama, kad sunaikintų dvasinę ir fizinę mirtį.

Toji žinia yra lygiai reikšminga ir tam, kuris baigia savo gyvenimą, ir tam, kuris jį pradeda, ir tam, kuris jį įpusėja.

Geroji žinia yra ši: Jis gimė. Jis gyvena. Toji žinia yra lygiai reikšminga ir tam, kuris baigia savo gyvenimą, ir tam, kuris jį pradeda, ir tam, kuris jį įpusėja. Kiekvieno amžiaus žmogui tas Gelbėtojas pažadina amžinąjį gyvenimą. Jis yra jaunesnis už laiką. Ir Bendrija, kurią Jis sutelkia, turi savo jaunystę. Kiekviena diena jai yra pirmoji diena.

Jis yra didžiausia galybė, bet pasirodo didžiausioje mažybėje, nes laukia mūsų tikėjimo. Jo vardas — Dievas gelbėjas". Ir ne a pasaulyje, kaip

sako apaštalas, lygindamas jį su žemės galybėmis, "kito vardo, per kurį galėtume būti išgelbėti". Mes ir visas pasaulis su mumis, visa kūrinių laukia savo skausmuose pilno apsišėikimo To, kuris yra, kuris buvo ir kuris bus.

D. MICKUTĖ - MITKIENĖ

Betlėjaus žvaigždė

Žvaigždė, niekad nematyta, Ir nauja, Ši vidurnaktį nušvito Danguje.

Mato piemenys ir spėja: Kas tai bus? — Baltas angelas atskrieja Nuostabus.

Ir iš snaučulio juos kelia Kilt ir žengt, Dievui — Gimusiam Vaikeliui Nusilenkt.

Tas, kurs saulei tiesė kelią Tarp žvaigždžių, Guldo savigą galvelę Ant edžių.

Lelijas laukų aprėdęs Stebuklu, Pats nenkliausių nesigėdi Vystykly.

Si naktis, nuskykus ZIEDĄ Nuo dangaus, Te linksmais varpais KALĖDŲ Žemėj gaus...

LIETUVIŠKOS KALĖDOS SENOVĖJE

"Aš Kalėda, atėjau iš ano krašto, kur miltų kalneliai, medaus upeliai, alaus ežerėliai..."

Visose krikščioniškose tautose Kalėdos yra švenčiamos su ypatingais religiniais - tautiniais papročiais, kurie dar labiau matosi mūsų lietuviškose Kalėdose. Užtat suprantama, kodėl dabartinio metu mūsų tautiečiai Lietuvoje jas švenčia artimiausią sekmadienį, kai yra laisvi nuo darbo ir kai gali šeimų rateliuose palaikyti senovinius papročius.

Anksčiau Kalėdos buvo švenčiamos net tris dienas, vėliau gi patrupintos į dvi dienas: pirmoji diena yra laikoma ypatingai šventa diena, todėl negalima lankytis pas kaimynus, nei priimti svečių namuose.

Nors pats žodis Kalėdos yra romėnų kilmės, bet pas mus į Lietuvą greičiausiai bus atėjęs per kaimynus gudus. Per Kalėdas, gruodžio 25 dieną, yra minimas Kristaus gimimas. Lietuviai, ir priėmę krikščionybę, į Kalėdų papročius yra įdėję daug savo senovės religinių papročius. Skaitant lietuvių tautosakos rinkinius, aiškiai matyti, kaip kaimurie senovės dalykai netgi yra įpinti į krikščioniškas Kalėdų giesmes ir kaikiuriuos papročius.

Senovės lietuviai, kaip ir kitos ano meto tautos, įsivaizdavo, kad Kalėdos atvažiuoja iš tolimo krašto aukšniais ratais, ragindamos savo arklius šilkiniais ir aukšniais botagais ir t.t. Tačiau reikia pastebėti, kad šios Kalėdos neturi nieko bendro su Kalėdų seneliu, kuris neša dovanas vaikams. Šis senelis yra atsiradęs tik šio šimtmečio pradžioje, gi senukas Kalėda yra daug ankstyvesnis. Tikrasis Kalėda yra svečias iš tolimo krašto ir namų laimės nešėjas.

Kalėda lietuviškame kaime atvykdavo išverstais kailiniais, barzda padaryta iš linų, kreivota lazda, su krepšiu, pilnu visokių šiupinio grūdų. Atvykęs prie durų, beldžia, prašydamas įleisti, ir prisistato šiais žodžiais: "Aš, Kalėda, atėjau iš ano krašto, kur miltų kalneliai, medaus upeliai, alaus ežerėliai, saldinais lyja, baronkomis sninga; nešu skarbų pilną tarbą, laimę, derlių ir kitokią labą; prašau duresles atidaryti ir į aną kraštą nebevaryti" (Liet. Enciklopedija, X. 295). Įėjęs į vidų, Kalėda pirmiausia beria iš s/vo krepšio grūdų sauja, kad būtų geras derlius, vėliau duoda dovanų merginoms ir vaikams, kad galėtų ištekti ir vesti, pagaliau padainuoja ir pašoka, bet ne religinio turinio dainas ar šokių.

Sis Kalėda yra priimamas kaip laimės nešėjas namams. Seimininkai paprastai pavaišindavo Kalėdą jau paruoštais valgiais, ir senukas eidavo į kitus namus, nekartą lydimas jaunių, kuris gatvėje ritindavo kaladę ir ją sudegindavo kaimo gale. Manoma, kad šis kaladės sudeginimas, dainuojant specialias dainas, yra senų metų sudeginimas ir naujų pradėjimas.

Primąją Kalėdų dieną tik šis Kalėdų senis galėdavo eiti iš namų į namus, kitiems gi buvo draudžiama, nes Kalėdos yra didelė šventė lietuvių galvosenoje. Čia kaip tik matosi, kad lietuviai, ir priėmę krikščionybę, neatsisakė savo senovinių papročių, bet juos gražiai sujungdavo su naująja savo religija.

Senovės lietuvių galvosenoje pačios pavojingiausios dienos esančios tarp Kalėdų ir Trijų Karalių, nes tai pačios trumpiausios dienos, ir visokie pavojai, visokios dvasios slankioja tomis naktimis iš namų į namus. Todėl suprantama, kad tie vakarai buvo laikomi šventais, ir niekas nedirbdavo jokio sunkesnio darbo, bet sėdėdavo namuose besišnekučiuodami bei prisimindami senus laikus ir senovės pasakas.

mindami senus laikus ir senovės pasakas.

Paskutiniu laiku centrinis Kalėdų švenčių aktas yra Kūčios, kurios irgi lietuviams buvo žinomos prieš krikščionybės atėjimą į mūsų kraštą. Kaikuriose vietose vartojama vienasakaita — kūčia, kitose daugiskaita — kūčios; dažniausiai paskutiniu metu vartojama — kūčios. Kūčių vardas ir paprotys irgi pas mus greičiausiai bus atėjęs per gudus. Tai paprotys virinti kviečių ir miežių kruopas, pasaldinti medaus vandeniu ir teikti susirinkusiems ir laidotuves ar didelių švenčių metu.

Sis paprotys gudų, kitų slavų ir lietuvių buvo įjungtas į krikščioniškus papročius. Krikščionybėje Kūčios reiškia iškilmingą, religinio pobūdžio, Kalėdų išvakarės valgomą vakarienę. Tuo buvo norima pasekti pirmųjų krikščionių agapes. Krikščionys, baigę tam tikrų religinių švenčių budėjimo laikotarpius ir pasninką, drauge valgydavo savo šeimose parsinešę iš religinių susirinkimų vietų pašventintus duonus.

Sis paprotys pirmiau pasirodė Lenkijoje, vėliau Lietuvoje. Kadangi senovėje krikščionys daug pasninkaudavo ir Kūčių dieną nevalgydavo nieko, tai ir iškilmingoji Kūčių vakarienė prasidėdavo vakare, gana anksti, kai pasirodydavo pirmosios žvaigždės danguje. Kūčių vakarienė prasidėdavo kalėdačio (plotkelės) laužymu, kurį atlikdavo visuomet šeimos galva, visiems susėdus aplink stalą. Kai kuriose vietovėse nesantiems šeimos nariams buvo paliekamos tuščios vietos, kad parodytų jų prisiminimą. Kūčių vakarienė visuomet buvo laikoma grynai šeimynine švente.

Kūčių stalas yra paklojamas šieno pluošte, ant kurio užtiesama balta staltiesė, ir ant jos padedami valgiai. Valgių skaičius turi būti 12, nors kaikiuriose vietose svyrudavo tarp 7 ir 13 patiekalų. Visi valgiai turi būti grynai pasninkiniai, todėl niekuomet nebūdavo nei mėsos, nei pieno gaminių. Paruošiama silių, įvairios rūšies žuvies, grybų ir miltinių dalykų, kurie būdavo pasaldinami aguonų ir medaus mišiniu. Niekuomet negalėdavo trukti prėskučių (sližikų). Seima susirinkdavo prie stalo, pasimėgdavo trumpa malda, vadovaujama šeimos galvos, ir po to sėdavo prie stalo bei ramiai šnekučiuodami valgydavo. Paskalbėjimų tema — dažniausiai šeimos prisiminimai apie jos pasikeitimus paskutinių metų laikotarpyje. Niekuomet prie Kūčių stalo nebūdavo svaiginamųjų gėrimų.

Visi patiekalai po vakarienos paliekami ant stalo, kad mirusieji irgi galėtų vėliau ateiti ir pasivašinti. Seimininkas paimdavo iš po staltiesės šieno dalį ir nešdavo gyvuliams padalinti. Kartais ši apeiga buvo paliekama paryčiai, kai atskeldavo anksti ir ruošdavosi važiuoti ro-gėmis aušrinėms Mišioms, kurių parapijos šventovėje buvo laikomos dar prieš auštant. Į šias Mišias visi važiuodavo su skambučiais, todėl besiantarant prie miestelio, girdėdavosi skambėjimas visais keliais, kurie veda į miestelį.

Kaikurie Kūčių apeigų tyrinėtojai teigia, kad Kūčios irgi buvo sukrščionintas senovės mirusiųjų minėjimas. Kiti teigia, kad valgių apstumas reiškia derliaus šventės minėjimą. Tikriausiai senovės lietuviai sujungė ankstyvesnės savo religijos papročius su naujuoju krikščionybės turiniu. Tai rodo ir vietnintelio gėrimo vartojimas: buvo geriamas šermukšninis, tai (Nukelta į 3-čią psl.)

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguojas: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$10.00, pusmetinė—\$6.00. Rėmėjo prenumerata \$15.
Skelbimai ruošiamam numerui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuomone.
Aurių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$10.00 per year, \$6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

*** NAUJA POPIEŽIAUS RINKIMŲ TVARKA** buvo neseniai paskelbta naujojo Pauliaus VI konstitucijoje. Jon Itraukia visa eilė Pijaus XII ir Jono XXIII padarytų pakeitimų, o taipgi Pauliaus VI pakeitimai (pvz. 80 m. amžiaus ribą peržengęs kardinolas nebegali dalyvauti naujojo popiežiaus rinkimuose, o kardinolų, turinčių teisę rinkti popiežių, negali būti daugiau kaip 120).

Dokumente pabrėžiama, kad popiežių renka tik Romos kardinolai. Tai reiškia, kad įvairių katalikiškųjų apeigų patriarchai bei tautinių vyskupų konferencijų pirmininkai rinkimuose negali dalyvauti. Paulius VI buvo norėjęs šia taisykle pakeisti, bet susilaukę pagrįsto pasipriešinimo iš Rytų apeigų katalikų vadovų ir ekumenistų. Pasak Vatikano radijo direktoriaus kun. Roberto Tuci, SJ, Rytų apeigų patriarchai niekada nedalyvavo Romos vyskupo rinkimuose, lygiai kaip ir Romos vyskupas niekada nedalyvavo ir nedalyvauja kurio nors patriarcho rinkimuose. Rytų apeigų naujai išrinkto kurio nors patriarcho pavadės nusuntimas Romos vyskupo patvirtinimui nereikia, kad Romos vyskupas nušprendžia kas bus nauju patriarchu, o tikslai — abipusis bendravimas, t.y., kad vienas kita pripažįsta.

Ekumenistai taipgi yra nuomonės, kad ortodoksams lengviau būtų ateityje susijungti su Rytų apeigų katalikais, jeigu patriarchato klausimas pasiliktu savo tradicinėje vietoje, kuri yra augstesnė už kardinolą. Kardinolas jau tik Romos vyskupo patriarcho popiežiaus patarėjas. Tokių patarėjų gali turėti ir kiti patriarchai.

Konstitucija numato, kad mirus popiežiu būtų kokia tuomet vykstanti santarbia ar vyskupų sinodas tuoj pat turi būti nutraukti ir gali būti tęsiami tikslai su naujai išrinktojo popiežiaus leidimu.

Popiežiaus rinkimų slaptumas dar labiau pabrėžiama: visi kardinolai daryti užrašai rinkimų metu turi būti sunaikinti, o prieš pačius rinkimus visos rinkimų patalpos turi būti patikrintos specialiu, kad nebūtų jokių elektroninių slapty įtaisų, perduodančių ar rekorduojančių kardinolų pasitarimus.

Jeigu per tris dienas nepavyksta išrinkti naujo popiežiaus dviejų trečdalių ir vieno balso dauguma, tada viena diena turi būti pašvenčiama maldai, mąstymui, diskusijoms ir pamokslui, kurį turi pasakyti vyriausias savo kardinolystės asmuo. Po to dar numatyta leisti dukart po septynių dienas balsuoti su vienos dienos pertrauka maldai ir mąstymui. Jei ir tada popiežius neišrenkamas, kardinolai gali pasirinkti vienbalsu pasisakymu tris tolimesnio rinkimo būdus: arba pripažinti popiežium daugiausia balsų gausiantį asmenį; arba išrinkti komitetą iš nemažiau kaip 9 ir ne daugiau kaip 15 asmenų, kurie popiežių rinktų; arba apriboti renkamų kandidatų skaičių iki 2 asmenų, daugiausia iki tol gavusių balsų, ir juos rinkti, kol vienas iš jų gaus dviejų trečdalių ir vieno balso daugumą.

Konstitucija numato, kad kardinolai nebegalės į rinkimus su savim pasiimti patarnautojų, kurių iki šiol kiekvienas galdavo pasiimti net po du. Išimtis daroma tik sunkiai sergantiems kardinolams, kurie galės turėti po vieną patarnautoją.

Popiežiaus rinkimų metu kardinolams nebereikės dėti raudonų drabužių, kaip iki šiol. Užteks juodos sutanos ir raudonos juostos. Nuostataose numatoma, jog išrinkus popiežium nevykupa (popiežium gali būti renkamas kiekvienas katalikas vyras), dar prieš pasilaukiant jį paskelbiant, turėtų būti konsekratuotas vyskupu.

*** PASAULIO BENDRIJŲ TARYBOS** visuotinis suvažiavimas, vykęs Nairobi mieste, Kenijoje, nominavo šešis asmenis į naująjį tarybos prezidiumą. Jie yra: Leningrado metropolitas Nikodim, rusų ortodoksų komisijos krikščionių vienybės pirmininkas; Cynthia Wedel, JAV episkopas (anglikonų) Bendrijos narys ir buvusi JAV Bendrijų Tarybos pirmininkė; Annie Baeta Jaggie, presbiterininkė iš Accra miesto, Ganos valstybės apeliacinio teismo teisėja ir buvusi JT komisijos moterų reikalams pirmininkė; generolas Tah Boanar Simatupang iš Jakartos, pasaulietinis Indonezijos Krikščionių Bendrijos teologas bei Indonezijos Bendrijų Tarybos pirmininkas, kadaise dalyvavęs savo krašto nepriklausomybės kovose; arkiv. Olof Sunby iš Uppsalos, Švedijos Liuteronų Bendrijos galva; Jose Miguez-Bonino, metodistų pastorius, "išsilaisvinimo" teologijos skleidėjas ir Buenos Aires metodistų seminarijos prezidentas.

KUN. J. STS.

*** VATIKANO BIBLIOTEKA** mi. ni savo 500 metų gyvavimo sukaktį. Ji buvo įsteigta 1475 m. popiežiaus Siksto IV ir per visą tą laiką buvo vis plečiama bei atnaujinama. Jai šiuo metu vadovauja vokiečių istorikas kun. Alfons M. Stickler, SDB. Joje tarnauja apie 80 patyrusių asmenų, o knygų esama per 800.000. Ši biblioteka yra grynai moksliniais darbais. Ja gali naudotis profesorai ir studentai, kurie gauna tam reikalingi specialius leidimus. Maždaug apie 2.400 asmenų iš visokių pasaulio kraštų kas dieną sėdi toje bibliotekoje.

Biblioteka turi ir savo foto skyrių, kur fotografuojami bei mikrofilmuojami neįkainojamos vertės seni rankraščiai bei dokumentai. Biblioteka turi ir nuosavą leidyklą, kuri yra išleidiusi eilę studijų apie Vatikano dokumentus. Tokios studijos supažindina pasaulio mokslininkus su turima bei galima jiems pasinaudoti medžiaga Vatikano bibliotekoje.

Pasak kun. Sticklerio, XVII šimtmetėje popiežiškasis archyvas buvo atskirtas nuo bibliotekos ir dabar yra tvarkomas atskirai. Jame yra laikomi visi popiežiškieji dokumentai. Astunoliktame šimtetyje buvo įkurti Vatikano muzėjai, kurie taipgi tvarkosi atskirai ir savarankiškai, išskyrus Krikščioniškąjį Muzėjų, kuris yra bibliotekos dalis. Šiuo metu norima bibliotekos patalpas vėl praplešti. Popiežius tam reikalui net projektą yra patvirtinęs, tačiau nėra lėšų, o reikėtų apie du milijonus dolerių.

*** KOMUNISTINĖS VENGRIJOS PREMIJERAS** György Lazar lankėsi Vatikane pas Paulių VI ir kalbėjosi apie Helsinkio konferencijos deklaracijos įgyvendinimą, kuri liečia religijos bei sąžinės laisvę.

*** ARKIV. MARIO TAGLIAFERRI** atvyko į Kubą ir įteikė savo kardinolais kaip popiežiškasis nuncijus Kubos prezidentui Osvaldo Dorticos. Jis į tą vietą buvo paskirtas jau birželio mėnesį. Prieš tai jis buvo apaštališkuoju delegatu Čado ir Kongo valstybėse, centrinėje Afrikoje.

*** ARKIV. ROGER ETCHEGARRAI**, 53 m. amžiaus Marselės arkivyskupas, išrinktas naujuoju Prancūzijos vyskupų konferencijos pirmininku. Tas pareigas paskutiniu metu ėjo kard. François Marty, 71 m. amžiaus Paryžiaus arkivyskupas. Arkiv. Etchegaray šiuo metu taipgi yra visos Europos vyskupų konferencijos pirmininkas.

*** KATALIKŲ MOTERŲ I KUNGUS** ŠVENTINIMO reikalu konferencija Detrote sutraukė 1.200 dalyvių. Buvo suvažiavę asmenys, kurie kovoja už moterų įšventinimą katalikų kunigais. Jų tarpe buvo seselių, kunigų, teologų ir eilinių pasauliečių. Pagrindinę kalbą pasakė sesuo Elizabeth Carroll, pabrėždama, kad paaugimams moterims jų teisėtose vietose K. Bendrijos tarnyboje yra nusi-kaltimas II Vatikano santarybos doktrina, iškeliančiai lygią asmenų vertę, ir Pauliaus VI žodžiams, jog moterys esančios Kristaus bendradarbės. Anot jos, dabar moterys beveik neturi jokio balso įvairiuose K. Bendrijos sprendimuose. Konferencijoje taipgi kalbėjo Arlene ir Leonard Swidler, JAV seserų draugijos pirmininkė sesuo Dorothy Donnelly, CSJ, kun. William Callahan, SJ, nelegaliai įšventintoji anglikonė kunigė Emily C. Hewitt, sesuo Margaret Farley, RSM, Rosemary Radford Reuther ir kun. George Tavad, AA.

*** KARD. JOSYF SLIPIYJ**, ukrainiečių Rytų apeigų vyriausias arkivyskupas, šiomis dienomis pats pareiškė, kad Vatikanas turėtų jį pripažinti patriarchu. Jis pabrėžė, kad ukrainiečių Rytų apeigų patriarchas vistiek jau egzistuoja, ar jį popiežius pripažįsta, ar ne. Jei dabartinis popiežius oficialiai nepripažins, tai pripažins kitas. Jis priminė, kad sovietų valdžia net du kartus jam siūlė tapti ukrainiečių ortodoksų patriarchu, tačiau jis to atsisakė dėl lojalumo popiežiui.

Ligšiolinis Vatikano pasiteisinimas buvo tas, kad kardinolas Slipij negalima paskelbti patriarchu, nes jis yra už savo arkivyskupijos ribų ir todėl negali savo patriarchato valdyti. Vis dėlto iš istorijos žinoma, kad pats popiežius — Romos vyskupas viduramžiais eilę metų buvo už savo vyskupijos ribų, o vistiek popiežiaus. Taipgi Vatikanas iki šių laikų konsekruoja kunigus tituliniais seniai išnykusiu Afrikos vyskupijų vyskupa, nors jie visą laiką gyvena už jų vyskupijų ribų, o pačios vyskupijos net nebeegzistuoja.

Niekas nenori gyventi vergijoj

Pokalbis su dr. Algimantu Saunoriu, neseniai atvykusiu iš okupuotos Lietuvos

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

— Ar pacientai sovietinė gydymo sistema patenkinti?

— Nebuvau pacientu, tad negalėčiau tiksliai pasakyti. Girdėjau, kad yra visokių. Aplamai, pacientai negali būti visi patenkinti, nes nemokamo gydymo sistema nėra tinkamai vykdoma, yra daug nukrypimų. Pvz. daug gyventojų kreipiasi į gydytoją dėl menkų dalykų. Būna labai įkyrių pacientų, rašančių visokius skundus. Jei bent dalis gydymo būtų apmokama pačių ligonių, atkristų daug nereikalingų rūpesčių.

Besiaikšinant šį klausimą, įsiterpė p. Saunorienė ir pastebėjo, kad ji buvo pacientė, bet rūpestingumu nebuvo patenkinta.

— Ar visiems piliečiams vienodos gydymo sąlygos?

— Anaipol! Yra vadinamieji "specigigoniai", "specigiginės", poliklinikos. Ten gydomi tiksliai valdžios pareigūnai — valdantiųjų grietinėlė. Gydytojai specialistai kviečiami ir iš kitų ligoninių. Prie to galima pridurti, kad privilegiuotojų klasė turi ir specialias krautuves, ir specialias vasarvietes. Jie visose tose vietose traktuojami kaip dideli ponai. Pvz. ligos atveju tokiame ponui paskambinama iš ligoninės, kad laukia gydytojas. Kitur pacientai laukia gydytojo.

— Okupuotoje Lietuvoje nemokamas yra ir švietimas. Kaip jis atrodo praktikoje?

— Kai viskas iš gyventojų yra atimta, suvalstybinta, valdžia gali įvesti ne tik nemokamą gydymą, bet ir švietimą. Sovietinėje sistemoje gyventojams yra nemokamas tiksliai mokslas. Mokiniai turi užsimokėti už transportą, pragyvenimą, uniformas, vadovėlius. Mokslas, koks jis bebūtų, žmonėms būtinus. Visi į jį veržiasi. Sovietinė sistema, žinoma, auklėja sovietinį žmogų, skiepija komunistinę dvasią, kuri Lietuvai nėra naudinga. Mokiniai tai jaučia ir atskiria grūdus nuo pelų. Juo sistema daugiau spaudžia, juo mokiniai labiau priešinasi. — Amerikoje yra per daug laisvės, kuri veda į nutautėjimą ir ištvirkimą.

— Ar mokiniai, nepriklausantys komunistinei organizacijai, turi sunkumų mokslo siekiant?

— Mokytis gali ir nepriklausantieji komjaunimui. Žinoma, privilegijų tokie negali tikėtis. Gali patekti ir į universitetą, jeigu labai gerai mokosi. Tačiau kai susiduria du kandidatai į vieną vietą, pirmenybė tenka komjaunuoliui. Daug reiškia tėvų užimama vieta. Studijuojančių labai daug, o universitete vietų skaičius ribotas.

— Nuo antrosios rusų okupacijos praėjo ketvirtis šimtmečio. Ar lietuviai apsisprato su padėtimi ir yra patenkinti, kaip skelbia sovietinė propaganda?

— Sunku būtų kalbėti už visus. Vis dėlto manau, kad lietuviai negali būti patenkinti, kol neturi savarankiškumo ir yra priversti vykdyti svetimųjų valią. Jie gerai mato, kad Lietuvoje viešpatuoja rusišką imperiją ir nori visus suldyti į vienalytę masę. Pvz. Lietuvoje rusai stato didžiules įmones, kad galėtų prigabenti savo žmonių, juos įkurdinti ir palikti lietuvių mažumoje, kaip prie to tikslą jau artėjama Rygoje. Pasipriešinimas rusams yra tylus, bet aiškiai jaučiamas, ypač jaunuomenėje. Protesto dvasios vedamas jaunimas demonstratyviai eina į pamaldas šventovėse.

Sportinių rungtynių atveju lietuvių publika palaiko nerusų komandas. Vyresnio amžiaus žmonės yra atsargesni. Jie mano, kad pasipriešinimui sąlygų nėra ir kad aukos dabartiniu metu būtų beprasimės. Jaunimas visuomet yra linkęs į revoliucijas.

— Kokią įtaką turi "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika"?

— Jos nesu skaitęs, bet žinodamas sąlygas Lietuvoje, stebiuosi. Juk ten veikia nepaprastai didelis ir tankus slaptosios policijos tinklas. Pralįsti pro jį yra neparastai sunku. "LKB Kronika" atlieka didelį vaidmenį — cementuoja tautą.

— Ar ateizmo įtaka Lietuvoje tikrai didelė?

— Ateizmą remia valdžia, spauda, televizija, radijas, mokyklos. Ateistinė propaganda didelė, bet jos įtaka nėra gili. Daug šalininkų neturi. Arši ateistinė akcija sukelia reakciją daugelis žmonių, reaguodami į ateistinę propagandą, demonstratyviai lanko pamaldas šventovėse. Vilniuje yra pastatyti specialūs civilinių santuokų rūmai, kur apeigos atliekamos labai iškilmingai, bet daugelis sutuoktinių iš ten važiuoja į religines šventoves — Aušros Vartų, Sv. Petro ir Povilo ir t.t.

— Kaip mūsų tautiečiai Lietuvoje žiūri į lankytojus iš užsienio ir aplamai į mūsų išeiviją?

— Dabar žmonės Lietuvoje gana daug žino apie išeiviją. Daug kas turi giminių užsienyje. Jie lankosi Lietuvoje ir pasakoja apie išeivių gyvenimą. Pvz. Vilniaus aerodrome tautiečiai iš užsienio sutinkami labai išpūdingai — susirenka minios žmonių. Išeivių spaudos niekas ten negauna, išskyrus "progresyviuosius" laikraščius. Bet ir jų kioskuose nėra. Užsienio radijo programų klausoma gana laisvai, nors dažnai būna trukdymų. Paprastai žmonės ten klauso to radijo programą, kurią tą vakarą geriau pagauna. Po Solženicino išstėmimo ir S. M. Kudirkos įvykių padidėjo trukdymai. Dauguma tautiečių Lietuvoje laukia savųjų iš užsienio, išskyrus tuos, kurie užima augštas vietas. Lankytojai būna sekami. Turi būti atsargūs.

— Ar bandantiems emigruoti iš Lietuvos nedaroma spaudimo, negrasoma bausmėmis?

— Kai padaviau prašymą emigruoti, prasidėjo netiesioginis spaudimas — buvo susiaurinta mano, kaip chirurgo, darbo apimtis, uždrausta operuoti. Bet tai oficialiai buvo daroma dėl kitų motyvų. Mano žmona buvo atleista iš darbo vaikų laikraščio redakcijoje, kur buvo išdirbusi 15 metų.

— Kaip galvoja žmonės Lietuvoje apie ateitį: ar tikisi, kad laisvės laikai vėl sugrįš?

— Ten niekas nesako ką galvoja. Policinėje valstybėje visi gyvena baime. Tačiau savaimis suprantama, kad viskas keičiasi. Tai tvirtina ir komunistų dialektika. Keitimosi procese turės būti grįžti ir rusų imperija, kuriai gresia pavojus ne tik iš pavergtųjų tautų, bet ir Kinijos. Be to, visi mato, kad Afrikos ir Azijos tautelės viena po kitos gauna nepriklausomybę. Turės ateiti ir Lietuvos eilė.

— Ar Sov. Sąjungos griuvimo atveju nebūtų pavojaus Lietuvai iš nacionalinės Rusijos?

— Neatrodo. Tuo atveju rusams reikės bėgti iš visos Rytų Europos, Kaukazo, Ukrainos.

Gudai yra gerokai nutautinti. Didesnis būtų pavojus atsikuriančiai Lietuvai iš Vilniaus krašto lenkų bei sulenkėjusių lietuvių. Vilniuje lenkų nedaug, bet Vilniaus krašte veikia lenkiškos pradžios mokyklos, per kurias lenkinimas vykdomas toliau. Sulenkėjusiems lietuviams atitautinti reikės dar daug pastangų, juoba, kad rusai varo ne tik rusinimo, bet ir lenkinimo politiką Vilniaus krašte.

— Kaip atrodo išeivija naujam ateiviui iš paverptos Lietuvos?

— Išeiviai yra neblogai organizuoti. Daug padeda Bažnyčia. Po 8 mėnesių stebėjimo galiu pasakyti, kad išeivijoje visuomenėje yra per daug partijų, per mažai lietuviškų lietuvių. Per daug peštynių, visai be reikalo eikvojančių tautines mūsų pajėgas bei energiją. Išeivija nusiteikusi patriotiškai, bet yra ir nutautėjusi, ypač jaunosios kartos. Netruksta ir tokių, kurie yra pakeitę pavardes, kad lengviau praptų prie anglų. Bet tai nieko nepažės, nes anglai lengvai atpažįsta neanglus ir angliškame kalyje.

— Ką manote apie išeivijos ryšius su okupuota Lietuva?

— Ryšius su Lietuva reikia palaikyti, ypač jaunimui. Pastarasis turėtų ten lankytis, nes Lietuvos jaunimas išvažiavęs negali. Kaikas būkštėja, kad tuo būdu išeivių jaunimas gali užsikrėsti komunizmo idėjomis. Reikia žinoti, kad Lietuvos jaunimas, užaugęs sovietinėje sistemoje, už komunistines idėjas nekovoja. Jos jam yra įgrisusios. Ten jaunimas gyvena daugiau rezistencijos dvasia. Tarpusavys bendravimas atgaivintų jaunimą ir vienoje, ir kitoje pusėje. Išsiskyrimas reiškia pradžią. Tiesa, nutautėjimas gresia ir Lietuvos jaunimui, bet ten yra tautos branduolys, pagrindinė tautinė jėga. Išeivija turėtų jam padėti.

— Minėjote, kad okupuotoje Lietuvoje vyksta rusinimo procesas ir gresia nutautėjimo pavojus. Ar tai vienintelis pavojus?

— Ne. Didelis pavojus yra ir alkoholizmas. Tai baisi dabartinė problema. Ten žmonės geria, norėdami palengvinti savo buitį, užmiršti priespaudą, rūpesčius. Be to, jų horizonte nematyti prašvaisių. Žmonės nemato prasmės, gyvena su ta diena — ką uždirba, tą išleidžia. Toks nusiteikimas veda į tautos išsigimimą.

— Kaip išeivija su savo organizacijomis ir spauda galėtų padėti tautiečiams pavergtame krašte?

— Kaikas išeivijoje mano, kad nereikia užgauti rusų, bandyti kalbėti su jais švelniai. Priešingai — reikia šaukti kuo garsiau, kaip žydai! Išeivijos spauda turi demaskuoti visas rusų daromas Lietuvai skriaudas. Juo daugiau čia bus triukšmo, reikalavimų, juo lengviau bus Lietuvoje. Pvz. 1965 m. Vilniuje buvo dainų šventė. Ta proga lankėsi daug svečių iš užsienio, ypač lietuvių. Tai buvo motyvas sulietuvinti gatvių vardus, duoti vienam ansambliui vardą "Lietuva". Reikia daugiau tokių, kaip Solženicinas. Ir daugiau vieningumo. Lietuvių nedaug, o pavojai ir uždaviniai dideli.

— Pagaliau klausimas ponai Saunorienė. Pasakykite, ar jaučiatės laimingi Kanadoje?

— Laimingiausias tai mūsų Gediminas, 13 metų vyras. Jis jau IX skyriuje, greitai išmoko anglų kalbą ir sėkmingai moko. Mano vyras turi aiškų tikslą, kurio kietai siekia. Aš baigiau 5 mėnesių anglų kalbos kursą ir dairausi darbo. Taigi, mūsų laimė tebėra reliatyvi. Pradiniai įsikūrimo sunkumai dar nėra visai įveikti, be to, dukra ir visi mano artimieji liko Lietuvoje...

— Ačiū Jums visiems už malonų pokalbį. Linkime Jums geriausios sėkmės Kanadoje!

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA2-7981, 922-8112.

PARDUODAME LIETUVISKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga sveikiname

visus Kanados lietuvių, krašto tarybos atstovus, Kanados Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdybas, savo brolius ir seseris pavergtose Tėvynėje ir visus lietuvių laisvajame pasaulyje, linkėdami ryžto ir ištvermės kovoje už Tėvynės laisvę ir lietuviškumo liepsnos išsaugojimą išeivijoje —

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA**Kanados Lietuvių Bendruomenės**

apylinkių valdybas, Tautos Fondo apylinkių atstovybes bei igaliojinius, lėšų telkimo talikinius ir visus gausiomis aukomis remiančius pavergtos Tėvynės laisvinimo darbą Kalėdų švenčių ir Naujų Metų proga nuoširdžiai sveikina —

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE**Kanados Lietuvių Fondas****SVEIKINA NARIUS IR VISĄ LIETUVIŲ BENDRUOMENĘ, LINKĖDAMAS**

malonių šventų Kalėdų ir gražių bei taikingų naujų metų —

KLF TARYBA**Didžiosios Kristaus gimimo šventės**

bei NAUJŲ METŲ proga sveikiname tautiečius, ryžtingai kovojančius už sąžinės laisvę pavergtose Lietuvoje, ištikimai juos remiančius išeivius laisvajame pasaulyje, linkime visiems ištesėti bendrame krikščioniškame žygyje ir sulaukti naujosios aušros —

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ CENTRAS

Kalėdinė palaima ir sėkmė

telydi 1976 metais kiekvieną geros valios sesę ir brolių lietuvių! Naujo ryžto tėvynės laisvinimo darbe, vienybės ir broliškos tarpusavio meilės Toronto lietuvių tarpe linki —

KLB TORONTO APYLINKĖS VALDYBA

PAVERGTOJE TĖVYNEJE

SVEČIAI IS JAV

Lapkričio 5 d. laidoje "Tiesa" paskelbė pranešimą apie dvi dienas trukusią JAV jaunųjų politikos veikėjų viešnagę sovietų okupuotoje Lietuvoje. Lietuviška transkripcija pateiktom pavardėm minimi: grupės vadai — demokratas Džeimsas Dž. O'Neilas, respublikininkas Tomas Milijonas; ekskursijos dalyviai — Merilendo valstijos senatorius Tomis Brovoteris, Minesotos valstijos senatorius Hubertas Hemfris, Kalifornijos valstijos asamblėjos narys Viljamas Lokajeris, buvęs jaunųjų respublikinčių susivienijimo pirmininkas Donaldas Sandkvistas, Alabamos gubernatoriaus padėjėjas Maiklas Grifinas; palydovai — JAV ambasados Sovietų Sąjungoje I sekret. Ričardas Kounsas ir JAV generalinio konsulato Leningrade konsulas Haris Metjuzas. Svečius su Lietuvos jaunimo indėliu ir ekonominiu ir kultūriniais laimėjimais supažindino vilniškio komjaunimo centro komiteto I sekret. V. Baltrūnas.

Jie taipgi buvo priimti ir vilniškės augštesiosios tarybos pirmininko A. Barkausko, kuris taip pat yra ir kompartijos centro komiteto sekretorius. "Tiesa" rašo: "Drg. A. Barkauskas pabrėžė, kad visi laimėjimai pasiekti broliškio tarybinių tautų bendradarbiavimo, pagrįsto leninės tautų draugystės principais, dėka. Pokalbio metu buvo pažymėta, kad pastaraisiais metais vis labiau plečiasi abipusiai naudingas TSRS ir JAV bendradarbiavimas. Šis procesas visiškai atitinka pasitarimo Helsinkio dvasią, padeda mažinti tarptautinį įtampą, plėsti ekonominius ir kultūrinius ryšius tarp valstybių ir tautų. Didelis vaidmuo, įgyvendinant taikaus sambūvio principus, tenka visų šalių, tame tarpe TSRS ir JAV, jaunimui..."

Šiame pokalbyje dalyvavo užsienio reikalų "ministeris" L. Diržinskaitė-Piliušenko, augštesiosios tarybos užsienio reikalų komisijos pirmininkas ir kompartijos centro komiteto užsienio ryšių skyriaus vedėjas F. Strumilas, augštesiosios tarybos jaunimo reikalų komisijos pirm. V. Kojala, kompartijos centro komiteto skyriaus vedėjo pavaduotojas A. Sinkėvičius, valstybinės plano komisijos pirmininko I pavaduotojas A. Brazauskas, žurnalisto Sąjungos pirm. A. Laurinčiūnas, Lietuvos jaunimo organizacijų komiteto pirm. R. Baltušaitis, einantis ir komjaunimo centro komiteto sekretoriaus pareigas. Be Vilniaus, amerikiečiams buvo leista lankytis Kaune ir Trakuose. Ši viešnagė buvo grindžiama Helsinkio dvasia, Lietuvos jaunimas įjungiamas į Sovietų Sąjungos jaunimo gretas. Parengtųjų dalyvavimas viešnagėje pabrėžia jos oficialumą, o jų susitikimas su partiečiais — jiems skiriama pripažinimą.

PRASNEKO V. MINOTAS

"Tiesos" lapkričio 14-20 d.d. laidoje penkių atkarpų straipsnį "Ir vėl BALFO ranka", pavadinta dokumentine apybraiža, paskelbė Vytautas Miniotas, jau anksčiau savo rašiniams pasižymėjęs kaip aršus polittrukas. Tų jo rašinių temos ir jiems panaudota medžiaga liudija neabejotai autoriaus priėjimą prie KGB archyvo ir net laisvą cenzorų. BALFA jis yra mėginęs dergti savo knygute "Atsargiai, BALFas!" šį kartą V. Miniotas pasakoja apie tris praėjusios vasaros įvykius sostinėje Vilniuje. Pirmasis liečia jo susitikimą su iš Los Angeles Vilniui atvykusiu Juozu Gedmintu, kurio vardu BALFO siuntiniai pasiekdavo Valentina Cirutą Žemaitijoje, trečiasis — su socialdemokratams atstovaujantią BALFO direktorę Brone Spūdienę iš Niujorko. V. Miniotas pasigiria, kad jis ją savo archyvo dėka aptiko tarp Vilniui atskridusių "pažangiosios" Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos ekskursantų. Abiem atvejais V. Miniotui rūpi BALFO bei jo veiklos suniekinimas, panaudojant J. Gedmintą ir B. Spūdienę, ypač pastarosios atsakymus į jo klausimus.

Idomišias yra antrasis įvykis, liečiantis du žurnalistus — Jurgį Janušaitį Čikagoje ir Juozą Keliuotį Vilniuje. Apie jų susirašinėjimą V. Miniotas, matyt, sužinojo iš cenzorų Vilniaus apste. Pasakojimą jis pradeda apilankymu pas J. Keliuotį, kuris jam leidęs perskaityti porą J. Janušaitio laišku į paskelbtą šią ištrauką: "Mielas Kolega Juozai, paruošk savo kūrybos pluoštus. Jums maloni naujiena. Gal galėsite ją panaudoti. Šių metų liepos mėn. 17 iki 22 d.d. Vilniuje viesės mano labai gera prietelkė Regina Andrijauskienė. Ji, manau, bus apsisitėjusi "Gintaro" viešbutyje, kur visi amerikiečiai apgyvendinami. Būčiau labai dėkingas, kad tomis dienomis galėtumėte rasti galimybę su ja pasimatyti ir perduokite jai man skirtus laiškučius, ji padėdė atgabenti. Pašikite sau nuorašus, kad kartais pakelėte kur juotieji nedingę. Ta ponina labai simpatinga, mano gera pažįstama. Per ją Jums siunčiu ir dūmelį, kad galėtumėte užsirykti ir praskaidrinti nuotaikas". Polittrukas V. Miniotas iš šios citatos tuojau pat padaro išvadą: "Regina Andrijauskienė labiausiai rūpėjo įvykdyti balfininko Jurgio Janušaitio užduotį — parvežti į Jungtines Amerikos Valstijas Juozą Keliuotį atsiminimus". Tokiu "pastabumu" galėtų pasigirti ne kiekvienas KGB pareigūnas, nes juk laisvė kalbama tik apie kūrybos

pluoštus ir laiškučius, kuriuos siūloma perduoti R. Andrijauskienė. Pateiktame pasiaikšime J. Keliuotis prisipažįsta į susitikimą su R. Andrijauskienę pasuntęs savo gerą bičiulį Steponą Pilka, o vėliau ir pats susitikęs su ja pastarojo bute, bet sakosi jokių rankraščių jai nedavęs. Antro susitikimo su R. Andrijauskienė J. Keliuotis atsisakęs. V. Miniotas išveda: "Jurgio Janušaitio akcija sužlugdo". Tokie yra V. Miniotos paskelbti pagrindiniai trijų įvykių duomenys, pridengti aštria neapykanta labdaros organizacijai BALFO, kurią jis stengiasi vaizduoti kaip kažkokią žvalgybos organizaciją, siuntiniais remiančią buvusius sovietinės valdžios priešin ir skatinančią juos antisovietinei veiklai.

UZMIRSTA TYLA

Kazys Žilėnas "Tiesos" 75 nr. nagrinėja triukšmo problemas Kauno ir Vilniaus miestuose. Triukšmą specialūs aparatai matuoja decibelais. Reaktyviniai lėktuvai, kildami ir nusileisdami, sukelia 110-120 decibelų triukšmą, o 130 decibelų jau yra pavojinga riba žmogaus sveikatai. Kaip ir Vakarų pasaulyje, triukšmą ypač pamego garsintuvas ginkluoti mūzikantai. Estradinės muzikos "Vilniaus bokštai" — 75" konkurse, įvykusiame Vilniaus sporto rūmuose, pirmoje parterio eilėje garsas siekė 95-115 decibelų. "Gintarinės trūbos" konkurse Kaune tyliausias programą atliko Kauno šiluminio tinklų estradinis ansamblis, pasiekęs 98-105 decibelų lygį. Triukšmingumu pasižymi ir reguliarių muzikos atlikėjų Vilniaus restoranuose: "Dainavoje" klientus linksmino 115-120 decibelų stiprumo muzika, "Palangoje" — 90-120, "Gintare" — 90-93. Kauno sporto halėje per krepšinio rungtynes beveik pastovus triukšmas siekia 105-107 decibelus. Kauno medicinos instituto higienos katedros vyr. dėstytojas A. Lukauskas ir aspirantas D. Vasiliauskas triukšmą halėje matavo, kai vietiniai "Zalgirio" krepšinininkai žaisdavo su kitų miestų atstovais. Jų paskelbti rezultatai: audringas plojimas — 90-92 decibelai, neįmetus priešininkams — 97-100, imetus žalgiriečiams — 110, žiūrovams nesutinkant su teisejais — 110-115. Praktiškai per visas tokias "Zalgirio" rungtynes triukšmas nenukrinta žemiau 100 decibelų. Prisimindamas užmirštą pagarbą tylai, K. Žilėnas rašinė užbaigia karčia pastaba: "Svilpimai ir kaukiamų sporto salėse, kėsmariška triukšmą koncertuose, restoranuose ir kavinėse vadinčiau paprasčiausiu chuliganizmu", kuriame užkirsti kelią atitinkamų organizacijų atstovai. Rimčiau susimąstytį apie triukšmą žala prisilaukia patys muzikantai, ansamblių vadovai. Bet kartais atrodo, kad žymiai lengviau išmokyti gerbti tylą kompresorius, motociklą, stakles, negu žmogų..." Oficialiai nustatyta sanitarinė triukšmo norma salėse, kavinėse ir restoranuose neturi viršyti 65 decibelų.

ATEIZMO PROPAGUOTOJAI

"Tiesos" 259 nr. pranešimu, dvimetėse ateizmo pagrindų mokyklose pradedo mokyti 6.000 okupuotos Lietuvos partinio ir komjaunimo švietimo klausytojų. Tose mokyklose dėstytojai dirba 250 propagandistų. Kompartijos centro komiteto politinio švietimo namuose jiems buvo suorganizuoti seminarai, kuriame pranešimus padarė Maskvai atstovaujantis religinių reikalų tvarkytojas K. Tuimėnas, Lietuvos Mokslų Akademijos istorijos instituto skyriaus vadovas A. Galdys, Vilniaus universiteto vyr. dėstytojas P. Pečiūra. Seminaro dalyviai buvo supažindinti su ateizmo dėstymo metodika, aplankė Vilniaus ateizmo muziejų paverstą Sv. Kazimiero šventove.

DOVANOS IŠ MASKVOS

Augštesiosios sovietų prezidiumo pirm. N. Podgornas ir sekret. M. Georgadze lapkričio 14 d. Kremliuje pasirašė isaką, kuriuo vilniškės augštesiosios tarybos prezidiumo pirm. Motiejui Šumauskui suteikiamas "socialistinio darbo didvyrio" vardas. Lenino ordinas, auksinis "Kūjo ir pjautuvo" medalis. Šių dovanų iš Maskvos jis susilaukė amžiaus septyniadesimtmečio proga už nuopelnus kompartijai ir "tarybinei valstybei", kuria suprantama Sovietų Sąjunga.

ILGIAUSIAS TILTAS

Ilgiausias tiltas Lietuvoje statomas Jurbarko per Nemuną. Jis bus gelžbetoninis, penkiolikos atramų, kurių penkis remsis į Nemuno dugną. Net ir potvynių metu apacia tiltu galės praplaukti laivai. Naujasis tiltas, sujungdamas Sakų pletą su Jurbarku, paspartins susisiekimą su Žemaitija — užmuminiams nereikės jėgų važiuoti per Kauną. Nauji tiltai taip pat statomi per Nevėžį, Dubysą, Miniją ir per Nerį Vilniuje.

NAUJOS PATALPOS

Kauno politechnikos instituto Klaipėdos fakultetas šiuos mokslo metus pradėjo naujose patalpose — keturaučiame pastate. Tradicinę juoste perkiro iš Kauno atvykęs instituto rektorius M. Martynaitis, o padėkos žodį tarė Klaipėdos fakulteto dekanas L. Vaicekuskas. Naujajame pastate dabar mokosi apie 900 dieninio bei vakarinio skyrių studentų laivų statybos ir remonto, mašinų gamybos technologijos bei kitų specialybių. Jiems yra įrengtos kity sričių laboratorijos. V. Kst.

Hamiltono Mergaičių Choras "AIDAS",

vadovai bei tėvų komitetas sveikina visus gerasirdžius rėmėjus, bičiulius, lietuviško jaunimo meninius vienetus bei organizacijas Kalėdų švenčių proga ir linki darbingų 1976 m.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba kviečia visus Hamiltono ir apylinkės lietuvius dalyvauti

NAUJU METU

gruodžio 31, trečiadienį, 7 v.v., Jaunimo Centre, 48 Dundurn N.

- Puiki šilta vakarienė ir šaltas bufetas
- Turtingas baras, šampanas
- Gros geras J. Vaičiūnas orkestras
- Durų laimikiai, kepuraitės ir kt. dovanos nemokamai
- Kaina — \$15.00 asmeniui, studentams ir pensininkams — \$12.00

Del bilietų skambinti O. Stasiuliu tel. 528-2055 arba L. Skripkutei tel. 529-4811

HAMILTON

VYSK. M. VALANČIAUS lituanistinės mokyklos mokiniai Kalėdų atostogoms paledidimui gruodžio 20, trečiadienį, 12 v. Tą pačią dieną 5 v. vakaro ruošiamą Kalėdų eglutę Jaunimo Centre. Meninę programą atliks mokiniai. Atsilankys ir Kalėdų senelis su dovanomis vaikams. Po to ten pat bus bendros vaišės vaikams, mokytojams, tėvams ir svečiams. Prašomi visi gausiai dalyvauti. Po atostogų pamokos prasidės sausio 3 d., 9.30 v.r.

KLVS "RAMOVĖ" Hamiltono skyriaus visuotinis narių susirinkimas šaukiamas 1976 m. sausio 11 d. ramovėno J. Asmenavičiaus rezidencijoje (77 St. Clair Ave.) 4.30 v.p.p. Visų narių dalyvavimas būtinas, nes be einamųjų reikalų, bus renkama nauja valdyba. K. B.

I N. METU SUTIKIMO BANKE. Tą bilietai jau baigiami išparduoti. Jau užpildyta Jaunimo Centro salė, scena ir baigiamos užpildyti dar esančios vietos balkone. Sutikimas rengiamas gruodžio 31, trečiadienį. Banketo pradžia — 7 v.v., užbaigta — 2 v.r. Gros J. Vaičiūnas kapela.

Šilta vakariene ir užkandžiais rūpinasi DLK Algirdo Šaulių kuopos šaulės, vad. St. Petkevičienės. Bendruomenės parengimų vadovas K. Mikšys ir šiemet organizuoja mums įdomų N. Metu sutikimą.

\$2040.37 CEKIS KLB Hamiltono apyl. v.bos pasiūstas pasaulio lietuvių jaunimo kongreso rengėjams. Tuo būdu mūsų kolonija yra gausiai išplėdžiui jai skirtą kongresui surinkti aukų kvotą.

BENDRAS KŪCIAS ir šiemet organizuoja mūsų šaulės trečiadienį par. salėje 8 v.v. Po jų dalyviai galės tiesiai eiti į 12 v. Bernelių Mėšias. Šiemet jau treči metai šaulės vėl atgaivina čia buvusią tradiciją.

ANT. O. JUŠIAI nusipirko Niagara Falls motelių verslą ir po švenčių vėl išsikels iš Hamiltono.

ATIDIRBE "STELCO" IMONEJ reikalaujamas tarnybos metus ir su laukę nustatyto amžiaus, išėjo į pensiją: Ant. Petkevičius, A. Ruzgys ir P. Latauskas.

TEGU MAN BŪNA LEISTA čia savo bičiuliams, skaitantiems "T. Zi-

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų

proga sveikiname ir linkime darbingų metų Aušros Vartų parapijos klebonui prel. dr. J. Tadarauksui, organizacijų vadovams, visiems Hamiltono ir apylinkių lietuviams —

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBA

Mėsos ir puikūs dešros gaminiai

Skambinti — kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113

- GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
- LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose — Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gynybės ir asm. paslaugų drauda. Nemokamas pilnas čekių pataravimas. Kapitalas — virš \$6.500.000.

"TALKA"

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 8%
term. depozitus 1 m. 9 1/2%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 12%
nokiūn. turto pask. 11%

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

METINĖJE AMERIKOS KATALIKŲ VYSKUPŲ KONFERENCIJOJE Vašingtone lapkričio 17-25 d.d. Amerikos Lietuvių Katalikų Tarnybai atstovavo jos reikalų vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius. Privatuose pokalbiuose jis turėjo progą priminti vyskupams Sovietų Sąjungos vykdomą Lietuvoje tautinę bei religinę priepauidą. Jis taipgi užmezgė ryšius su katalikais žurnalistais ir laikraščių redaktorais. Vienas jų, Xavier Rynne slapyvardžiu gvidenantis katalikiškas temas ne-katalikų laikraščiuose, pažadėjo parašyti apie religijos persekiojimą sovietų okupuotoje Lietuvoje. Šio žurnalisto rašinius skelbia didysis dienraštis "New York Times" ir žurnalas "New York Magazine". Katalikiško laikraščio redaktorė iš Willingtone, Delaware valstijos, taip pat pažadėjo atkreipti didesnį dėmesį į religijos suvaržymą Lietuvoje. Ji buvo nusteibinta, kai lietuviai gausiais laiškais atsiliepė į jos laikraštyje paskelbtą pranešimą apie "LK Bažnyčios Kroniką". Sakėsi nežinojusi, kad Willingtone yra tiek daug lietuvių.

VALSTYBĖS DEPARTAMENTO naujais Baltijos kraštų ir Vengrijos skyriaus direktoriaus Thomas H. Girth priėmė Algimantą Gurecką ir Arvydą Barzduką, JAV LB krašto valdybos ryšininkus Vašingtone. Jie du naujai pareigūnų supažindino su JAV lietuvių siekais ir LB organizacija. Pokalbyje buvo pabrėžtas lietuvių dėkingumas JAV vyriausybei už ligišolinį Pabaltijui įjungimo Sovietų Sąjungon nepripažinimą ir pareikštas susirūpinimas, kad Valstybės Departamentas dabar vengia viešų pareiškimų šiuo klausimu. T. H. Girth prisipažino, kad tai daroma dėl atydydžio, nes nenorima erzinti Sovietų Sąjungos. Šio klausimo Sovietų Sąjunga viešai nekomentuoją, bet jos atstovai privačiuose pokalbiuose pareiškia nepasitenkinimą. A. Gureckas ir A. Barzdukas nusiskundė, kad Helsinkio konferencija nepalengvino išskirtų šeimų sujungimo, nesumažino augstų maitų turistams ir Lietuva, nepailgino turistams viešnagės Lietuvoje. T. H. Girth pažadėjo į šiuos klausimus atkreipti savo dėmesį. Jis sakėsi esąs nusteibintas JAV lietuvių politinė įtaka, nes kiekvieną savaitę gauna po 2-3 klausimus iš JAV kongreso narių Baltijos valstybių reikalais. Kai buvo kilusios abejonės dėl ligišolinės Pabaltijui nepripažinimo sovietams politikos, per labai trumpą laiką kreipėsi 17 senatorių ir 42 kongresmanai, pasisakydami prieš šios politikos galimą pakeitimą. Toks JAV kongreso narių demesys liudija tikrai didelę lietuvių įtaką. T. H. Girth nuomone, lietuviai Valstybės Departamente turėtų kelti tokius konkretūs klausimus, kaip maitų sumažinimas siuntiniams, viešnagės prailginimas Lietuvoje, ir taip pat neventi kritiškų pastabų.

LIETUVIŠTO ATSTOVA JUOZA KAJECKA lapkričio 24 d. ankstyva vakara vėl skaudžiai primušė užpuolikai. Kaip ir kitais atvejais, jis buvo užplūtas prie pasitūrinėjės. Policija jį nugalėto ligoninė, kur buvo suteikta pirmoji pagalba. Sužeistasis sveiksta savo namuose. Atrodo, JAV lietuviai turėtų susirūpinti per daug jau dažnais šio senelio diplomato užpuolimais. Lietuvos pasitūrinėbė bendromis įėjomis reikėtų perkelti į saugesnį rajoną.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA pirmajame savo vadovybės posėdyje po suvažiavimo pirmininku perrinko dr. K. Bobelį, vicepirmininkais išrinko T. Blinstrubą, P. Dargį, dr. K. Sidlauską, dr. Vl. Simaitį ir dr. J. Valaitį, sekretorium — kun. A. Stalį, protokol sekretorium — A. Pakalniškį, išdinkinink — J. Skorubską.

RŪTA LEE-KILMONTY, filmų ir televizijos aktorė, 1976 m. vasario 14 d. ištėkės už Texas restoraną tinklo vadovo Webster Lowe. "Los Angeles Harold Examiner" pranešimu, jiedu jau įsigijo prabangius namus Dallas Forth Worth vietovėje.

DR. JULIUS DANTAS, vankuvertietis, iš Kanados persikėlė į Phoenix Scottsdale priemiestį Arizonos valstijoje. Čia jis žada verstis gydytojo praktika. Lig šiol Phoenixe nebuvo nė vieno lietuvių gydytojo, nors čia yra sparčiai auganti lietuvių kolonija. Dr. J. Dantas — geras odos ligų specialistas, parašęs keletą šios specialybės knygų.

KUN. LEONARDAS ANDRIEUS, OFM, pasižymėjęs poezijos kūriniais, 1976 m. Gavėnios laikotarpyje ves rekolekcijas Australijos lietuviams. Jį pakvietė Australijos lietuvių kunigų sekretoriaus, kun. L. Andrieus, OFM, šia proga taipgi skaitys ir paskaitas.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIAI susilaukė naujos advokatės. Teisių fakultetą šiemet baigė Graciela Mustelkytė, gimusi Buenos Aires mieste. Darbą ji gavo valstybinių pensijų įstaigoje.

SOL. S. VALADKAITE - LOPEZ, mezzo-sopranas, surengė sėkmingą koncertą Buenos Aires mieste, Argentinos Lietuvių Centre. Programon ji buvo įtraukusi A. Scarlati, M. de Falla, Ch. V. Glucko, G. Gershvino, K. Kavecko, St. Simkuso, C. Poimanskio, I. Andrijausko kompozicijas ir keletą liaudies dainų. Solistei akompanavo pianistė Neliša

Zavickaitė. Koncerte taipgi dalyvavo jaunoji gitaristė ir dainininkė Adriana Jocyte iš Berisso.

Australija

M. K. CIURLIONIO MINĖJIMĄ Bankstown rotušės salėje surengė ALB Sydnėjaus apylinkės valdyba ir dr. G. E. Kazokienė, ruošianti mokslinį darbą Sydnėjaus universitete. Sceną puošė didelis M. K. Ciurlionio portretas, sukurtas dail. Leono Urbono. Minėjimą pradėjo dr. G. E. Kazokienė, dalyvių supažindindama su M. K. Ciurlioniu bei jo kūriniiais. Pianiste E. Lauraitienė atliekanti M. K. Ciurlionio kūrinius, mūsų poetų eilėraščių deklamavo G. Viliūnaitė, O. Maksvytienė, G. Žigaitytė, R. Rutenis, D. Biere, V. Šliogeris ir R. Milašas. Programos pranešėja buvo E. Žižytė.

Britanija

SV. ONOS MOTERŲ DRAUGIJA Londone atšventė 60 metų veiklos sukaktį. Įvadinį žodį tarė draugijos pirm. A. Kriauciūnienė, vaišių stalus palaimino Sv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Sakevičius. Sukaktuvinės sveikino: Lietuvos atstovs V. Balickas, klebonas kun. J. Sakevičius — savo ir sergantieju kun. K. A. Matulio vardu, S. Kasparsas — Londono lietuvių parapijos, Z. Juras — DB Lietuvių Sąjungos, P. Ribokienė — "Dainavos", P. Mašalaitis — LAŠO, P. Paulavičienė — Konventrio moterų draugijos, T. Bakaitienė, viešnia iš Nottinghamo, prie sveikinimo pridėjo ir piniginę auką. Daug sveikinimų buvo gauta laiškais ir telegramomis. Sukaktuvinį pyragą perpjovė jauniausios draugijos narės — L. Greenwood ir p-lė Urbonaitė. Vaišių dalyviai veikloms šios organizacijos moterims sugiedoję "Ilgiausių metų". Sv. Onos Moterų Draugija pradėjo rūpintis tik šia, bet dabar plačiai reikiassi ir visuomeninėje bei kultūrinėje veikloje.

Vokietija

VLB DARBUOTOJŲ SUVAŽIAVIMAS įvyko lapkričio 7-8 d.d. Romuvoje. Kadangi pernai VL Bendruomenė sukako 25 metai, plačia veiklos apžvalga padarė dabartinis VLB krašto valdybos pirm. J. Barasas. Pasak jo, Vokietijos lietuvių tenka skirstyti į tris grupes: aktyviusius VLB narius, pasyviuosius ir inertinę masę, kuri skaito pasiskolintas knygas bei laikraščius, save laiko gerais lietuviais, bet niekur niekuo neprisideda. Vasario 16 gimnazijos problemas nušvietė jos direktorius V. Natkevičius. Jis džiaugėsi gimnazijos mokytojų pajauėjimu, nes jų eiles papildė dr. Violeta Jonaitė, Birutė Bilkštytė, Algis Stankas, atvykę iš Kanados ir JAV. Suvažiavimo dalyviai jiems įtraukė savo padėką ir rezoliucijas. Finansus mokytojų algoms parūpina federacinė Vokietijos vyriausybė, Baden-Wuerttembergo krašto vyriausybė ir Vokietijos katalikų vyskupa. Aukos ir rėmėjų būrelį įnaši nukreipiami į bendrabučių išlaikymą. Diskusijose buvo pasisakyta už drausmės sugriežtinimą bendrabučiuose ir gimnazijoje, pasmerkti gandosėnai, kenkiantys šiai lietuviškai švietimo institucijai, ypač tie asmenys, kurie dirbo gimnazijoje, o dabar, iš jos išėję, imasi piktų gandų.

PRANESIMUS PADARĖ REFERENCE: visuomeninių reikalų — dr. J. Grinius, vaikų — kun. A. Bernatoniš, teisiinių ir socialinių — J. Lukošius, santykių su apylinkėmis — kun. Br. Liubinas. Šių metų įvykių sovietų okupuotoje Lietuvoje apžvelgė dr. J. Grinius, paliesdamas taip pat ir A. Sacharovo vardo tarptautinę apklauką Kopenhagoje, kur buvo du lietuvių liudininkai — S. Kudirkas ir J. Jurašas. Kun. A. Bernatoniš kalbėjo apie dvi praėjusią vasarą turėtas lietuvių vaikų stovyklas, kuriose dalyvių susilaukta mažiau nei ankstesniais metais. Pasisakytą už vienos stovyklos rengimą, sumažinantį personalo išlaidas. J. Lukošius pranešimu, V. Vokietijos vyriausybė užsieniečiams be tėvynės teikia tas pačias privilegijas pensijų ir nedarbo draudos srityse kaip ir visiemis vokiečiams. Išimtis daroma tik politiniams pabėgėliams, kurių yra apie 45.000. Užsieniečiai be tėvynės yra pripažinti visi asmenys, gyvenę pokarinėse UNRRO ir IRO stovyklose. Tai gi, lietuviai turi pilnas teises ir socialinį aprūpinimą. Po referentų pranešimų žodis buvo duotas VLB įgaliotiniams ir apylinkių pirmininkams bei šeštadieninių mokyklų vedėjams. Suvažiavimo dalyviai lapkričio 9 d. išjungė ir gimnazijos moksleiviams skirtas Mėšias, kurias atnaušo ir pamokslą pasakė kapelionas kun. J. Dėdinas. Bendruomenės darbuotojų priimta rezoliucija smerkia Sovietų Sąjungos savivaliavimus okupuotoje Lietuvoje, dėkoja JAV kongresui už lėšas lietuvišioms "Laisvės Radio" laidoms bei jų darbuotojams už įdomias translancijas, bet prašo juos vengti lietuvių kalbą dardančių sovietinių barbarizmų. Rezoliucija taipgi paliečia ir veiksmų vienybės klausimą: "Suvažiavimas kviečia Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, Lietuvių Bendruomenės valdybą ir Amerikos Lietuvių Tarybą sparciau žengti prie vieningo Lietuvai laisvinti vyriausio organo sudarymo ir imtis bendrų pastangų užbaigti tą Lietuvos Bendruomenės skaldymą, kuri Čikagoje pradėjo keli nedrausmingi tautiečiai".

Septyniasdešimties metų dailininkas

RIMAS PAULIONIS

"As nesu nei realistas, nei modernistas — kažkas viduryje", J. Dagys

Michelangelui yra priskiriamas posakis, kad tarp skulptūros ir skulptūros yra maždaug toks skirtumas, kaip tarp šešėlio ir teisybės. Tuo posakiu norima pabrėžti ne tik medžiaginį skirtumą tarp tų meno šakų, bet taip pat iškelti svarbą, kurią turi medžiaga ir darbo metodas pačiam kūrėjui — menininkui. Šalia visai skirtingų meno uždavinių, kuriuos turi vienai spresti skulptorius, o kitaip tapytojas, skulptorius yra ir skirtingoje psichologinėje situacijoje. Skulptorius paprastai negali dirbti taip greitai ir staigiai, kaip tapytojas. Jis savo darbo įrankį turi naudoti daug lėčiau ir atsargiau.

Jau iš pirmo žvilgsnio J. Dagio skulptūra atkreipia dėmesį kaip savitas vienetas, išsiskiriantis iš kitų. O kai pažūrime į jo skulptūrinius darbus laiko eigoje, į jo besikeičiančią techniką ir stilių, vienas jam charakteringas elementas eina per visus jo darbus nuo ankstyviausių laikų iki šių dienų — susidomėjimas gyvenimu įvairiose jo formose.

Otto Schneid savo įžangoje į monografiją "Dagys", Amerikos Lietuvių Meno Draugijos išleistoje 1967 metais, sako:

Pajėgos, stumiančios Dagio kūrybą pirmyn, yra... jo tautos žmonės savo kovoje už gyvenamąją erdvę, už laisvę; lietuviškąjį prisiminimą... žmogiškąjį jausmą realybėje ir vizijoje: meilė, heroizmas, atsivertimas, nevilnis, nostalgija, persvarstymai.

Dagio išgilinimas į žmogaus anatomiją, jo įsijautimas į neribotą galimybes, kurias anatomija teikia skulptoriui turinio ir formos atžvilgiu, duoda mums progą įžvelgti į paties skulptoriaus minties plėtotę. Tai ypač matome jo reljefų tendencijoje — laisvos formos, stambios linijos, draminiai šešėliai.

Norint Dagio skulptūrą įvertinti, reikia prie jos sustoti, įsigilinti į linijas, tiek apskritas, tiek kampotas, ir aštrius ir lengvesnius šonų kritimus, ir lygų bei rupų paviršių ir pan. Taip pat reikia pamatyti ne tik trijų matavimų iškilumus, bet ir reikšmingas tuščias vietas — plokštumus, kurios guli tarp trečiojo matavimo formų, jas paryškinančios ir daugiau įprastines.

Įdomi Dagio skulptūrų maniera, dažnai žiūrovų nepastebima: nors ir skulptūra neplokščiam paviršiui, skulptūra atskleidžia visą savo grožį tiesiai iš priekio, kur medžio apdirbimas, kūrinio harmonija bei trečiojo matavimo linijos daro geriausią įspūdį. Kitas jo skulptūrų užmojis yra dėmesio atkreipimas į judesį, kurį jis gerai išreiškia formomis, linijų organizacija bei sudarydamas meninį įtampą tarp atskirų kūrinio dalių.

Skulptorių visada riboja medžiaga, kurioje jis dirba. Dagys puikiai sugeba apvaldyti medį, išnaudodamas visas šios medžiagos galimybes. Naudodamas dedukcinį metodą, Dagys paprastai yra linkęs parodyti žiūrovui, koks buvo medžio gabalas prieš tai. Tuo būdu jis atskleidžia savo sugebėjimus originaliai kompozicijai ir parodo ribas, kurias medžiaga nubrėžia skulptoriui.

Vietomis Dagys eina dar toliau — palieka kaikurias originalaus medžio dalis nepalietas, tuo dar ryškiau parodydamas medžio skulptūros darbo eigą ir sunkumus.

Laikraščio rémai neleidžia eiti į nuodugnesnes Dagio darbų studijas, tad čia pasitenkima tik išskelus kelis būdingiausius jo medžio skulptūrų bruožus — įprastus ir neįprastus. Žinoma, tai yra tik žodžiai, negali pakeisti tiesioginio įspūdžio, kurį žiūrovas gauna betarpiškai skulptūrą stebėdamas. Meno darbas kalba už save ir be žodžių.

Betkurio menininko kūrinių įvertinimui nėra būtina daug žinoti apie patį menininką kaip asmenį. Pagrindiniai menininko charakterio bruožai matomi iš jo kūrinių. Jie mums sako, kad J. Dagys yra niekad nepašaltantis, kūrybingas žmogus, kurio pagrindiniai gyvenimo varikliai yra žmogiškoji prigimtis, tiesa, grožis, gyvenimo prasmės įieškojimas. Tuos savo bruožus jis išreiškia savo mylimiausia kalba — skulptūra.

O dabar kreipkimės į patį suaktyvinimą, prašydami atsakyti į keletą klausimų.

— Esate baigęs meno mokyk-

lą Kaune 1932 metais. Pasakykite, kurlis menininkas studijų metu turėjo daugiausia įtakos jūsų skulptūrai?

— Kiekvienas jaunas žmogus žavisi žymiais asmenimis, taigi ir aš turėjau žvaigždžių — Michelangelas, Rodinas ir keletas kitų. Dabar mano kūrybos vadovas yra mano prigimtis, todėl nieko neseku — nei asmenų, nei srovių. Į viską pasižiūriu. Rimtuoj menu pasigėriu, modernias sensacijas papeikiu, nes jose nieko gero nėra ir nebus. Tai tik bandymas šaudyti iš tuščio šautuvo.

— Kurie skulptoriai vėliau turėjo įtakos Jūsų skulptūrai?

— Nė vienas neturėjo tiesioginės įtakos. Gal tai mano nelaimė, kad aš prie nieko nepritapau, bet kūrybai tai sveikiau.

— Ar Jūs save laikote tautodailės menininku?

— Aš esu gal atsargus, gal užsispyręs, o gal nejautus kitų darbams. Mano prigimtis mėgsta nuošaliau stovėti ir stebėti. Todėl niekad nebandžiau nei pamėgdžioti, nei pasisavinti, nei sekti lietuvių tautodailę, lygiai kaip ir kitų kraštų tautinį meną. Kas mano skulptūrose yra tautiško, išeina iš mano prigimties.

— Jūsų darbų dvasia vis dėlto yra artimesnė kuriai nors srovei ar kurliam nors stiliui?

— Manyčiau, kad ekspresionizmas, nes visada jieškau išraiškos, ekspresijos. Nei smulkaus realizmo, nei technika žaidžiančio impresionizmo niekada nepasisavinau. Kadaiše mano realizmas buvo akcentuojančių formų, taigi ekspresyvas, o dabar jungiu į vieną vienuomenę ekspresiją, deformavimą, primityvų realizmą ir savo sugebėjimus. Mano kūryba yra maniška: ar tai gerai, ar blogai, bet taip yra.

— Jūs taip pat esate tapytojas. Ar tematiniai atžvilgiai eina į tapybą taip, kaip į skulptūrą?

— Kaikada bandau patepti, tai mėgstu. Stodamas į meno mokyklą, tegalvojau apie tapybą, bet sąlygoms mokykloje taip susiklosčius, studijavau skulptūrą. Gal būdamas tapytoju būčiau daugiau pasiekęs nei dabar. Tema kūrybai yra labai

svarbu. Jei ji yra rimta ir nenuvakiota, daug padeda. Skulptūroje platesnės temos galima realizuoti tik reljefe, o tapyboje — visada ir visur, bet tapyba žydi ir be temos — tik spalvomis ir jų nuotakomis.

— Ar Jūs einate prie meninio uždavinio spontaniškai, ar prieš tai skirate laiko pasiruošimui, įskaitant škieus ir modelius?

— Dirbant meno laukuose būna įvairiai. Aplamai labai daug škiecuojau iš natūros ir iš atminties, iš širdies. Tų škiecų (popierių) turiu krūvas. Kartais jais pasinaudoju (darant reljefus jie būtinai), kartais — ne. Kai randu ypatingesnės formos medį, pasukiojęs ir pagalvojęs, kas iš to gali išeiti, — imu jį tašyti ir skaptuoti. Kitaip tariant, nuimti, kas nereikalinga, ir taip gimsta statula. Nekenčiu, kai šį darbą vadina drožimu. Drožia tik piemenys botkočius, o ne skulptoriai statulas.

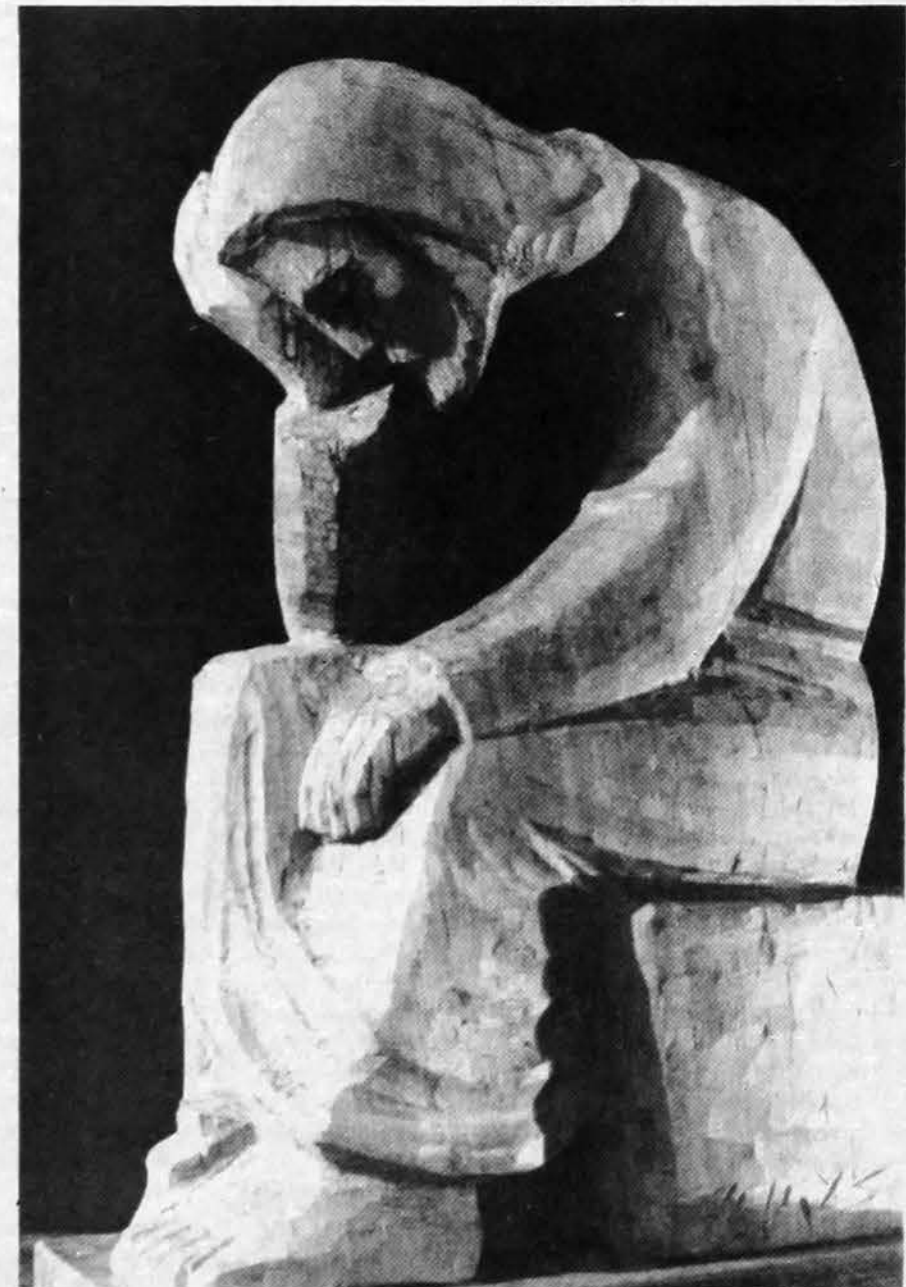
— Ar turite naujų kūrybinių užsimojimų, kuriuos norite išplėsti bei išbulinti?

— Kol gyvas būsiu ir turėsiu jėgų, tol dirbsiu, bet kas iš to išeis — pamatysime. Aišku, iš savo kailio neišsoksiu ir stebuklų nepadarysiu. Idėjų turiu. Jos, aišku, yra literatūrinės — dabar nemadingos. Neperseniai pridariau nemažai škiecų iš Lietuvos istorijos, kų žymesnių įvykių nuo pat priešistorės. Tai realizuoti geriausiai ir lengviausiai būtų tapyboje; galima būtų ir reljefuose, bet vargu ar kada nors imsiuos atlikti.

— Kodėl Jūs taip uoliai dirbate, kodėl kuriate?

— Tokia jau prigimtis, to iš manęs reikalauja mano dvasia, kitaip gyventi ji man neleidžia. Pradedant darbą, nuotaka būna pakili, lyg einant į puotą, o ji baigiant ateina prislėgimas, nusiminimas, lyg grįžtant iš puotos, kurioje viltys nesirealizavo. Taip žmogus vis kyla augstyn ir krinti žemyn... Nors vis palieki vietoje, bet gyvenimas tampa idomiu. Sakoma, geri darbai toliausiai žmogų palydi. Kaip toli jie lydės mane — spręst kiti.

— Ačiū Jums už malonų pasikalbėjimą. Linkiu ilgų ir kūrybingų metų!

Dagys, "Rūpesčiai spaudžia" (medis). Vienas naujausių skulptoriaus darbų
Nuotr. L. Dagienės

ATSIŪSTA PAMINĖTI

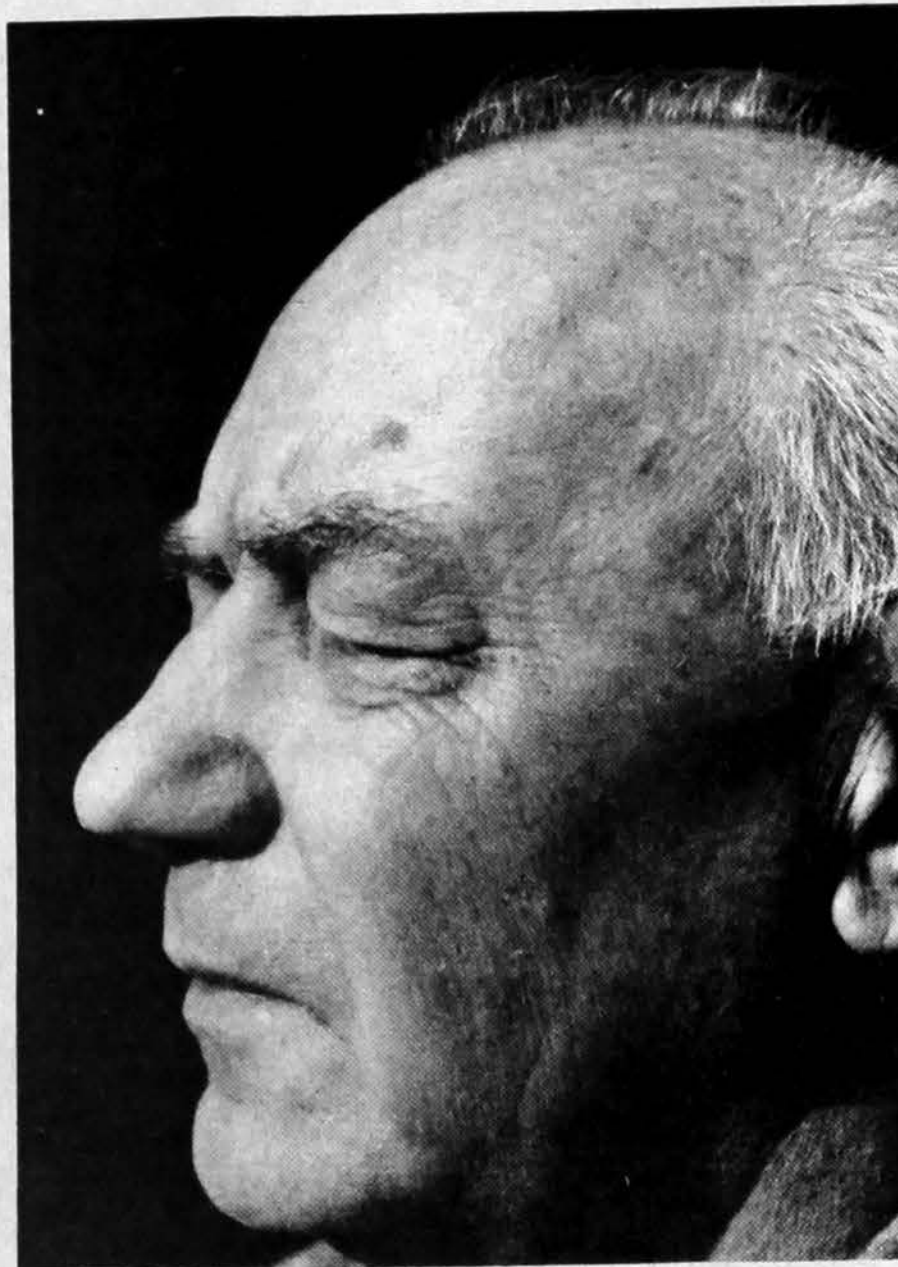
Publijus Vergilijus Maronas, BUKOLIKOS * GEORGIKOS. Vertė ir pagal originalą heksametrus lietuviškai atkūrė, parašė įvadą ir sudarė žodynėlį dr. Antanas Rukša. Antikiniai poetai lietuviškai II. Nidos Knygų Klubo leidinys nr. 95; 1975 m. Kaina: nariams — \$5 arba 2 svarai, nenariams — \$6.50 arba 2.50 svarai. Kietais viršeliais — \$0.75 arba 0.40 sv. daugiau. Knyga turi 432 psl. Leidėjo adresas: Nida Press, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, Britain.

LITHUANIANS IN HAMILTON * HAMILTONO LIETUVIAI. KLB Hamiltono apylinkės 1975 m. leidinys, skirtas savo 25 metų sukakčiai ir I Kanados lietuvių dainų bei tautinių šokių šventei. 112 albumo formato puslapių. Redagavo: vyr. red. V. P. Zubas, redaktorius K. Milleris ir V. Stanevičienė. Šventės ženklo auto-

rius — A. Trumpickas. Spaudos darbas atliko "Lithuanica Graphics". Leidinį platina Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas, 373 Charlton Ave. W., Hamilton, Ont. L8P 2E6, Canada. Kaina su persiuntimu — \$6.

Dr. Antanas Kučas, LITHUANIANS IN AMERICA. Translated by Joseph Boley. Introduction by Dr. Clarence C. Walton, President of the Catholic University of America. 350 psl. kietais viršeliais. Lietuvių Enciklopedijos 1975 m. leidinys. Kaina \$10. Leidėjo adresas: 395 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127, USA.

Jonas Matulionis, NERAMIŲ DIENOS. Aplankas, vinjetės ir įrašai dail. Telesforo Valaius. 780 psl. kietais viršeliais. Kaina — \$15. Toronto, 1975 m. Leidimą parėmė giminės draugai ir pažįstami. Rinko "Tėviškės žiburiai". Spaudė "Litho-Art" spaustuve, Toronto, Ont.

Dailininkas Dagys susimąstymo momentu

Nuotr. L. Dagienės

Lituanistika — ginklas ateičiai

1974 m. VI. Pūtvio šaulių kuopa Toronte atšventė savo veiklos dvidešimtmetį. Per tą laikotarpį nemažai nuveikta lietuvių šiaurinio srityje. Už ketverių metų kuopa švęs 25-rių metų sukaktį. Nutarta šią sukaktį atžymėti stambesniu užmoju. VI. Pūtvio kuopos šauliai ir šaulės pasiryžę suteikti lituanistinę stipendiją ir sudaryti lietuviui studentui ar studentei sąlygas parašyti bakalaurą, magistro ar daktaro laipsniui gauti lituanistinį mokslinį darbą Kento universitete prie Klevelando.

Kento universitetas turi 7.000 tomy lituanistinę biblioteką. Lituanistinė studijom ten vadovauja prof. dr. John Cadzow, trečios kartos lietuvis. Minėtoji stipendija siektų apie \$6.000. Tą sumą reikėtų suteikti per 2-3 metus. Stipendininkas būtų atrenkamas lietuvių profesorių komisijos ir su Kento universitetu pasirašytą sutartį minėtam moksliniam darbui rašyti.

Stipendijos tikslas: paruošti lietuvių mokslo atstovą, kuris galėtų kompetentingai kalbėti lietuviams svarbiais moksliniais, politiniais, kultūriniais ir kitais klausimais tarptautiniame forume. Kad tokių atstovų mums ypač reikės ateityje, manoma, niekas neabejoja. Lituanistika ir būtų tvirtasis mūsų kultūrinis ginklas ateityje. Kadangi užmojis nėra specifiskai šauliškasis, o aplamai lietuviškas, todėl ir kreipiamasi į kitas šaulių kuopas, lietuviškas organizacijas ir pavienius tautiečius prašant paramos minėtai stipendijai. Aukos siųsti šiuo adresu:

Lituanistinė stipendija, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6A 1A6, Canada

Taip pat aukas galima įnešti į Toronto "Paramos" banko sąskaitą nr. 4997. VI. Pūtvio šaulių kuopa, atidarydama minėtą sąskaitą, stipendijai paaukojo \$200.

VI. Pūtvio šaulių kuopa visada jautė lietuviškos visuomenės vienokią ar kitokią paramą, todėl tikisi ir šį kartą jos tautos. Jei pasiseks mūsų sumanymą įvykdyti, bus pasiektas didelis laimėjimas.

VI. Pūtvio šaulių kuopa Toronte

JULIJA ŠVABAITE

Gintaro sauja

Sakiau — sugrįšiu, sakiau — negrįšiu, ir parsinešiu, ir nepanešiu, nebeužmigsiu, neatsikelsiu, parnešiu skausmo jau nepakelsiu...

Grįšiu raudona, žalia, geltona, žemę išdavus, broliu pardavus, suakmenėjus, stabu pavirtus, nesužinojus už ką jie miršta...

Ašarų upių aš neišsėmiau, tėviškės dulkų nepasisėmiau, tik parsinešiau aš tėvo kraują — lino skarelį gintaro saują...

Talentų festivalis — varžybos

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos kultūros komisija, kuriai pirmininkauja E. Kudabienė, rengia lietuvių talentų festivalį — varžybas Toronto Lietuvių Namuose 1976 m. gegužės 1 ir 2 dienomis. Festivalyje dalyvauti kviečia visus Kanados lietuvių talentingus asmenis — jaunuolius — es ir suaugusius. Bus šios grupės: 1. solistai/vokalistai, 2. šokėjai (baletas, išraiškos šokis, modernusis šokis ir kt.), 3. skaitovai (dailiusis skaitymas — poezija, proza, monologai ir t.t.), 4. vaikai (draminių grupių pasirodymai, inscenizuotos pasakos bei pasakėčios, veikalu ištraukos...).

Tos visos grupės bus dar skirstomos pagal amžių: 8-12 metų, 13-16, 17-21, 22 ir vyresni.

Norintieji dalyvauti festivalyje turės užpildyti anketas ir atsiųsti iki 1976 m. vasario 1 d. Kiekvienas dalyvis bus kviečiamas paruošti po du dalykus, kuriuos antrasis — laisvai pasirinktas.

Kiekvienai meno šakai bus atskiros vertintojų komisijos, kurios skirstys I, II ir III vietas.

Baigiamasis laimėtojų koncertas bus gegužės 2, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių Namų salėje. Ten bus įteiktos festivalio — varžybų laimėtojų dovanos ir pažymėjimai.

Anketas būsimieji festivalio dalyviai galės gauti pas KLB vietinių apylinkių pirmininkus. Į juos prašoma ir kreiptis.

KLB kultūros komisija maloniai kviečia apylinkės valdybas atkreipti dėmesį į šį festivalį ir paskatinti tėvus, kad registruotų savo talentingąjį jaunimą numatoma programai. Visais festivalio reikalais kreiptis pas kultūros komisijos pirmininkę E. Kudabienę (96 East 41 St. S., Hamilton, Ont. L8T 2Z7. Tel. 389-0579 arba 528-1309).

A+A

POVILUI GENIUI

Lietuvoje mirus, jo broliui JONUI ir šeimai

nuosirdžią užuojautą reiškia —

Br. Putna

St. Kukta

A. Kairys

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRE

trijų menininkų koncertą surengė "Margutis". Programą atliko iš V. Berlyno sol. Vida Vaitkutė-Olchan, pianistas ir kompoz. Aloyzas Jurgutis, balerina Violeta Karosaitė. Sol. V. Vaitkutė padainavo liaudies dainų, dabartinių Lietuvos kompozitorių estradinių kompozicijų, jas papildydama vokiškom, ispaniškom ir amerikietiškom. Ji yra estradinio pobūdžio dainininkė, mezo-sopranas, prieš keletą metų su savo vyrų iš Lietuvos išvykusi Izraelin ir dabar gyvenanti V. Berlyne. Solistei akompanavo A. Jurgutis. Pastarasis taipgi debiutavo ir kaip kompozitorius ne tik V. Vaitkutės padainuota balade "Jūrą ir Kastytis", bet ir savo fortepioniniu kūriniu "Likimo paukštis", susietu su M. K. Čiurlioniu. V. Karosaitė atliko porą savo choreografijos šokių taip pat Čiurlionine tematika tik vienam jų buvo panaudotos prancūzų kompozatoriaus D. Milhaud simfoninės poemos. Tą pačią programą šį menininkų trululę prieš savaitę buvo atlikusi Filadelfijos ir Niujorko lietuviams skirtose koncertuose.

SUSITIKIMUI SU AKTORIUM HENRIKU KACINSKU, mūsų dramatos teatro veteranu, buvo skirtas vienas kultūrinis subatvakaris Bostone. Svečias iš Niujorko, anksčiau gyvenęs Bostone, pateikė pluoštą idomiu atsiminimų ne tik apie savo sceninį darbą, bet ir kaikiurius režisiorius, teatro vadovus. Pvz. B. Dau-guvietį jis apibūdino kaip režisiorį, kuris nelabai mėgo gillintis į statomus veikalus, bet buvo linkęs dirbti paskubomis, kaip žmonės sako, kepti spektaklius. Dalį H. Kačinsko kūrybinio kelio atskleidė ekrane parodytos skaidrės, daugiausia susietos su jo veikla Vokietijoje ir Amerikoje.

BROCKTONO SV. KAZIMIERO PARAPIJOS CHORO koncerte pirmą kartą buvo atlikta kompoz. Juliano Gaidelio ir poeto Bernardo Brazdžionio kantata "Lietuviškas žodžiai". Jos atlikime, be choro, dalyvavo sol. D. Mongirdaitė, sol. St. Liepas ir pianistas dr. V. Vasyliūnas. Choras ir sol. St. Liepas taigiai padainavo lietuvių kompozitorių dainų, sol. D. Mongirdaitė — J. Strausso operėčių arijų, sol. B. Povilavičius — G. Verdi, G. Rossini, V. Klovos operų arijų. Tautinių šokių pašoko O. Ivaškienės vadovaujama grupė.

DAIL. INOS NENORTIENES emaili kūrinių parodą Brooklyne, Kultūros Zidinyje, surengė vyr. skaudžių židyns "Vilija". Parodoje buvo išstatyta nemažai vazų, dekoratyvinių lėkščių, paveikslų, suskirstytų į tris grupes — abstraktinius, su gėlių motyvais ir su lietuviškais motyvais.

DU VAIZGANTO KULTŪROS KLUBO seminarai Brooklyne Kultūros Zidinyje buvo skirti Justino Marcinkevičiaus dramos veikalams. Pirmajam dalyviui su "Mindaugu" su-pažindino Renata Alinskienė. Ilustracijai buvo panaudotas magnetofono įrašas, atliktas Vilniaus dramos teatro aktorijai. Antrajame seminare Eglė Juodvalkytė nagrinėjo dramą "Katedra".

VASINGTONO LIETUVIŲ MOTE-RU KLUBAS, vadovaujamas pirm. E. Vodopolienės, surengė M. K. Čiurlionio šimtojo gimtadienio minėjimą. Foną šiam minėjimui sudarė ir vadovavo A. Vaičiulaitis, M. K. Čiurlionio laiškus skaitė H. Kačinskas. Juos papildė A. Petručio iš juostelių perduodami M. K. Čiurlionio muzikos intarpai. Pagrindiniu paskaitininku buvo P. Jurkus, atsivežęs daug skaidrų. Minėjimo dalyviai labai idomu buvo išgirsti J. Blekaičio ir juosteles įrašytus dail. Adomo Varno ir Jadvygos Tūbelienės atsiminimus apie jų susitikimus su M. K. Čiurlioniu. A. Varnas netgi padainavo ir M. K. Čiurlionio skirtą dainą.

NIUJORKO LINCOLN CENTRE surengtas moterų kompozitorių kūrinių koncertas buvo pradedamas Gražinos Bacevičiūtės "Uvertūra orkestrui". Koncerto programą atliko Niujorko filharmonijos orkestras su bostoniete dirigente Sarah Caldwell. Jai buvo parinktos G. Bacevičiūtės, Ruth Crawford Seeger, Lili Boulanger, Pozzi Escot ir Thea Musgrave kompozicijos.

KUN. DR. VIKTORAS GIDZIŪNAS, OFM, 45 dienas Vatikano archyve ir bibliotekose rinko medžiagą savo istorinėm studijom. Jos ypač daug rado 1760-95 m. Varšuvos nunciatus dokumentuose, kuriuose buvo paliesta politinė ir religinė Lietuvos istorija. Šiuo metu dr. V. Gidziūnas baigia ruošti spaudai Ambrozijaus Pabrėžos biografiją. Ją išleis mecenatas prel. J. Karalius.

M. K. ČIURLIONIO GALERIJOJE, Čikagos Jaunimo Centre, įdomiausių knygženklių parodą surengė Gintautas Vėžys, pateikdamas savo rinkinį, kurį sudaro apie 500 knygženklių, sukurtų net 50 dailininkų. Knygženklių istorinę raidą ir pasikūrimą dailininkų savitumus jis nušvietė po parodos atidarymo įvyksioje vakaronėje.

"THE AMERICAN POETRY REVIEW", leidžiamas kas du mėnesiai Filadelfijoje, gegužės laidoje paskelbė du dvipusius Henriko Radausko eilėraščius — "Krautuvėlės pardavėja" ir "Peizažas". Juos anglų kalbon išvertė Jonas Zdanys.

METINĖ BALTIEČIŲ MUZIKOLOGŲ KONFERENCIJA Taline aptarė Pabaltijo simfoninės muzikos problemas. Lietuviams atstovavo 10 muzikologų su kompozitoriais B. Kutavičiumi ir V. Montvila. Pranešimą apie simfoninę Lietuvos kompozitorių muziką skaitė muzikologė D. Palionytė, apie tarptautinę M. K. Čiurlionio kūrybos reikšmę — muzikologas J. Bruveris. Filharmonijos salėje įvykusiam koncerte buvo atlikti naujausi Latvijos, Estijos ir Lietuvos kompozitorių simfoniniai kūriniai, jų tarpe — V. Montvilos "Sventinė poema" ir pirmą kartą suskambėjusi B. Kutavičiaus "Pirmoji simfonija".

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio, gastroliavo Čekoslovakijoje. Gastrolėse taigai dalyvavo ir Vilniaus operos mezo-sopranas Nijolė Ambrazaitytė. Išvyka buvo įtraukta į Sovietų Sąjungos kultūros dienų renginius, kuriuose dalyvavo ir kiti tautybių menininkai, atsiųsti Maskvos.

PROF. ANTANO RACIŪNO 70-tajam gimtadieniui buvo skirtas jo kūrinių koncertas Vilniaus filharmonijoje. Didžiausio klausytojų dėmesio susilaukė keturi pirmą kartą atliktieji kūriniai — "Aštuntoji simfonija", "Sūta dviem fortepionams ir mušamiesiems", triptichas chorui "Žemė. Žmogus. Tėvynė", sukurta M. Karčiausko žodžiais, harmonizuota lietuvių liaudies daina "Ant visų medelių". Naujuosius suaktyvininko kūrinius atliko: simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras, diriguojamas J. Domarko, pianistai L. Grybauskienė, K. Grybauskas su grupe simfoninio orkestro narių, L. Abačiaus diriguojamas Vilniaus radio ir televizijos choras. Programą papildė ankstesni A. Raciūno kūriniai — "Išdaigos" simfoniniam orkestrui, "Sonetas" V. Sekspyro žodžiais, "K. Donelačio "Metai", pora harmonizuotų liaudies dainų. Sukaktyvininko kūrybne, pedagogine ir visuomeninę veiklą apibūdino muzikologas J. Antanavičius.

LIETUVOS RASYOJŲ SAJUNGOS Kauno skyriuje B. Savukynas skaitė paskaitą "Kalbos kultūra ir funkcinis stiliaus efektyvumas". Diskusijose dalyvavo rašytojai E. Viskanta, A. Žirgulytis ir V. Dradzauskas.

KIPRO PETRAUSKO 90-tąjį gimtadienį lapkričio 23 d. paminėjo spauda. Bronius Jursė "Komjaunimo Tiesoje" pateikė pluoštą žinių apie Kaune steigiamą suaktyvininko muzėjų. Jis yra K. Petrausko gatvės 31 nr. paženkliname name, kuriame gyveno dainininkas su šeima. Rodiniai telkiami pagal architektę A. Mikėno projektą įrengtos keturios salės dviaugščiame name. Pirmoji salė atskleidžia K. Petrausko karjeros pradžią Petrapilyje, su F. Salia-pinu užmegztą bendradarbiavimą, antroji — pirmąjį G. Verdi "Traviatą" spektaklį bei vėlesnius K. Petrausko laimėjimus Lietuvos nepriklausomybės metais, trečioji — karo ir pokario laikotarpį, ketvirtoji — jo pedagoginę veiklą Vilniaus konservatorijoje. K. Petrausko mokinių yra buvę dabartiniai operos solistai: V. Adamkevičius, J. Urvelis, V. Noreika, E. Saulevičiūtė, V. Rubackis ir kiti, susilaukę menkesnio pripažinimo. Muzėjum rūpinasi jo našlė Elena Zalinkevičiūtė. Petrauskienė, dramos teatro veteranė, sulaukusi jau 75 metų amžiaus. Apie pirmą pažintį su ja K. Petrauskas savo atsiminimuose pasakoja: "Kadangi dažnai repetuodavome (be orkestro) muzikos mokyklos pačiame didžiausiame kambaryje, kuris, deja, buvo pereinamas, kartą mano dėmesį patraukė prabėganti į dainavimo klasę jaunutė muzikos mokyklos mokinė. Iš Juozo Tallat-Kelpšos sužinojau, kad tai studijuojanti dainavimą Elena Zalinkevičiūtė. Paprašiau Juozą Tallat-Kelpšą, kad jis pakviestų ją į Tilmanso salę pasiklausyti mano ir mano brolio Miko koncerto. Jaunuolė pasirodė esanti nemenkos ambicijos ir į mano koncertą neatvyko. Vėliau Juozui Tallat-Kelpšai ji aiškinusi, girdi, pats Kipras Petrauskas turėjęs ją pakviesti, jeigu norėjo, kad ji ateitų jo paklausti..."

SOVIETŲ SAJUNGOS 1975 m. premiją laimėjo Kauno F. Dzeržinskio staklių gamybos darbuotojai: skyriaus viršininkas Kęstutis Bara-nauskas, gamybos direktorius, technikos mokslų kandidatas Kęstutis Dzidolikas, vyr. inžinieriaus pavaduotojas Arūnas Kairys, vyr. konstruktorius Tomas Petreikis, vyr. metrologas Leonas Lazenys, vyr. technologas Jurius Malkovas, laboratorijų viršininkai Vytautas Bludžys ir Jonas Sadauskas, cecho viršininkas, technikos mokslų kandidatas Nerimantas Žutautas. Premija jiems paskirta už sukūrimą ir įdiegimą gamybon tisklų įrengimų komplekso koordinatiniams apdirbimui. Su grupe maskviečių premiją gavo ir vilnietis biologijos dr. Antanas Jasaitis už eksperimentinį naujos baltymų kaip molekulinį elektros srovės generatorių funkcijos įrodymą.

SOL. ALGIRDAS CIPLYS, Vilniaus operos jaunas tenoras, grįžo iš pirmųjų gastrolių Rygos operos teatre. Ten jis pirmą kartą italų kalba atliko Alfredo vaidmenį G. Verdi "Traviatoje".

V. Kst.

Visus parapijiečius,
Prisikėlimo bažnyčios ir vienuolyno
geradarius bei rėmėjus,
visus kolonijos lietuvius

su šv. Kalėdomis ir
naujais metais sveikina

TEVAI PRANCIŠKONAI

Augustinas Simanavičius, OFM
Benediktas Bagdonas, OFM
Eugenijus Jurgutis, OFM
Antanas Prakapas, OFM
Juozas Bacevičius, OFM

PRISIKĖLIMO PARAPIJA TORONTE

Nuoširdžiai sveikiname

visus mūsų bičiulius, rėmėjus ir visą
lietuvišką bendruomenę

šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga.
Naujai gimstanti Ramybė ir Viltis teapšviečia
Jūsų ateinančių metų dienas.

Jūs ir Jūsų artimuosius ypatingai prisiminsime
kalėdinės novelės maldose.

Nekaltai Pradėtosios Marijos
seserys Toronte

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga

su dėkingumu sveikiname visus lietuvius aukotojus ar kitaip
remiančius Vokietijoje likusių senelių, ligonių bei palie-
gusių šeimų šalpa.

Prisimename ypatingu prielankumu pritariančius šalpai
per "Dainą": Lietuvos Kankinių, Prisikėlimo ir evangelikų
liuteronų Išganytojo parapijų gerb. klebonas.

Sveikiname "Tėviškės Žiburių" redaktorių kun. dr. Pr.
Gaidą bei visą "TZ" štabą, kurių dėka galime viešai iškelti
šalpos reikalingumą, ir Lietuvių Namų administraciją, dė-
kodamos už visokeriopą pagalbą.

Toronto Lietuvių Moterų Šalpos Grupė "Daina"

Linksmų šv. Kalėdų

bei laimingų ir sveikų NAUJŲ METŲ

LINKIU GERB. DVASISKIAMS, GIMINEMS,
BIČIULIAMS BEI VISIEMS LIETUVIAMS.

NUOŠIRDŽIAI —
Marija F. Yokubynienė

TAUTOS FONDO Hamiltono

aplinkės atstovybė
Kristaus gimimo
šventės ir
Naujų Metų proga

sveikina pavergtoje Lietuvoje
ir laisvėje gyvenančius lietu-
vius, linkėdama džiaugsmo
ir viltingų 1976 metų.

Vietoje sveikinimo kortelių prie mūsų linkėjimų
savo gimimėms ir bičiuliams jungiasi šie hamiltoniečiai,
aukų Tautos Fondui: \$20: L. Skripkutė, Z. Pr. Saka-
lai; \$15: A. Z. Pulianauskai, J. Lekutis, A. Al. Potamsiai,
F. A. Povilaukai, A. J. Deksniai, A. F. Rimkai; \$10:
O. J. Stonkai, I. Varnas, S. J. Pyragiai, S. K. Mileriai,
V. Leparskai, O. A. Jusai, I. M. Repėčkos, E. J. Steibliai,
E. J. Bajoraičiai, S. P. Kanopos, O. Stasiuliai, A. S. Ma-
tuliūnai, A. J. Gedrimai, M. A. Garkūnai, K. L. Meš-
kauskai, J. Asmenavičiai, J. G. Skaisčiai, A. A. Erštikai-
čiai, K. Mikšys, O. Mikšytė, O. Savickienė (103-23 West
St.), P. E. Brasai, A. J. Mikšiai, L. F. Urbaičiai, E. J. Ma-
žulaičiai, K. Butkevičius; \$5: M. Juodis, N. S. Senkai,
E. Br. Milašiai, M. K. Kvedarai, S. Pilipavičius, T. Pr.
Enskaičiai, S. A. Jankauskai, S. A. Sukačiai, S. Jan-
kauskai, J. G. Krištolaičiai; \$3: K. Deksnys, dr. V. Kve-
daras.

Už aukas mūsų laisvės kovai nuoširdi padėka visiems —
TAUTOS FONDO
Hamiltono apylinkės atstovybė

Nuoširdžiai sveikiname

šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga Toronto bei apylinkių lietuvių, gausiomis
aukomis remiančius pavergtos Tėvynės laisvi-
nimo darbą.

Dirbkime, kovokime, kol ateis laisvės diena
ir mūsų Tėvynei Lietuvai —

TAUTOS FONDO
Toronto apylinkės atstovybė

DR. ST. BAČKIS

Neidami toli į praeitį, konsta-
tuojame, kad kaikiurie pasauli-
niai įvykiai nuo 1970 metų pa-
keitė tarptautinę padėtį. Ta
kryptimi minėtina V. Vokietijos
sutartis su Sov. Sąjunga 1970.
VIII. 12 ir jos sutartis su Len-
kija 1970. XII. 7. Po to sekė
JAV prezidento kelionės 1972.
II. 21-28 į Kinijos Liaudies Res-
publiką ir 1972. V. 22-30 į Sov.
Sąjungą. Pastarąja proga Mask-
voje buvo sutarti nuostatai, ku-
rie, trumpai pasakius, taip atro-
do: bus vengiama tarpusavio su-
sidūrimų; bus skatinamas tarp-
savio santūrumas; bus vengiama
pastangų įtampomis laimėti
pranašumus vieny prieš kitus;
bus išsižadama pretenzių turėti
specialią paskirtį pasaulyje. At-
sižvelgiant į ką tik išvardintus
principus bus įdiegti taikiai
sugyventi ir stiprinti ilgalaimius
gerus santykius. Praktiškai kal-
bant, bandoma surasti taikius
sprendimus klausimui, kuriais
nesutariama, užuot eįs į kon-
frontaciją.

Galbūt dėl to sutarimo mes
pergyvenome tai, kad Australi-
ja ir Naujoji Zelandija 1974 m.
pripažino Baltijos valstybių in-
korporaciją į Sov. Sąjungą.

Siemet Europos Saugumo ir
Bendradarbiavimo Konferencija
savo darbus baigė ir buvo pasi-
rašyta jos Baigiamasis Aktas
1975. VIII. 1 Helsinkyje. Jis bu-
vo įvairiai mūsų sluoksniuose
ir spaudoje sutiktas bei įvairiai
apie jį atsiliepta. Galbūt dėlto,
kad nebuvo išgilinta ir faktų,
jog tas Aktas nėra tarptautinė
sutartis ir kad jis, kaip sutarčių
atveju nustatyta pagal JT char-
tos § 102, nebuvo įregistruotas.

Minėtos konferencijos daly-
viai į tą Aktą žiūri kaip į svarbų
dalyką, kaip į deklaraciją inten-
cijų, principų, programos, bet
ne kaip į sutartį, kuri saistytų
pasirašiusias tą Aktą valstybes.
Jie žiūri į Aktą kaip į žingsnį
atolydžio procese, kuris duoda
vilčių tolimesniam Rytų ir Va-
karų santykių gerinimui. Tai
bandymas toliau tartis klau-
simais, kurie liečia Europą.
Paskutinėje Europos Saugu-
mo ir Bendradarbiavimo Kon-
ferencijos Baigiamojo Akto da-
lyje yra nustatyta, kad konfe-
rencijos dalyvės valstybės rū-
pinsis ir seks priimti nuostatus
įgyvendinimo klausimą. Tuo
tikslu numatyta, kad jos paskirs
pareigūnus suieigoms, kurių pir-
moji įvyks 1977 m. Belgrade.
Pirmasis paruošiamasis pasita-
rimas numatytas 1977 m. birže-
lio 15 d. ten pat.

Lietuvos reikalu ryšium su
Helsinkyje pasirašytu Baigia-
moju Aktu turime išdėmėti
svarbius pareiškimus, patvirtin-
ančius, kad tas Aktas nepalie-
tė JAV nepripažinimo prievarti-
nės Baltijos valstybių inkorpo-
racijos į Sovietų Sąjungą. Pa-
čiame Akto turinyje yra paži-
mėta galimybė taikiu būdu pa-
keisti valstybių sienas; jame už-
fiksuotas reikalas gerbti pagrin-
dines žmogaus teises — minties,
sąžinės, religijos bei išitkinimų
laisvę. Taip pat įrašyta laisvo
tautų apsisprendimo teisė ir kt.
Jame minima Pasaulinė Žmo-
gaus Teisių Deklaracija (JT pri-
imtos tarptautinės žmogaus tei-
sių konvencijos) ir tai, kad "vi-
sos tautos visada turi teisę pil-
noje laisvėje betkada ir kaip jos
nori nuspręsti savo vidaus ir už-
sienio politinį statusą".

Svarbiausių dalykų laikytinas
JAV prezidento Gerald R. Ford
1975. VII. 25 pareiškimas, kur
pasakyta:

Aš galiu jus patikinti kaip vienas
tų, kuris seniai domiuosi tuo klau-
simu, kad JAV niekada nepripažino
Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkor-
poracijos į Sovietų Sąjungą ir to
NEDARO DABAR. Mūsų oficialios
nepripažinimo politikos neličia Eu-
ropos Saugumo ir Bendradarbiavimo
Konferencijos rezultatai.

Kitoje to pareiškimo vietoje
jis pasakė:

Aš pabrėžiu, kad dokumentas, ku-
rį aš pasirašysiu, NĖRA SUTARTIS,
IR JIS NESAISTO DALYVAUJAN-
ČIŲ VALSTYBIŲ TEISINIŲ PO-
ŽIŲIŲ. Helsinkio dokumentai savo
turinyje turi politinių ir moralinių
užsąngavimų, siekiančių sumažinti
įtampas ir tuo atidaryti komu-
nizacijos linijas tarp Rytų ir Vakarų
tautų. (Weekly Compilation of Pre-
sidential Documents, July 28, 1975,
p. 780).

Po Akto pasirašymo JAV pre-
zidentas 1975. VIII. 7 pokalby-
je su Martin A. Gronsky ir Paul
Duke, paklaustas Baltijos kraš-
tų teritorijos reikalu, taip pasi-
sakė: "... Rusai Helsinkyje...

pasirašė susitarimą, kuris sako,
kad sienas galima pakeisti tai-
kiu būdu". Prezidentas pridūrė:
"Jie pasirašė šį tą, kas sako, kad
taikiu būdu galima sienas pa-
keisti. Prieš Helsinkį tokio susi-
tarimo nebuvo" (Weekly Com-
pilation of Presidential Docu-
ments, August 11, 1975, p. 843).

Paminėtina dar tai, kad pre-
zidentas Fordas savo 1975. VIII.
1 kalboje Helsinkyje, kreipda-
mas dėmesį į tautas, kurios ten
nedalyvavo, taip yra pasakęs:
"Ar gali būti pastovumas ir pa-
žanga, nesant teisingumo ir pa-
grindinių laisvių?" (t.p. p. 814).

Valstybės sekretorius dr. H.
Kissingeris 1975. X. 15 spaudos
konferencijos metu paklaustas
apie Rytų Europą ryšium su pa-
sirašytu Aktu Helsinkyje taip
atsakė:

Aš nemanau, kad Europos saugu-
mo konferencija paaukojo Rytų Eu-
ropą ir padarė Europoje nuolatų;
sienos, kurios minimos, buvo sutar-
timis nustatytos prieš Helsinkį. Hel-
sinkyje nebuvo pripažintos sienos,
kurios nebūtų buvę anksčiau priim-
tos. Kas liečia politinę itaką Rytų
Europoje, buvo apamai priimta, kad
manevravimo laisvė įvairiuose kra-
stuose yra padidėjusi įtampos suve-
lėjimo laikotarpyje. Ir kaip tik kraš-
tai, labiausiai susirūpinę savo auto-
nomija, buvo didžiausi advokatai
įtampos suveikimo (The Department
of State Bulletin, Nov. 3, 1975, No.
1897).

Atolydžio klausimu valstybės
sektoriaus 1975. X. 12 "Meet
the Press" metu kalbėjo:

Faktas, kad Sovietų Sąjunga ir
JAV turi branduolinius ginklus, ga-
linčius žmoniją sunaikinti; faktas,
kad mes vieni su kitais susiduriame
daugelyje pasaulio dalių ir tuo bū-
du esame tuo pačiu laiku varžovai;
turime tvarkyti mūsų elgesį taip,
kad besigindydami nesunaikintume
me žmonių. Mes esame ideologiniai
oponentai, bet mums lemia koegzi-
stuoti (The Department of State Bul-
letin, 1975 m. lapkričio 10 d., Nr.
1898).

Be to, pridurtina, kad JAV
laikysenos reikalu kongresma-
nas Edward J. Derwinski 1975.
IX. 18 pateikė Atstovų Rūmams
H. Con. Res. 401 Baltijos vals-
tybių reikalu. Tų Rūmų komi-
tetas tarptautiniams reikalams
ta rezoliuciją priėmė 1975. XI.
18. Joje sakoma:

Sutartinė rezoliucija, išreiškianti
kongreso nusistatymą, kad Europos
Saugumo ir Bendradarbiavimo Kon-
ferencijos Baigiamasis Aktas Helsin-
kyje jokiu būdu nepakeitė ilgalaikės
JAV politikos nepripažinti nelega-
laus trijų Baltijos valstybių — Esti-
jos, Latvijos ir Lietuvos užgrobo-
mą ir Sov. Sąjungos įvykdyto aneksavi-
mo.

Tikimasi, kad tą rezoliuciją
Atstovų Rūmai greit priims.
Taip pat JAV kongrese yra žmo-
nių, kurie specifiskai rūpinasi
žmogaus teisių gynimu. Pvz. At-
stovų Rūmų narė Milicent Fen-
vick paskelbė, kad ji su 16 kitų
Atstovų Rūmų narių pateikė įs-
tatyto projektą sudaryti komi-
tetą sekti, kaip vykdomi Helsin-
kyje pasirašyti Baigiamojo Akto
nuostatai žmogaus teisių ir
laisvių srityje.

Britanijos min. pirm. Harold
Wilson savo kalboje Helsinkyje
taip pareiškė: "Sios konferen-
cijos Baigiamasis Aktas nėra su-
tartis; taip pat tai nėra taikos
sutvarkymas. Jis negali paveikti
ir nepaveikia dabartinių sienų
statuso". Vėliau, 1975. VIII.
5, Londone, Zemuose Rūmuose,
į paklausimą apie Baltijos vals-
tybes britų užsienio reikalų mi-
nisterijos atstovas ministeris
Hattersley taip atsakė:

Oderio - Nelsės linija nebus irgi,
kaip anksčiau, pripažinta arba lega-
liai nustatyta po Helsinkio kaip sie-
na. Mūsų politika šiuo klausimu DE
JURE nepasikeitė. Panašiai mes pri-
pažįstame Baltijos valstybes Sovietų

Sąjungos dalimi DE FACTO, bet ne
DE JURE. Ta laikysena paliks taip
pat nepasikeitusi.

Popiežius Paulius VI savo ra-
šte 1975. VII. 25, adresuotame
arkiv. A. Casaroli, jo specialiam
delegatui Helsinkyje, pabrėžė,
kad tautų santykiai turi būti
grindžiami "gerbimu teisėto su-
verenumo ir teisių, kurios turi
būti pripažintos kiekvienam
kraštui... gerbimu laisvos va-
lios kiekvienai tautai nustatyti
savo institucijas" bei "gerbimu
pagrindinių žmogaus teisių ir jo
laisvių". Arkiv. A. Casaroli savo
1975. VIII. 1 kalboje Helsinky-
je pasakė: "Sventasis Sostas
daugiau nei kiti yra jautrus
baimei, kuri pasireiškė iš įvai-
rių pusių, kad noras užtikrinti
bendrąjį saugumą ir išvengti
konfliktų galutinai nepasireikš-
tų sustiprinimu europinio status
quo net ten, kur teisingumas
arba teisėtos tautų aspiracijos
reikalauja revizijos arba mažiau-
siai to, kad būtų palikta galimy-
bė būsimiems tautų sprendi-
mams" (L'Osservatore Romano,
1975. VIII. 14).

Prancūzijos prezidentas Gis-
card d'Estaing 1975. VIII. 1 kal-
boje Helsinkyje pasakė, jog
tekstai "... neturi, tarp kitko,
sutarčių vertės, ir Prancūzija
mano, kad jie nereiškia pripaži-
nimo situacijų, kurių ji, iš kitos
pusės, nėra pripažinusi". Tas
sakiny, atrodo, taikintinas Bal-
tijos kraštams, nors tai įsakmiai
ir neišreiškia.

Ką tik minėti pareiškimai
mums rodo šiuos svarbius da-
lykus:

1. Prievartinės Lietuvos in-
korporacijos nepripažinimas te-
siamas toliau, t.y. aneksija ne-
pripažinta; 2. Baigiamajame Ak-
te stipriai pabrėžta religijos lais-
vė, žmogaus ir tautų teisės; 3.
Sovietų Sąjunga naujai pasirašė
tekstus, kurių laikytis ji įsipa-
reigojo.

Tai pozityvūs dalykai mums,
besirūpinantiems Lietuvos rei-
kalu. Helsinkyje pasirašytas
Aktas ipareigoja ne tik Vakarų,
bet ir Rytų valstybes. Prievarti-
nės inkorporacijos nepripaži-
nimo patvirtinimas iš JAV pre-
zidento pusės yra labai svarbus
dalykas. Inkorporacijos nepri-
pažinimas yra smūgis okupan-
tui, o mums didelė atrama ir pa-
rama veikloje už Lietuvos išlais-
vinimą.

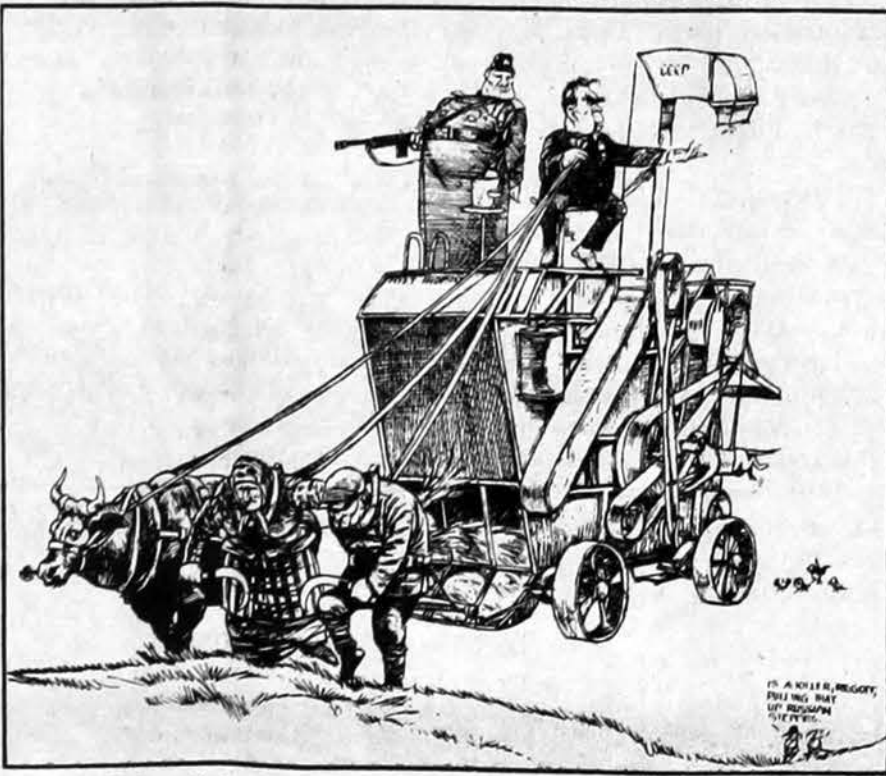
Maskva jau dabar pradeda ro-
dyti susirūpinimą, kai nuolatos
jai primenami Helsinkyje pasi-
rašyti tekstai dėl žmogaus tei-
sių, religijos laisvės, laisvo žmo-
nių judėjimo, šeimų susijungi-
mo ir t.t. Kai vakariečiai nuro-
do, kaip Kremlius nesilaiko Hel-
sinkio dvasios, Maskva reagu-
ja, teigdama, kad Vakarai nesi-
laiko Helsinkio tekstų, bet ne
Maskva...

Kremlius turės susirūpinti ir
Vakarų kraštų komunistų parti-
jų nusistatymu, būtent, "kad
kiekvienas kraštas turi teisę pa-
sirinkti savo politinę ir sociali-
nę sistemą be svetimųjų inter-
vencijos" (The Washington
Post, 1975. XI. 18). Tai sutarė
italų ir prancūzų komunistų va-
dai. Juos remia ispanų komunis-
tai, nors Brežnevas, pasak
"Pravdos" 1975. VIII. 22, skel-
bė:

Taikusis sambūvis nereiškia, jog
yra baigta dviejų pasaulių galybių
kova. Ji tarp proletariato ir buržu-
zijos, tarp socializmo ir imperiali-
zmo bus vedama ligi visiškios ir ga-
lutinės komunizmo pergalės pasauli-
nėje plotmėje (Congr. Record, 1975.
X. 28, Nr. 157, p. E5608).

Eventualus Vakarų Europos
komunistų partijų skirtingas

(Nukelta į 8-tą psl.)

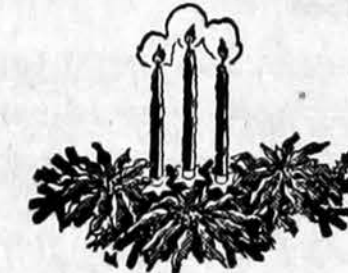
Taip vaizduoja sovietinį derlių angliškioji Kanados spauda

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo
parapijos klebonas kun. Alg. Žilinskas ir taryba
nuoširdžiai sveikina visus parapijiečius, rėmėjus
bei visą lietuvių bendruomenę.

Gimusio Išganytojo šviesa tešviečia
Jūsų gyvenimo kelyje!

Tegu šv. Kalėdų nakties rimtis

ir tyluma randa atgarsį kiekviename iš mūsų, o
NAUJIEJI METAI teduoda stiprumo ir vilties
ištesėti savo ryžtą bei atlikti savo pareigas.

VALDYBA sveikina kuopos narius, teatro
"Aitvaras" aktorius, šaulių bičiulius, rėmėjus
bei visus geros valios lietuvius.

VL. PŪTVIO ŠAULIŲ KUOPOS VALDYBA
Toronte

Šventų Kalėdų ir Naujų 1976 Metų

proga DLK Algirdo kuopos brolius šaulius bei
seses šaules sveikiname, linkime sveikatos ir
geriausios sėkmės —

Kuopos valdyba

TORONTO "BALTIJOS" JŪRŲ ŠAULIAI SVEIKINA

visą Toronto Lietuvių Bendruomenę ir visuomenę

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ
proga —

Toronto "Baltijos" jūrų šaulių kuopa

Šv. Kalėdų ir N. Metų proga sveikiname

Lietuvių Bendruomenę, parapijas
ir visas organizacijas, linkėdami
vieningom jėgom siekti Lietuvos
išlaisvinimo —

LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDŽIO
TORONTO SKYRIUS

SVEIKINAME

visus mūsų rėmėjus, tėvus,
mokytojus ir mokinius

šv. Kalėdų ir
Naujų Metų proga,

kartu reikšdami padėką už
jūsų paramą ir pasitikėjimą —

Maironio mokyklos
tėvų komitetas

Su šv. Kalėdomis ir
naujais metais
sveikina visus savo
šokėjus, mokytojus
bei plačiąją Toronto
visuomenę —

"ATŽALYNAS"

LINKSMŲ
ŠV. KALĖDŲ
BEI PILNŲ
SĖKMĖS IR
SVEIKATOS
1976
METŲ
visiems savo
giminėms,
draugams,
bendra-
darbiams bei
pažįstamiems
linki —

VACLOVAS ir JULIJA SKREBUTENAI

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų
proga savo gimines, draugus ir pažįstamus
sveikina —

Regina ir Petras Bražukai

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų
proga sveikiname visus mielus gimines,
draugus bei pažįstamus —

MYKOLAS ir OLGA
KRIVICKAI

Oakville, Ont.

Nuoširdžiai sveikinu

VISUS SAVO BIČIULIUS LIETUVIUS
KALĖDŲ švenčių proga
IR LINKIU GERIAUSIOS SĖKMĖS
NAUJAISIAIS METAIS —

ED NEGRIDGE,
Alderman

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų
proga sveikiname visus savo gimines, draugus
bei pažįstamus, linkėdami geriausios sėkmės —

Ona Urnacičienė
Aldona ir Jurgis
Ramoškos

SVEIKINAME visus

Kristaus gimimo švenčių proga,
linkėdami laimės ir taikos ateinančiais metais.

SIGITA ir VYTAUTAS
AUŠROTAI

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga sveikina gimines, bičiulius,
draugus bei pažįstamus —

EMILIJA ir POVILAS
JARAŠIŪNAI

Šv. Kalėdų
ir
Naujų Metų

proga sveikiname gimines,
draugus bei pažįstamus —

O. J. Juodikiai

VLIKO suvažiavimą Brooklyne sveikina gen. konsulas A. Simutis. Iš kairės: M. Gelžinis, K. Miklas, D. Krivickas, A. Skirius

Lietuvos byla dabarties politikoje

(Atkelta iš 7-to psl.)

nusistatymas daugeliu klausimų, greta Kinijos - Sovietų Sąjungos ginčų, gali turėti didelių pasekmių komunistinei Sov. Sąjungos sistemai.

* * *

Tarptautinė padėtis dabar yra tokia, jog kiekviename kontinente yra sričių su įvairių konfliktų židiniais. Juos kas dieną patiriame iš televizijos, radijo, spaudos ir valstybių vyrų pareiškimų. Pavojingiausi konfliktų židiniai yra Artimųjų Rytų problemos, Angoloje vyksta mušiai, Portugalijos vidaus neramumai, nekalbant apie atolydžio klausimus JAV ir Sov. Sąjungos santykiuose, Berlyno padėtis ir t.t. Taigi, visos pasaulis turi problemų.

Tokia padėtis Vakarams kelia painių, svarbių rūpesčių ir aptemo mūsų krašto bylą. Jieškoma Rytų - Vakarų santykių visumoje santūrumo, skelbiama reikalas laikytis nesikišimo į kitų kraštų vidaus problemas. Norima lankstumo bei kooperavimo kylančioms nesusipratimams išspręsti. Skelbiama, kad atolydis negali reikšti vienos kurios pusės laimėjimo, norima, kad santūrumas būtų abipusis.

Taip pat konstatuojama, kad ir didžiosios valstybės nevisados gali padaryti taip, kaip nori. Naujausias pavyzdys yra JAV "Draft on Amnesty" 1975. XI. 12. pateikta rezoliucija JT ir atsiimta 1975. XI. 21. Nepamirškime, kad 1945 m. JT buvo 51 narys, o dabar — 143. Jų tarpe vadinamojo trečiojo pasaulio valstybės savo balsais dažnai neleidžia Vakarų valstybėms savo tezes apginti ar prarasti. Ryškiausias pavyzdys yra 1975. XI. 10. priimtoji JT visumoje rezoliucija, skelbianti sionizmą lygiu rasizmui, arba anksčiau priimtos rezoliucijos, liečiančios Palestinos išlaisvinimo Organizaciją.

Ta proga prisimintina, 1974. XI. 22. Sov. Sąjunga reikalavo JT, kad palestiniečiams būtų suteikta laisvo apsisprendimo teisė. Niekas tada neatsakė sovietams, kad Sovietų Sąjunga turėtų parodyti pavyzdį pirmoji savo teritorijoje ir analogines teises paskelbti.

* * *

Tarptautinių įvykių sūkurėje mes esame tik labai maža kiekybė, kurios nedrįstama kartais ir paminėti. Betkokių žygių Lietuvos reikalui atvejais asmenys ar institucijos, gaunančios mūsų memorandumus, nori pačios patikrinti mūsų pateikiamus faktus ir tik po to veikti. Kartais pastebima ir tai, kad yra žmonių, kurie patikimai priima socialistinių sistemų teigimus ir vengia klausytis pranešimų apie etninius, religinius persekiojimus, kurie vyksta komunistiniuose kraštuose. Kartais tai laikoma net perdėtai dalykais ar dirbtinai atrinktais.

Tačiau niekas negali paneigti fakto, kad Tarpt. Raud. Kryžius negali aplankyti Sov. Sąjungos, Šiaurės Korėjos, Kubos, negali ištirti, kokia ten yra kalinių padėtis.

Faktas, kad JT gauna kasmet apie 14.000 raštų, kuriais skundžiamasi, jog nusikalstama pagrindinėms žmogaus teisėms Sov. Sąjungoje bei kitur.

Tie reiškiniai rodo, kokioje konjunktūroje mums tenka veikti Lietuvos ir lietuvių tautos teisių bei interesų gynimo srityje. Tačiau vis daugiau atsiranda institucijų, kurios mūsų veikla domisi ir gali ją paremti. Mūsų talkininkai yra ir kitų pavergtų kraštų žmonės.

* * *

Mūsų padėtį įdomiai yra apibūdinęs "The New York Times" diplomatinis korespondentas David Binder žurnale "Europe-

an" 1975 m. liepos - rugpjūčio numerio. Jis rašė: "Baltijos valstybių įjungimas į Sov. Sąjungą po II-jo pasaulinio karo yra žiaurus smūgis tautinėms estų, latvių ir lietuvių aspiracijoms. Bet tol, kol nors vienas baltietis - amerikietis išlaikys tautinę sąmonę, jos gyvuos". Toliau jis pridūrė: "Būtų klaida įsivaizduoti baltiečių viltis greitai laiku atgauti nepriklausomybę". "Tenka tiems, kurių tėvynės nėra laisvos ir nepriklausomos, žiūrėti su pasitikėjimu ir atodaira į Rytų ir Vakarų atolydį... Pagrindinė prievolė yra suprasti tautines aspiracijas taip, kad jos įgalintų prisitaikyti prie daugiataučių tendencijų, kurios dabar Europoje reiškiasi... Reikia įsivaizduoti europinio sprendimo tautinėms problemoms" (straipsnis pavadintas "Europe; the Small and the Big. Ethnic Expression Grows with European Integration and East-West Detente").

* * *

Vakarų valstybėms ir Jungtinėms Tautoms mes esame pateikę daug raštų, memorandumų. Taip pat mūsų pavergtieji tautiečiai, nežiūrint didžiausių kliūčių ir rizikos, siunčia raštus į Vakarų, į JT. Tai rodo, kad lietuvių tautos valia, tautinė ir valstybinė sąmonė nėra palaužta. Lietuvių patriotizmas gilus ir nenugalėtas.

Dėl represijų krašte ir dažnos tylos mūsų byloje reikia sustiprinti Lietuvos teisių bei interesų gynimą naujose tarptautinėse konjunktūrose sąlygose, įsivaizduoti, kaip geriau tai galima padaryti.

Italai apie Sacharovo tribunolą

Plačiai skaitomas Romos dienraštis "Il Tempo" gana daug rašė apie tris dienas trukusį žmogaus teisėm Sovietų Sąjungoje ginti "Sacharovo tribunolą" Kopenhagoje. Tarptautinis teismas apklausinėjo daugybę liudininkų, kurių tarpe buvo lietuvių, ukrainiečių, totorių, armėnų ir kitų. Apie žmogaus teisių pažeidimus ir religijos persekiojimus Lietuvoje, — rašo "Il Tempo" korespondentas, liudijo Simas Kudirka ir Jonas Jurašas. Jų liudijimai, paremti dokumentais ir konkrečiais duomenimis, visiems padarė didelį įspūdį.

Tautinė Lietuvos priespauda, — rašo "Il Tempo" bendradarbis, — sekė dar žiauresnis religinis persekiojimas. Ištremiti vyskupai ir kunigai, uždrausta kunigam lankytis ligoninėse ir rūpintis mirštančiais, neleidžiama laidoti su religinėmis apeigomis, draudžiama spausdinti religines knygas, maldaknyges, statyti šventoves. Daug Lietuvos šventovių uždaryta, sunaikinta ar paversta sandėliais, šokių salėmis, muzėjais ir t.t. Liudininkai pateikė vardinius sąrašus 23-jų šventovių, uždarytų Vilniuje ir 18 Kaune. Toliau liudininkai pareiškė, kad paskutiniu laiku nauja pasipriešinimo bangą pareikalavo daug aukų ir naujų kankinių. Dešimt jaunuolių susidegino aikštėse pagal čekoslovakų Palach pavyzdį, norė-

Turime užtarėjų ir talkininkų įieškoti, Jų niekuomet nebus per daug. Negalima tylėti dėl persekiojimų tėvynėje, negalima tylėti, kai kartais Vakaruose tvirtinama, kad baltiečiai savo kraštuose apsispręs su savo likimu.

Svarbiausias mūsų uždavinys buvo ir bus — budėti, kad LIETUVOS PROBLEMA BŪTŲ IR LIKTŲ GYVA KAIP TARP-TAUTINIS NEISSPRESTAS REIKALAS. Todėl mūsų veikla turi stiprėti, atsivėlgiant į pakitėjusias tarptautines sąlygas, ir TURI BŪTI GERAI ORGANIZUOTA, NES KOVA UŽ LAISVĘ GALI ILGAI UZTRUKTI.

Pačioje mūsų veikloje turi spindėti vieningumas, visų kooperavimas ir visų galinčių bei norinčių dirbti įtraukimas į darbą, visų tautiečių visokeriopa parama veiklai ir veikėjams. Pakanta ir sugyvenimo dvasia turi spinduliuoti mūsų savitarpio santykiuose. Kitaip, kaip kartą Arnold J. Toynbee yra sakęs, "jei suklupsime, žūsime". Kad taip neįvyktų, visi ryžkimės būti mūsų valstybės nepriklausomybės šaukliais ir elgtis taip, kad mums pavargus ar pranykus, laisvės kovos žibintą perimtų jaunoji karta, ryžtusi "prikelti Lietuvą mūsų" ir neleistų jos vardui išnykti iš pasaulio valstybių sąrašo.

(Šis straipsnis yra kalba, pasakyta VLIKO suvažiavime Brooklyne 1975. XI. 29. Jos autorius — Lietuvos pasiuntinys Vasingtone patarėjas).

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME

savo bičiulius lietuvius

Kalėdų

švenčių

proga ir linkime

visiems didžiai

sėkmingų

naujų metų —

Aldona, aldermanas Tony O'Donohue
ir sūnus Danny

SVEIKINAME

mūsų visus bičiulius bei pažįstamus su
ateinančiomis šv. Kalėdomis ir
linkime visiems Dievo palaimos

naujuose 1976 metuose —

Gabrielė ir Henrikas Lily ir Andrius
Chvedukai Chvedukai

Visus Sault Ste. Marie tautiečius

ir kitur gyvenančius nuoširdžiai
sveikiname Kalėdų švenčių
proga ir linkime sėkmingų
naujų metų —

Albinas Vanagas ir šeima

Džiugių Kalėdų
švenčių ir sėkmės
kupinų naujų metų

savo tautiečiams,
bičiuliams ir artimiesiems
nuoširdžiai linki —

Sofija ir Jonas Tumosa

Šventų Kalėdų proga

MIELUS BIČIULIUS,
GIMINES BEI

PAŽĪSTAMUS NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA IR
LINKI SVEIKŲ BEI LAIMINGŲ 1976 METŲ —

JONAS MAZILIAUSKAS IR
ŠEIMA

Sveikinu
lietuvius
bičiulius
BEI VISĄ
LIETUVISKĄ
VISUOMENĘ

Kalėdų šventės proga ir linkiu gerų
NAUJŲ METŲ,

nešančių visų lūkesčių išsipildymą —

WILLIAM BOYTCHUK
Alderman

Šv. Kalėdų
ir
Naujų Metų
proga

visus savo klientus, draugus ir pažįstamus
nuoširdžiai sveikina —

3828 Bloor St. W.,
Islington, Ontario
Tel. 233-9632

GERARDAS BALČIŪNAS

Nuoširdžiausi linkėjimai

Šv. Kalėdų ir
Naujų Metų proga

visiems savo klientams ir bičiuliams

GIFTS INTERNATIONAL INC.

N. ir J. VAZNELIAI

2501 W. 71st Street, Chicago, Ill. 60629

Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio
dirbinių. Ypač didelis gintaro dirbinių pasirinkimas.

Sacharovo grupė Vilniuje

Nobelio premija Norvegijoje, teisinė byla Lietuvoje

Ryšium su pogrindžio laikraščiu "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" 1974 m. gruodžio 27 d. Maskvoje buvo suimtas žymus rusų biologas Sergejus Kovalevas. Kratos metu pas jį buvo rasta lietuvių pogrindžio leidinio "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" ir uždraustos A. Solženicino knygos "Gulago salynas" fotostatinės nuotraukos. Be to, S. Kovalevas buvo tarptautinės organizacijos "Amnesty International" Maskvos skyriaus narys. Už visa tai jis buvo suimtas ir apkaltintas. Kadangi "LKB Kronika" yra slapta lietuvių leidinys, jis buvo KGB nugalbentis į Vilnių. Ten jis buvo laikomas kalėjime ir tardomas. Jo byla pradėta svarstyti beveik po metų laiko Vilniuje.

I Kovalevo bylos svarstymą Vilniaus teisme iš Maskvos atvyko garsusis Nobelio premijos laureatas fizikas A. Sacharovas su 20 asmenų grupe, kovojančia už žmogaus teises. S. Sajungoje. Ši grupė norėjo stebėti savo draugo S. Kovalevo bylos svarstymą, bet nebuvo įleista į teismo salę. Nebuvo įleistas nė pats Sacharovas, nes "nebuvo vietos". Jis dukart bandė patekti į teismo salę, kalbėjo net su pačiu teisėju Mykolu Ignatu, bet ir tai nieko nepadarė. Teismo koridoriuje jis garsiai ginčijosi su sargybiniais — jo balsas buvo girdimas net teismo salėje. Sargybiniai liepė jam kalbėti tyliau, bet jis to nepaisė.

Išėjęs iš teismo rūmų, A. Sacharovas nuėjo į paštą ir paprašė telefonistę sujungti jį su žmona Jelena, nuykusia į Oslo, Norvegijos sostinę, priimti Nobelio taikos premijos, skirtos A. Sacharovui. Mat, žmona anksčiau buvo išleista užsienin akių gydyti ir galėjo atstovauti savo vyrui premijos įteikimu. Kai A. Sacharovas bandė gėlėti Vilniuje savo kolegą S. Kovalevą, Jelena Sacharovienė Oslo mieste perskaitė A. Sacharovo pareikšimą premijos priėmimo proga. Jame laureatas pasisakė už visuotinę žmonijos taiką, už nusiginklavimą, tikrą atlydį. Dekodamas už Nobelio premiją

(apie \$125.400), priminė, kad ji teikiama "asmeniui, kuris gina politines bei civilines teises prieš neteisėtus ir savivališkus veiksmus" ir "kurio idėjos sutampa su didelės bei galingos valstybės vadovybės oficialia samprata".

Vilniuje su A. Sacharovu kalbėjo CBC ir "Staro" korespondentas David Levy, nekartą lankęsis Lietuvoje ir anksčiau. A. Sacharovas, apsiėmęs rusų, nūdėvėtu apsiaustu, paklaustas apie S. Kovalevą, taip kalbėjo apie jį: "Kovalevas yra nepaprastai principingas asmuo. Jei jis ryžosi dedikuoti savo gyvenimą, pakenkti savo atečiai kovodamas už žmogaus teises, sugriauti savo mokslinę karjerą... visa tai rodo, kad jam tas dalykas yra šventas".

D. Levy, aprašydamas S. Kovalevo teismo aplinkybes (į vidų, matyt, nebuvo įleistas), paminėjo, kad Kovalevui gresia 7 metų kalėjimo bausmė už antisovietinę "propagandą". S. Kovalevas atsisakė teismo siūlomų dviejų advokatų, prašė leidimo pasikviesti savo advokatus, bet teismas jo prašymo nepatenkino.

Taip pat D. Levy cituoja A. Sacharovo pareikšimą apie Helsinkio konferenciją. Anot jo, S. Kovalevo teismas rodo, jog "sovietų vyriausybė nepaiso Helsinkio susitarimo dalies, liečiančios žmogaus teises... Vakariai turėtų reikalauti sovietų vyriausybę laikytis kiekvieno aspekto".

Pasibaigus teismui, užsienio korespondentai pranešė, kad š. m. gruodžio 12 d. buvo paskelbtas sprendimas, kuriuo S. Kovalevas nubaustas 7 metų kalėjimu ir 3 metų ištremimu. Pats S. Kovalevas sprendimo paskelbime nedalyvavo, nes jau anksčiau buvo pašalintas iš teismo salės už pareikštą protestą dėl neleidimo dalyvauti teisme jo draugams — Sacharovui ir kitiems.

Jieškote geros dovanos? Užsakykite lietuvišką laikraštį arba nupirkite lietuvišką knygą.

Džiugių švenčių ir turtinių naujų metų linki visiems lietuviams

BALIO MASKELIŪNO draudos agentūra

Telefonas 251-4864
2483 Lake Shore Blvd. West,
Toronto, Ontario M8V 1C5

SVEIKINAME

visus mūsų mielus klientus, bičiulius bei pažįstamus ir linkime linksmų šv. Kalėdų ir laimingų, sveikų naujų metų.

Sakas Parcel Service

Savininkai
E. V. Sakai

620 Barton St. E.
Hamilton, Ont.
Tel. 544-7239

Gerbiamuosius klientus, bičiulius bei pažįstamus

Kalėdų švenčių bei Naujų Metų proga nuoširdžiausiai sveikiname

European Meat & Delicatessen
MAISTO KRAUTUVĖ

Sav. Albina ir Justas Krasauskai
2899 Bloor St. W. Tel. 233-9783

Užuot SIUNTĘ ŠVENTINIUS ATVIRUKUS,
KRISTAUS GIMIMO ŠVENČIŲ PROGA NUOSIRDŽIAI

sveikiname

ŠIU SPAUSDINTU ŽODŽIU SAVO GIMINES,
ARTIMUOSIUS, BIČIULIUS, DRAUGUS IR
PAŽĪSTAMUS, LINKĖDAMI DŽIUGIŲ

**Kalėdų IR SĖKMĖS BEI PALAIMOS
PILNŲ Naujų Metų.**

Valerija Anyšienė
Marija ir Antanas Aulinskai,
Oakville, Ont.

Elena Aukštakalniene
Jonas ir Ona Ažubaliai
A. J. Arštikačiai,
Brampton, Ont.

P. Ancevičienė, Otava, Ont.
Ada ir Balys Arūnai
Stasė Beržinskienė

Antanas ir Marija Basalykai
Vladas ir Teresė Bačėnai
Jadvyga Barzdaitienė

Adelė ir Jonas Birgiolai
Antanas ir Monika Bumbuliai
Laima ir Petras Butėnai

Petronėlė Baikauskienė
Greta Buntinienė,
Elmvalė, Ont.

Joana Budnikienė,
Hamilton, Ont.
Birutė ir Kazys Čepaičiai

A. Čepaitis
Irena, Vidutė ir Petras
Čiurliai

Jonas ir Zita Didžbaliai
Povilas ir Valentina Dalindos
Kunigunda ir Jonas Dervaičiai

su šeima, Hamilton, Ont.
Ona, Jurgis Dementavičiai
su šeima

S. Dabkus
Vladas Eišinas
V. Goldbergas ir šeima,

Sault Ste. Marie, Ont.
Ona ir Zigmas Girdauskai
Kazys ir Elena Gudinskai,

Hamilton, Ont.
St. ir A. Gaideliai
Halina ir Vladas Gumauskai

Albinas, Janina Gačioniai
ir dukros
Vincas ir Irena Ignaičiai,

Rodney, Ont.
Stasys Jaseliūnas
Vytautas ir Ona Juodišiai,

Stayner, Ont.
Antanas ir Ona Jakimavičiai
Monika Jasionytė

Albertas ir Dara Jankūnai,
Ancaster, Ont.
Angelė ir Vytautas Kulniai

su šeima
Jonas Karaliūnas,
Hamilton, Ont.

Adomas ir Ona Kuniūčiai
Ona V. Kudžmienė ir

Genovaitė Kudžmaite,
Hamilton, Ont.

Stasys Kuzmickas
Jonas ir Rūta Kuprevičiai
Vytautas ir Elena Krikščiūnai

Feliksas ir Birutė
Kasperavičiai
Ona ir Jonas Kirvaičiai

Juozas Kozeris
S. P. Kalvaičiai,
Hamilton, Ont.

Grażina ir Haris Lapai
su šeima
B. Latauskienė,

Hamilton, Ont.
Vytautas ir Stasė Liujimas
Balys ir Stasė Matulevičiai

Juozas ir Genovaitė Mockai
Bronius Mikšys
Jonas, Bronė Maziliauskai

ir dukra
Sofija Martinaitienė
Marta ir Bronius Norkai

Kęstutis Norkus,
Hamilton, Ont.
I. J. Nacevičiai

Jeronimas ir Ramutė Pleiniai
bei dukros, Hamilton, Ont.
Anelė ir Jonas Puteriai

Aleksas Paulius,
Hamilton, Ont.
Janė ir Stasys Paketurai,

Rodney, Ont.
Elena ir Stepas Pusvaškiai
Antanas ir Stasė Petraičiai

Vytautas ir Irena Pečiuliai
Antanas ir Jieva Pūkai
Stasė ir Mikas Petruliai

Irena ir Mikas Priščeponkos,
Otava, Ont.
Bronius, Cecilija Pakštai

ir šeima
J. J. Pilipavičiai
Sofija Pyževienė

Alvina ir Vladas
Ramanauškai
Jonas ir Aldona Rananiai

Karolis, Aldona Rusinai
ir šeima
Justina ir Aloyzas Ramonai

Salomėja ir Balys Sakalai
A. P. Ščepavičiai
Prima, Bronius Sapliai

ir šeima
Adolfas ir Teklė Sekonai,
Stayner, Ont.

Marija Švelnienė

Marija ir Stasys Senferiai
M. P. Siūliai, Hamilton, Ont.

Juozas ir Janina Sarūnai
Kun. Antanas Sabas,
Sudbury, Ont.

Viktoras, Ona ir Danutė
Skukauskai
Bronius ir Izabelė Stasiuliai

Peter ir Irene Stepanauskai
Sofija Stonkienė,
Thornhill, Ont.

Jadvyga ir Antanas Trinkūnai
su šeima
Vytautas ir Felicija Urbonai

su šeima, Brampton, Ont.
Marytė ir Vaclovas Vaitkai
Adelė Visockienė —

Jeronimas Jakelaitis
Aldona ir dr. A. Valadkos
Steponas Varanka su šeima

Liudas ir Elena Vaštakai
Juozas ir Marija Vaseriai
Emilija ir Paulius Vindašiai,

Delhi, Ont.
Magdalena ir Povilas
Vaitonai, Hamilton, Ont.

Petras ir Irena Zubai,
Hamilton, Ont.
Petras Žulys, Hamilton, Ont.

Mikas Žaliauskas
Jonas ir Monika Žekai
Stasė ir Antanas Zimnickai

Anelė ir Tomas Žiliai
Juozas Žiurinskas
Alina ir Kazys Žilvyčiai,

Mount Hope, Ont.
Bronius ir Kristina Žutautai
E. P. Žuliai

SV. KALĖDŲ ir Naujų Metų

proga sveikiname visus klientus bei bičiulius —

Savininkai
Juodikiai

G. R. Importers

DISTRIBUTERS CANADA LTD.

PARIS TEXTILES

2316 Bloor St. West

Tel. 766-7092

SVEIKINA visus lietuvių švenčių proga ir praneša,

kad turi specialiai šventėms "crimplene" medžiagas

ir taip pat didelį pasirinkimą kitų medžiagų.

Linksmų sv. Kalėdų

ir laimingų naujų metų

visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems

linki —

M. ir Z. Laurinavičiai

MOUNTAIN VIEW MOTEL,

1870 Main St. W., Hamilton, Ont.

Tel. 528-7521

A. D. AMONIS
Insurance Agency Inc.

SVEIKINA VISUS LIETUVIUS, SULAUKUSIUS

ŠV. KALĖDŲ,

BEI LINKI LAIMINGŲ

NAUJŲ METŲ.

Dėkoja už pasitikėjimą ir dėmesį.

PLUMBING and HEATING
J. LISIAUSKAS

valdžios pripažintas plomberis,
atlieka įvairius vamzdžių ir
apšildymo darbus.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel. 532-5191

MEDUS-

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas.

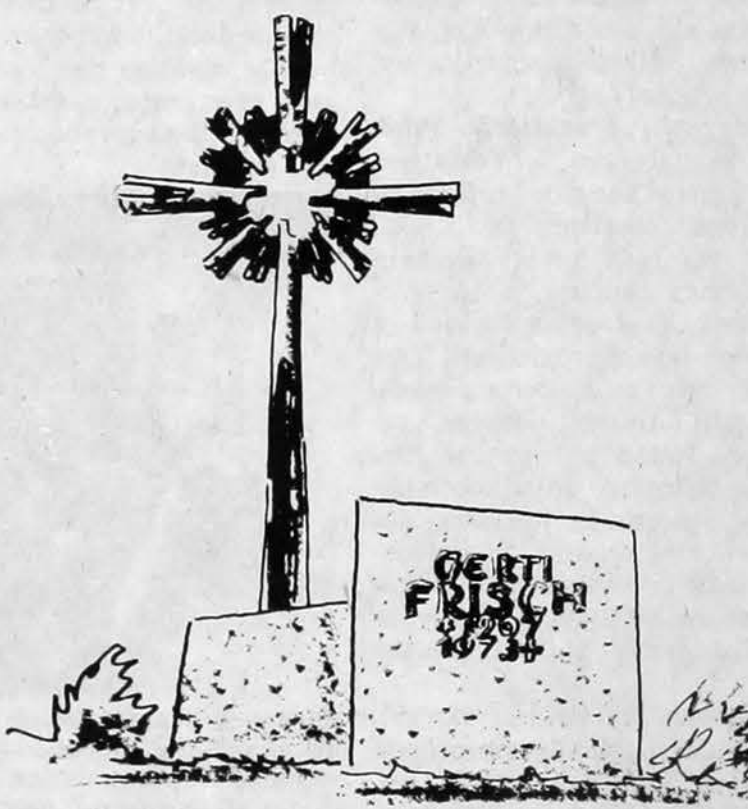
Induose ar koriuose.

Iš butyno: 30 Dewson St.,

Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

KLM ekskursijos

EUROPON 1976 METAIS

1. Gegužės 27 — birželio 10: Vilnius, Maskva, Roma
2. Birželio 17 — liepos 1: Vilnius, Maskva, Paryžius
3. Liepos 8 — 22: Vilnius, Leningradas, Stockholmas
4. Liepos 22 — rugpjūčio 5: Vilnius, Maskva, Paryžius
5. Rugpjūčio 5 — 26: Vilnius, Maskva, Viena, Roma
6. Rugsejo 2 — 16: Vilnius, Maskva, Viena
7. Rugsejo 16 — 24: Vilnius, Maskva
8. Lapkričio 4 — 12: Vilnius, Maskva
9. Liepos 2: dviejų savaitių kelionė į Amsterdamą
10. Liepos 16: dviejų savaitių kelionė į Amsterdamą

Pirmosios šešios ekskursijos: 5 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje ir 6 — nurodytame mieste. Sekančios dvi ekskursijos: 5 dienos Vilniuje, 2 — Maskvoje. Paskutinės dvi ekskursijos: kelionės iš Amsterdamo sutvarkomos kiekvienam individualiai.

Informacijų ir kainų teirautis pas

V. Bačeną 533-3531 Toronto

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.,

2224 Dundas St. W., Toronto M6R 1X3

Viltį skleidžianti Betlėjaus žvaigždė
tesuspindi šių Kalėdų metu ir teatneša
Jums ir Jūsų šeimai nuoširdžiausius mūsų
linkėjimus sulaukti
palaimos pilnų bei
džiugių Kalėdų ir
taikių bei laimingų
naujų metų.

STEPHEN B. ROMAN
Chairman of the Board

DENISON MINES LIMITED
TORONTO, CANADA

Vokietijos lietuvių gyvenime

KUN. BR. LIUBINAS

1. Veikėjų suvažiavimas

Romuvoje ir ši rudenį buvo susirinkę lietuviškieji Vokietijos veikėjai pasitarti einamaisiais reikalais, paplanuoti ateities. Praktiškiesiems posėdžiai buvo pradėti šeštadienį, nors jau ir penktadienio vakare (lapkričio 7) didžioji dalis dalyvių buvo Huetttenfelde. Išrinkus posėdžių pirmininku kun. Br. Liubiną ir sekretorium J. Venį iš Miesau LB apylinkės, pirmuoju darbotvarkės punktu ėjo PLB Vokietijos krašto valdybos pirm. J. Baraso pranešimas. Jis priminė, kad pernai lyg ir nepastebėtai praėjo 25 metų nuo Vokietijos LB įsteigimo. Pasiūlydė eile atliktų darbų, pasiūlydė, kad pastebimai Vokietijos lietuviuose sąmoningos bendruomenės mintis nėra priglįsusi. Ypač liūdnai nuteikia toji tikrovė, kad Bendruomenės aktyviame gyvenime labai mažai reikiama jaunimas. Pirmininkas skatino visus veikėjus susirūpinti, kad augantis jaunimas įaugtų organiškai į Lietuvos Bendruomenę. Vargo mokyklose, anot Baraso, ne tiek svarbu išmokyti vaikus lietuviškai rašyti ir skaityti, kiek galvoti, dainuoti, žaisti.

Vincas Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius, kalbėjo apie savo vadovaujamą mokyklą ir ypač nusiskundė nepaprastu mokinių skaičiaus sumažėjimu. Nesą 60. Pirmoje klasėje tėra 3 vaikai. Abiturientų bus ir šiemet 5. Mokykloje dirba 9 mokytojai pilnai ir 8 yra pagalbininkai su mažu pamokų skaičiumi. Bendrabučiuose iš viso yra 3 auklėtojai. Talkina visa eilė jaunų žmonių, iš Kanados jų yra du ir 1 iš JAV. Finansiškai galima verstis, nes vokiečių valdžia vis dar remia, nors Bonnos ministerijoje paskutiniu metu nuolat girdima daugybė priekaištų. Paramos dar gaunama iš Stuttgarto ir Vokietijos katalikų vyskupo. Lietuviškųjų paramos būreliai iš viso yra 60, pernai iš jų gauta DM 63.000. Baigdamas, direktorius dar kartą atkreipė susirinkusiųjų dėmesį, kad viskas priklauso nuo mokinių skaičiaus. Mokinių sumažėjimas yra aiškus Vokietijos lietuvių nutautėjimo ženklas. Po dir. V. Natkevičiaus pranešimo pasisakė visa eilė susirinkusiųjų, mėgindami įieškoti gimnazijos nykimo priežastis.

Referentų pranešimai. Posėdžiuose dalyvavo 5 Vokietijos LB krašto tarybos referentai įvairiems reikalams. Dr. J. Grinius referavo apie lietuvių problemas okupuotoje Lietuvoje, ypač išskelbamas šią vasarą Vilniuje įvykusį sovietinės "pergalės" minėjimą, kuris parodė, kaip gali nutautėti lietuviai Lietuvoje. Toliau jis priminė Lietuvos Bažnyčios kronikos leidimą ir ryšium su tuo siaučiančius persekiojimus, suminėdamas visą eilę pavardžių, iš kurių labiausiai pažymėtinos Nijolės Sadūnaitės ir Petro Paulaičio.

Galiausiai dr. Grinius dar kalbėjo apie Helsinkio konferenciją, apie Sacharovo vardo apklauką Kopenhagoje, kur dalyvavo S. Kudirka ir J. Jurašas, apie Muenchene dirbančią "Laisvės Radijo" valandėlę lietuvių kalba, apie VLIKo, ALTos ir PLB problemas ir apie jaunimo kongresą P. Amerikoje. Kiti referentai savo pranešimus padarė trumpesnius. J. Barasas trumpai suminėjo statutų reikalus, kun. A. Bernatonis kalbėjo apie vaikų vasaros stovyklas, J. Lukošius — apie teisinius ir socialinius klausimus, kun. Br. Liubinas — apie apylinkių veiklos problemas.

Valdybos įgaliotinių pranešimus padarė trijų kraštų įgaliotiniai: Z. Glemžienė prie Baden Wuerttembergo, M. Kiuzauskas prie Nordrhein Westfalijos ir kun. A. Bernatonis prie Hesseno krašto vyriausybės. Žymiausia finansinė parama lietuvių veiklai yra gaunama Nordrhein Westfalijoje, o Hessene negauna nieko.

Apylinkių pirmininkų pranešimai. Iš 13 apylinkių buvo pranešta apie tenykštės veiklos nuotaikas. Vienur veikla yra nuolat judinama, vis kas nors daroma, o kai kuriose apylinkėse praktiškai nedaug ką įmanoma nuveikti.

Dar buvo trumpai pakalbėta vargo mokyklų reikalais, išklaustas paštų atsistatymas Labdaros Draugijos pranešimas. Sekmadienio rytą susirinkusieji apta-

rė ir priėmė rezoliucijas.

2. Vėlinės

Vėlinių diena daugelyje Vokietijos lietuviškųjų kolonijų sudaro progą aplankyti tautiečių kapus, prisiminti mirusius. Tai buvo padaryta Hanau, kur iš senų laikų dar yra daug palaidotų lietuvių. Ten pamaldas laikė ir lankymui vadovavo kun. Alf. Bernatonis. Kaiserslauterne yra taip pat gana daug lietuvių kapų. Šiemet ten atsirado naujas tik vienas — Vyt. Stelmoko kapas. Apylinkės lietuviai, išklause lietuviškų pamaldų, susirinko kapinėse, kur pasakė pamokslą kun. Br. Liubinas. Schwetzingene tai buvo atlikta sekmadienį, lapkričio 2. Ir čia pirmiausia 8591 LS kuopoje buvo atliktos pamaldos už mirusius, o paskui aplankyta virš 10-ties lietuvių kapų Schwetzingeno miesto kapinėse. Visa eilė tautiečių yra palaidoti apylinkės kaimų kapinėse.

3. Kariuomenės šventė

Š.m. lapkričio 22 Miesau LB apylinkės valdyba suruošė gražų Kariuomenės šventės minėjimą. Jis įvyko gretimame kaimelyje Elschbach, nes ten yra ir katalikų šventovė, ir graži iškilmų salė. Pamaldas laikė kartu abiejų konfesijų dvasiškiai. Katalikų kapelionas kun. Br. Liubinas atlaikė šv. Mišias ir pakalbėjo Kristaus karaliaus šventės tema, o evangelikų kapelionas kun. dij. Fr. Skėrys pasakė pamokslą, daugiau liečiantį kariuomenės šventę. Pabaigoje visi dalyviai gražiai sugiedojo giesmę "O Kristau, pasaulio valdove".

Salėje pirmąjį žodį tarė Miesau LB apylinkės valdybos vicepirm. Juozas Nevulis. Jis pasveikino gausiai susirinkusius šventės dalyvius ir pristatė dienos paskaitininką amerikiečių aviacijos plk. ltn. Donatą Skučą. Šis savo labai gerai paruoštoje ir sklandžiai perteiktoje paskaitoje žvelgė į lietuvių pastangas amžių eigoje vis turėti savo kariuomenę. Suminėjo konkrečius nepriklausomos Lietuvos kariuomenės steigimo ir veiklos faktus, priminė lietuvių dalyvavimą paskutiniuose karuose įvairiose kariuomenėse ir išreiškė viltį, kad ir ateityje, kai ateis laikas, atsiras lietuvių, kovojančių už savo tautos laisvę ir egzistenciją. Po paskaitos dalyviai bendrai sugiedojo Tautos himną, o vėliau dar ilgai draugavo savo tarpe, pasinaudodami Miesau LB vadovybės paruoštomis vaisėmis.

Pirmojoje Kanados lietuvių dalnų ir tautinių šokių šventėje susitikę veikėjai. Iš kairės: p. Kasparas — Britanijos LB pirm., laimėjęs LKB visuomeninę premiją, J. Pleinys — KLB Salpos Fondo pirm. ir "Aido" choro administratorius, M. Chainauskas "Baltijos" ansamblio vadovas. Nuotr. M. Borusienės

ANTANAS ir LIUDA KRAKAUSKAI,
"Rex Tavern" savininkai Windsore, Ontario,
linki savo giminėms, draugams, pažįstamiems ir klientams

Linksmu
šv.
Kalėdų
ir laimingu
Nauju
Metu!

Ei, klausykite, tuoj bus Kalėdos! Mama jau ruošia Kūčias... Ntr. V. Maželis

Apmąstymai po streiko

AL. GIMANTAS

Labas! Sveiki! Visai skaitytojų šeimai, redakcinio ir administracinio kolektyvo nariams, laikraščio leidėjams. Taigi, buvome "atskirti" vieni nuo kitų jau nuo 1975 m. spalio pabaigos. Ryšiai nutrūko dėl ambicingų kanadiečių pašto tarnautojų streiko.

JAV paštas, bent pasienio vietovėse, dar bandė laikyti pašto maišus, skiriamus Kanadai, tikėdamas, kad streikas truks kelias dienas, bet kai paaiškėjo, kad spyriavimasis gali būti ilgas ir neramus, pradėjome gauti atgal savo siųstus laiškus, spaudinius ir visą kitą korespondenciją. Atseit, korespondentai, bendradarbiai ir kiti spaudos rėmėjai gavome nevaisingai pelnę atostogų. Dėl jų paseno, nuaktualėjo kaikurių temų, įvykiai, stebėjimai, išdavos. Kaikuri susikaupusi medžiaga jau nebus naudinga. Taip pat, labai galimas dalykas, mūsų korespondencija, patekusi Kanadon dieną ar dvi prieš patį streiką, bus žuvusi kurioje nors pašto šiukšlių dėžėje.

Per visą paštininkų streiką "T2" mus pasiekdavo labai nereguliariai, keliaudami "partizanais" būdais. Nenuostabu, kad eilės numerių net ir visai nematėme. Kai vykdavo kuris

tautietis iš Toronto į pietus, paėmėdavo glėbius laikraščių Londonui, Windsorui, Detroitui ir pan. O jei kuris mūsiškis vykdavo į Torontą, prašydavom sustoti "Tėv. Žiburiuose", parvežti lauktuvių žiupsnį laikraščių. Porą kartų greitomis suorganizuavome redakcijai ir amerikiečių lietuvių spaudos egzempliorių. Žinojome, kad paštui neveikiant, negaunant jų ten ir mūsų siųstus laiškus, nežinot kas čia vyksta, kiek kas pasmerktas ar išteisintas, kiek naujų rezoliucijų priimta, kad jūsiškė ir mūsų Rūta Kilmonytė pasižadėjusi vasario mėnesį į jaunamartę išeiti už Texas milijonieriaus. Gaila tik, kad nelietuviško kraujo. Visa kita, regis, vyko beveik normaliai.

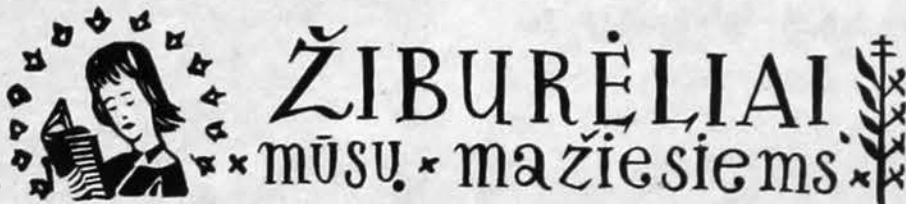
Sovietiška lietuviška Klaipėdos žvejybos laivas "Juozas Garelis" išgelbėjo 40 keleivių ir 20 įgulos narių vieno keleivinio laivo, skendusio audros metu Atlante, prie Prancūzijos krantų.

Jūratė Kazickaitė eilėse didžiųjų laikraščių išspausdino porą straipsnių apie paauglius, ignoruojančius kontracetines priemones, ir apie netekėjusias motinas, sąmoningai to norėjusias ir auginančias vaikus be tėvo-vyro. Atseit, profesionalai žurnalistai turi būti atviri ir imlus visokeriopom temom ir įvairioms situacijom...

Pagaliau nevisai siaurai didieji laikraščiai rašė ir apie Balzeko Lietuvių Kultūros muzėjaus apipilėsimą Čikagoje, minėdami nuostolių sumą apie \$100.000. Žodžiu, apie Lietuvą, lietuvių ir kitus mums artimesnius įvykius streiko metu buvo gana plačiai matyta ir girdėta. Dabar vėl prasidės normalus ir tiesioginis žinių teikimas. Tuo neabejotinai džiaugiasi redaktoriai, bendradarbiai ir skaitytojai.

* Kas manytų lietuvių išlaikyti be religijos ir be moralės, apgaudintų save ir kitus.

M. KRUPAVICIUS

Kūčių vakaras

Kalėdų žvaigždės dega,
Aplinkui viskas bala...
O vaikas, laukdamas pyrago,
Už durų stovi... ir šala!

Įžieb, įžieb vaikučių eglė!
Atnešk delnuose šilumos!
Įžieb širdy meilės krislėlių —
Ir jam, ir sau... ugnies šventos!

J. NARŪNE

Ateina laukiamos Kalėdos

Jau artinasi Kalėdos. Oras šaltas, sniegas krinta, visi šiltai apsirengę. Lauke žaidžia vaikai. Kai įeinu į vidų, jų žandukai raudoni kaip obuoliai. Jaunimas džiaugiasi oru ir sniegu, o senieji negali sulaukti pavasario. Jaunimas važinėja rogemis. Senieji nepatenkinti žiema, nes kur eina, visur slidu, o automobilai kartais nebegaali pavažiuoti. Man visa tai atrodo gražiai — medžių šakos uždengtos sniegu, gatvės užklotos baltu sniegu.

Vaikai su tėvais eina pirkti Kalėdų eglutės ir sugrįžę puošia įvairiais spalvotais žaisliukais bei uždegtomis žvakutėmis. Kūčių vakarą po vakarienės visi nueina prie eglutės pasiimti savo dovanų.

Rebecca Rauth,
VIII sk., Torontas

Kalėdos yra linksmas metų laikotarpis. Visi žmonės duoda dovanas savo draugams, šeimai ir giminėms, gieda giesmes, skaniai pavalgo Kūčiose ir meldžiasi šventovėse į Jėzų Kūdikielį. Žmonės visame pasaulyje Kalėdų naktį garbina Jėzų. Kiti meldžiasi už vargšus visame pasaulyje, kurie negali linksmai švesti Kalėdų.

Mes dabar pasižiūrėsim, kaip lietuviai švenčia Kalėdas. Pirmiausia labai skaniai pavalgo, nors per Kūčias negali valgyti mėšos. Valgo kitus įvairius valgius — žuvis, slyžikus, daržoves ir kt. Vaikučiai linksmai eina miegoti ir laukia iki ryto, kol galės dovanas atidaryti ir Kalėdų senelis ateis. Lietuviai eina į pamaldas 12 val. naktį. Vaikučiai atsisakia anksti rytą. Jie savo tėvelius prikelia garsiai klegdami. Vaikučiai bėga į tėvų miegamąjį kambarį ir pradeda aiškinti ir rodyti dovanas, ku-

Neturtingi, bet laimingi

Onutė, grįžusi iš mokyklos, nedrąsiai balsu kreipėsi į mamą: — Nežinau, ar leisi, ar ne, mamytė, bet aš labai norėčiau prieš šventes įteikti neturtingai šeimai kad ir labai mažytę dovanėlę. Mūsų mokytoja pasakojo: kaip piemenėliai gimusiam Jėzuliui atnešė dovanėles, taip ir mes turime vien kitiems teikti džiaugsmo. Mes turime ne vien galvoti kokias dovanas gausime, bet ir prisiminti nelaimingus, sergančius, neturtingus bei juos užjausti.

Tikrai puiki jūsų mokytoja, — džiaugėsi mama, — geriems sumanymams aš visuomet pritariu. O kam norėtum įteikti dovanėlę?

— Dar nežinau, gal tai mažai Aliutė, kuriai atidavė mano išaugtus drabužėlius? Ji tokia miela, vis atbėga ir nori žaisti su manim, — aiškino Onutė.

— Gera mintis, — pritarė mama, — jie neseniai atvažiavę iš Europos. Aliutė dar neturi daug draugų ir tėvelis dar nedirba.

Nudžiugusi Onutė pabučiavo mamytę ir nubėgo suvynioti dovanėles — meškiuko.

Turiu du laimėjus loterijoje meškiukus, tegu vienas apsigyvena pas Aliutę, — galvojo ji. Be to, į kalėdinę lėkštę įdėjo riešutų ir savo iškeptų sausainių. Išėinant pro duris, mama įdėvė voką, sakydama:

— Įduok jį Aliutės tėveliams, naujakuriams.

Onutė net nepajuto, kaip atsidūrė pas Aliutę. Nustebusi apsižvalgė. Ant grindų nebuvo kilimo. Nesimėtė televizijos. Ji pagalvojo, kad čia gyvena labai neturtingi žmonės. Onutė įteikė tėveliams voką, o Aliutė dovanėlę. Iš jų akių tryško džiaugsmas. Aliutė šokinėjo su meškiuku, o tėveliai prašė padėkoti mamai už netikėtumą. Onutė atsiminė mokytojos žodžius, kad reikia užjausti, tad atsisveikindama tarė:

— Aš nuoširdžiai užjaučiu jus.

Aliutės tėveliai nustebė ir pasisodinę Onutę paaiškino:

Gimė Kūdikėlis

Man šilta patalėliuos,
Bet pagalvot skaudu,
Kad gimė Kūdikėlis
Tvirtely ant šiaudų.

Neturi Jis pagalvėlio
Galvėlei priglaust,
Nors didis Karalaitis
Ir žemės, ir dangaus.

A. Abr.

rias Kalėdų senelis jiems paliko. Kiti lietuviai Kalėdų rytą eina į šventovę su mažais vaikučiais.

Natalija Slivinskaitė,
VIII sk., Torontas

Visi žmonės, jauni ir seni, laukia Kalėdų. Tai linksmausia iš visų švenčių. Nevisi turi tas pačias mintis apie Kalėdų reikšmę, bet visi švenčia. Visi mes mėginame pritaikyti dovanas ir nupirkti mūsų draugams. Tik pagalvok, kaip jie jus, kai sužinos, kad tu jo nepamiršai! Ir mes pagalvojame taip, kai gauname dovanas. Koks tada būna džiaugsmas! Kalėdų eglutė irgi yra viena iš mūsų kalėdinų papročių. Po ja mes sudeiname dovanas ir laukiamo, kada galėsime atidaryti.

Zita Prakupaitė,
VIIa sk., Torontas

Kiekvieną vakarą klausiu save, kada Kalėdų senelis atvažiuos su briedžiais, jeis pro kaminą ir po eglutę padės man dovaną. Kiekvieną vakarą ant stalo padėdavau po mažą gabaliuką sausainių ir stiklinę pieno. Vieną vakarą atsisėliau ir įėjau į svečių kambarį. Aš pamaciau Kalėdų senelį su balta barzda ir raudona nosimi. Jis pašaukė mane pasikalbėti. Aš taip bijoju, kad mano keliai pradėjo drėbti. Senelis atsisėdo ant kėdės, pradėjo valgyti sausainį ir atsigėrė pieno. Tada jis pasakė:

— Nebijok, vaikeli, pasakyk koks tavo vardas? — Aš atsakiau — Jonukas. Senelis tiesė: — Labai gražus vardas. Tu esi geras vaikas, bet man jau reikia eiti. Ačiū už sausainį ir pienuką.

Jonukas tada nubėgo į kambarį ir apsiklojęs užmigo.

Aida Dovydaitytė
VII sk., Torontas

— Mes dar neturime daug reikalingų daiktų, bet esame nepaprastai laimingi. Mes švenime pirmas Kalėdas laisvame pasaulyje, dalyvausime Bernelių Mišiose. Tai laimingiausios mūsų Kalėdos. Kai tu būsi didesnė, tai tu geriau tai suprasi. Ačiū tau už dovanėles ir gerą širdelę.

Onutė sugrįžo į namus susimąstiusi. Praverusi duris paklausė:

— Mamytė, mūsų kaimynai yra neturtingi, bet ar tai tiesa, kad jie laimingi?

Pagalvokite patys, ką mamytė atsakė.

A. Abr.

Ką man reiškia Kalėdos?

Kalėdos mums yra labai didelė šventė. Žmonės seniau laukė Gelbėtojo. Šventa Marija laukėsi kūdikio, kuris turėjo būti tas Gelbėtojas — Jėzus.

Gruodžio 25 dieną Jėzus gimė. Buvo naktis. Marija ir Juozapas neturėjo kur apsigyventi. Jie visur ieškojo vietos, bet niekur nesurado, tai apsigyveno tvartelyje. Tada gimė Jėzus — mūsų Gelbėtojas.

Viršum to tvartelio, labai augstai danguje, buvo labai šviežiai žvaigždė, kuri švietė virš to tvartelio ir skelbė, kad Gelbėtojas gimė! Žmonės iš arti ir iš toli atvažiavo pamatyti švenčiausio Kūdiki. Jie jam davė dovanas parodyti kaip visi Jėzų myli.

Aldona Kasperavičiūtė,
VIIa sk., Torontas,

Žiemos džiaugsmai

Žiema — smagus laikas, nes yra visokio sporto. Tu gali slidinėti, čiuožti, rogutėmis važinėti, statyti sniego senį, fortus ir mėtų sniego gniūžtes. Man patinka žiema, nes tada būna Kalėdos ir mano gimtadienis. Aš gaunu daug dovanų.

Kai einu į mokyklą, matau apšalusius medžius. Kai būna labai šalta, smagu ateiti į šiltą namą, kur mama kepa bulvinius blynus. Vienas dalykas man nepatinka, kad gali greit persišaldyti ir susirgti.

Ina Balsytė,
IV sk., Torontas

Kalėdų džiaugsmas

Džiaugiasi broliukas,
džiaugiasi sesutė,
skaisčiai šviečia, spindi
Kalėdų eglutė.

Aukštinis paukštelis
ant žalios šakutės,
šalia jo varpelis
ir skuja eglutės.

Zvaigždė, angelėlis,
žiba burbuliuokas,
spalvos įvairiausios,
net galvelė sukasi!

Maža Prakarėlė
už viską gražiausia,
ji vaikų širdelėms
šiandien maloniausia.

B. Vytienė

Laukia senelio

Danguj sužibo jau žvaigždutės,
Snieguolės žemę dengia,
O kambary mažą Onutę
Puošniai eglutė rengia.

Širdelė plaka, tykia laukia
Atvykstančio senelio
Per mišką, klonius ir per
lauką —
Tuoį suskambės varpeliai...

Aš padainuosiu jam dainelių,
Pašoksiu prie eglutės,
Paklausiu jo, ar žino kelią
Gimtan kraštan motutės?

A. Abr.

Kūčios Lietuvoje

Kūčių diena yra svarbiausia prieš šventas Kalėdas. Jau iš anksto ryto šeiminiškė pradeda ruošti šeimai Kūčias, gamindama maistą ir puošdama stalą, kad įdomesnis ir jaukesnis būtų, ypatingai mažiesiems, kurie laukia su nekantrumu. Užtiesdama stalą, po staltiese pakloja šiaudelių arba šieno. Padeda ant stalo plotkeles, obuolius, kisielius, žuvis, silkes, duoną, žirniukus, prėskučius (slyžikus), kompotą pyragėlius, aguonpienį ir kitus nemėšiskus valgius. Pradedami Kūčių vakariene, sukalba maldą ir lauko plotkeles, linkėdami vieni kitiems laimės. Po Kūčių seniau traukdavo iš po staltiesės šiaudelius — kas ilgesnį ištrauks, tas ilgiau gyvens. Malkas nešdami žiūrėdavo, ar malkos išeina porom. Jeigu taip, tai tas sekancias metais susituoks. Eidavo laukan klausyti, iš kurios pusės šūnys loja — iš tos pusės bernelis atjos. Apkabindavo darželio tvorą ir skaitėdavo ar porom paėmė. Tirpindavo vaška, pildavo į vandenį ir žiūrėdavo, kokios figūros išėjo. Vidury nakties eidavo ir tvartus pasiklausyti, ką gyvuliai kalba, o dvyliką valandą nakties važiuodavo į Bernelių Mišias.

Petras Bilda,
Hamiltonas

Gražiausias metų laikas

Mes visi išbėgom į kiemą
Ir pamatėm baltą žiemą.
Sniegas baltas, baltas,
Oras šaltas, šaltas.

Prūdas buvo užšalęs,
O šuo buvo išbalęs.
Dangus buvo pilkas,
O miške staugė vilkas.

Vaikai per sniegą breną,
O danguje nedaug paukščių
skrenda.

Žiema yra gražiausias metų laikas,
Ją myli kiekvienas vaikas.

Dalia Pažerūnaitė,
Laima Krivaitė,
VIII sk., Torontas

Kalėdos lietuvių papročiuose

Kalėdos buvo švenčiamos tris dienas. Pirmą dieną — buvo didžiausia šventė. Visi likdavo namuose ir niekur nesivečiuodavo. Antrą dieną visi eidavo lankyti draugų. O trečią dieną buvo vadinama Ledų diena. Kas tą dieną dirbdavo, tai to ledai vasarą įvairius išmušdavo. Mes Kanadoj švenčiam tik pirmą ir antrą dieną.

Kūčių dieną mamytė pabaičia ruošti visus valgius. Kūčių vakarą yra valgoma dvylikos rūšių nemėšikų valgių. Pavalgę gieda kalėdines giesmes ir laukia Kalėdų senio. Jis apsirengęs kailiniais ir augšta kepure, su didele lazda, kuprotas. Atėjęs klausia, ar vaikai buvo geri. Jei taip, jis paliečia riešutų ir visokių vaisių, o jei negerai, tai paliečia lazda.

Dvyliką valandą naktį žmonės eina į Piemenėlių Mišias.

Mes dovanas atidarome Kalėdų rytą, nes visi mano, kad Kalėdų senis atvažiuoja vėlai ir pro kaminą įeina į namus. Kalėdų dieną, Naujų Metų dieną ir per Tris Karalius žmonės vaikščiodavo kaukėm apsirengę.

Brenda Beržinaitė,
Hamiltonas

Sveikiname
visus
lietuvius su
šv. Kalėdomis
ir Naujaisiais
Metais

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "PARAMA"

1573 Bloor St. West, Toronto
Telefonas LE 2-8723,

AMBER DRAPERIES & INTERIORS

sveikina visus draugus,
bičiulius ir klientus su
šv. Kalėdomis bei
naujais metais
ir linki daug laimės —

A. Jankaitienė
2231 Bloor St. W., Toronto, Ont.
Telefonas 762-3838

Mielieji savo klientams ir bičiuliams linksmy
šv. Kalėdų
ir laimingų
naujų metų
linki —

PRANO BARAUSKO NEKILNOJAMO TURTO PARDAVIMO ĮSTAIGA

3828 Bloor St. W., Islington, Ontario
Telefonas 743-0100

Šventiniai sveikinimai
visiems lietuviams

Kalėdų ir
Naujų Metų
proga

spaustuė
TIME PRESS
82 QUEEN ELIZABETH BLVD.
Tel. 252-4659

Nuoširdūs linkėjimai bei
sveikinimai lietuviams

Kalėdų ir Naujų Metų proga

Jonas Rukša
R. Chalkan Co. Ltd.

527 Bloor Street West • Telefonas 532-4404
INSURANCE DEPT.,
2288 Bloor St. W., Toronto, Ont., tel. 769-5497

Džiugių šv. Kalėdų
ir laimingų
naujų metų

"Tėviškės Žiburiai"
personalui ir visiems
skaitytojams linki —

LECH MOKRZYCKI
New Canadian Publications
2003 Yonge St.
Tel. 485-1117

Dail. H. J. Zmuidzinienės paveikslų parodoje Toronte. Iš kairės: A. Kuolienė, E. Jankutė, I. Sernaitė-Meiklejohn, H. J. Zmuidzinienė, J. Kralkauskas, R. Kralkauskienė, B. Sapijonienė

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

PO 43 DIENŲ

Sekmadienį, gruodžio 1 popietę, plaukiant naujausioms žinioms amerikiečių dienraščiams iš žinių agentūru, pasirodė ir pranešimas, kad šią savaitę Kanados paštininkų unija ratifikuos sutartį ir savaitės viduryje pasibaigs 43 dienas užtrukęs Kanados pašto streikas. Tos dienos rytą paskambino Čikagoje su "Aido" choru viesėjės sol. V. Verikaitis ir perdavė "T2" redaktoriaus prašymą, kad parašytumėte kilti į jį nuvešias į Toronto. Per 43 Kanados pašto streiko dienas tokių progų buvo ir daugiau. Nepasinaudojau nė viena, nes kartą norėjau atsikvėpti ir daugiau laiko pašvesti knygos rašymui. Džiaugiuosi, kad per 43 dienas tos knygos rankraštis padidėjo bene 80 psl. Malonu pabrėžti, kad per streiko laiką nelikim be "T2". Tai viena, tai kita proga juos kažkas atveždavo iš Toronto, kažkas siuntas, atvežtas iš Kanados, įmesdavo į pašto dėžutę JAV. Nekarta "T2-riais" pasidalinom su "Draugo" redaktoriais, o "T2" redaktoriais stengdavomės surinkti ir važiuojantiems į Kanadą perduoti JAV ir kitur išsinečiant lietuvių spaudą. Streiko metu kaip ir "T2" nr. buvo pardavinėjami mūsų "Paramos" prekyboje, kai jų nemaža ryšuli parvežė iš Toronto grįžę antrakaimiečiai. Žodžiu, ir Kanados pašto streiko metu bendravimas su Kanados lietuviams ir spauda ne nutrūko.

SU GEROM NUOTAIKOM

"Antro kaimo" teatrinio vieneto nariai, davę spektaklį lapkričio 8 d. vakare modernioje Anapilio sodyboje, Čikagoje nusileido sekančios dienos vidurnaktį. Tie, kurie laukė jų grįžtant, galvojo, kad jie gal atsisiras tik paryčiais, nes oro pranešimai skelbė apylinkėse slaučiančias audras. Antrakaimiečiai namus pasiekė ne tik su naujaisiais "T2" nr., kurių mums paštas jau trys savaitės kaip nepristatė, bet ir su geromis nuotakomis. Malonų išpuį jiems paliko naujasis Anapilis, jauna, gyva publika, susirinkusi pažūrėti jų spektaklio, jų šiltas priėmimas ir, svarbiausia, klebonas kun. P. Azubalis, jų kvietėjas ir globėjas. Tokia šilta globa, kokia antrakaimiečiams rodė kun. P. Azubalis, retai kada sutinkama. Jie galėjo būti klebonijoje visa diena, rūpestiui ir vašingumui iš klebono pusės tiesiog nebuvo galo. JAV lietuvių klebonijose tokie reiškiniai labai ir labai reti. Štai kodėl Kanados lietuvių parapijos yra ne tik religiniai, bet ir tautiniai židiniai. Tą patį yra patyręs ir rašantis šia skilti, kai 1974 m. pavasarį nevieną valandą galėjo praleisti Toronte šv. Jono Krikštytojo ir Prisikėlimo parapijų klebonijose, o taip pat ir

Montrealyje pas kun. J. Kubilių, SJ, Aušros Vartuose.

MUSŲ MIESTE

Ivykiai per rudens sezoną bėga tiesiog srautu. Lapkričio 8 d. Čikagoje įvyko BALFO seimas 30 metų sukakčiai progai Brighton Parko parapijos salėje. Susirinko apie 120 atstovų, mezgė planus ateities veiklai, susipažino su apyskaitomis ir jas patvirtino, išrinko naujos direktorius, o šie — naują centro valdybą. BALFui ir toliau vadovaus M. Rudienė. Ji su vyru buvo išvykusi į Europą. Kaikuri tautiečiai liečiantieji reikalai taip susipynė, kad ji net negalėjo laiku iš Europos sugrįžti į seimą. BALFO banketas toje pačioje parapijos salėje, sutraukęs apie 300 svečių, buvo kuklus, bet jame matėsi visų BALFO darbuotojų didelis solidumas ir ekumeninė dvasia. Nors seimas vyko katalikų šventovės salėje, bet jame idomią, pagausiančią programą atliko liet. liuteronų "Tėviškės" parapijos moterų netetas. Smagios, kultūringos meninės programos klausėti visų didžiųjų Čikagos lietuvių parapijų klebonai, Bostono lietuvių šv. Petro ir Povilo par. klebonas kun. Bartasiūnas, o šalia jų ir "Tėviškės" liuteronų par. klebonas kun. A. Trakis su žmona. Pavaduodamas cv pirm. M. Rudienė, BALFO cv vicepirm. kun. A. Trakis pasakė idomią, giliai krikščionišką kalbą. Taip pat didžiųjų BALFO šeima banketo metu pasveikino Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė. Visi su dideliu džiaugsmu sutiko žinią, kad parapijos šeimininkas prel. D. Moceris, JAV lietuvis, už naudojimąsi sale suvažiavimui ir banketui nepaėmė nė vieno dolerio nuomos.

Lapkričio 19 d. suėjo metinės, kai Lietuvių Fondas užbaigė pirmąjį milijoną dolerių. Metinių išvakarėse į Jaunimo Centro kavinę LF vienas pagrindinių iniciatorių ir dabartinis valdybos pirm. dr. A. Razma sukvietė LF valdybos narius, komisijų pirmininkus, artimiausius talkininkus ir spaudos bei radijo atstovus. Paties dr. A. Razmos finansuotose vaišėse sužinota, kad šiais metais ir LF vėl iplaukė apie \$84.000 įnašų, kad 1975 m. tikimasi užbaigti su apvalia \$1.100.000 suma įnašų, kad ekonomine padėties gereja ir metolimoje ateityje vėl bus skiriamos nemažos sumos švietimo, mokslo ir kultūros reikalams. Sausio 26 d. Marijos augst. mokyklos salėje LF naudai solistai D. Stankaitytė, St. Baras ir J. Vaznelis duos dainų ir arijų koncertą.

NELAIMES

Muz. Jonas Zdančius atsisakė su šiuo pasauliu Hot Springs mieste, Arkansas valstijoje. Palaidotas Čikagoje šv. Kazimiero kapinėse didelės minios artimųjų, draugų bei gerbėjų. Muz. J. Zdančius, su šeima čia atvykęs iš Australijos, ilgesnį laiką gyveno Čikagoje, buvo II Kanados ir JAV taut. šokių šventės muzikinis vadovas, todėl ypač tuometinis jaunimas jį turėjo gerai pažinti. Gyvendamas Australijoje, muz. J. Zdančius dirbo Adelaidės radijone, neskyri perdavė lietuviškos muzikos ir dainų koncertus. Jo biografija tokia idomi, kad reikia atskiro straipsnio. — Kun. dr. F. Gureckas, savo metu gyvenęs Toronte ir dirbęs šv. Jono Krikštytojo parapijoje, staiga buvo paralyžuotas. Šv. Kryžiaus ligoninėje gydomas, labai pamažu lyg ir pradeda atgauti jėgas. Vietinei šalpai jis įsteigė Lietuvos Dukterų Dr. ja, kuri jau turi per 700 narių. Praėjusią vasarą Čikagoje buvo atšvęsta jo kunigystės 40 m. sukaktis.

PADĖKA

Palydėję savo mylimą Mamutę
a + a Salomėją Sodaitienę

į amžinos ramybės poilsį, nuoširdžiai dėkome kun. kleb. P. Azubaliui, kun. kleb. Aug. Simanavičiui ir kun. Eug. Jurgučii už iškilmingas gedulo pamaldas; sol. V. Verikaitiui ir pusbroliui Vyt. Alksniui už jaudinančią, sielą keliantį giedojimą pamaldų metu.

Nuoširdi padėka abiejų parapijų kunigams, Nekaltai Pr. Marijos seselėms ir dr. S. Pacevičiui, jų lankiusiems ligoninėje, taipgi J. R. Simanavičiui už pranešimą per radiją.

Dėkojame visiems, pareiškiusiems mums užuojautą spaudoje ar žodžiu, visiems dalyvavusiems šermentyse, laidotuose, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, visiems kuo nors prisidėjusiems prie paskutinės kelionės į amžino poilsio vietą.

Ypatinga padėka mūsų artimiesiems — Felicijai ir Vytautui Urbonams bei jų šeimai už rūpestį mūsų skausmo valandose.

Giliai nuliūdę ir visiems dėkingi —

sūnus Juozas Sodaitis
dukterys — Marija Žizienė
Viktorija Stukienė

Teresė Bačėnienė ir
jų šeimos — anūkai
bei proanūkiai

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI
SAVO NARIAMS IR VISIEMS
LIETUVIAMS LINKI

Linksmų

ŠV. KALĖDŲ

ir

Laimingų

NAUJŲ METŲ

Toronto Lietuvių Namų
valdyba

LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖS

MOHAWK FURNITURE LTD.

savo mieliems klientams linki

linksmy šv. KALĖDŲ ir laimingų
NAUJŲ METŲ

137 Roncesvalles Ave.
2448 Danforth Ave.

Tel. 537-1442
Tel. OX 9-4444

Visiems lietuviams linkime
džiugių šv. KALĖDŲ
ir
laimingų
NAUJŲ METŲ —

Turner & Porter
436 RONCESVALLES AVE.
Toronto, Ont.

Linksmų Kalėdų
ir laimingų
naujų metų
linki visiems
lietuviams

KRONAS
Real Estate Ltd. Realtor

Aštuoniolika atskirų įstaigų ir 250 tarnautojų
366 MAIN STREET E. • HAMILTON, ONTARIO
Telefonas 528-8492

Džiugių šv. Kalėdų ir
turtinių naujų metų

linki visiems klientams, draugams bei
pažįstamiems —

SAULIUS MASIONIS,
Midland Doherty Ltd.
Tel. 361-6094

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų
naujų metų linki lietuviams

DANRAY SHOE STORE

Scot McHale ir kitų žymių firmų
avalynės krautuvė visai šeimai
1229 DUNDAS STREET WEST, TORONTO

Džiugių šv. Kalėdų ir laimingų
naujų metų linki visiems
klientams, bičiuliams bei pažįstamiems —

JOE BARBER SHOP —
kirpykla Sav. J. Budrevičius
1190 Queen St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE 2-1296

LAIMĖS ir
SĖKMĖS
nuoširdžiai
linkime
mieliems
kooperatyvo nariams ir visiems
tautiečiams ŠVENTŲ KALĖDŲ
ir NAUJŲ METŲ proga —

TORONTO PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
KREDITO KOOPERATYVAS

Linksmų šv. Kalėdų
ir sėkmingų Naujų Metų
linki mieliems bičiuliams —

North Sylva Co. Ltd.
nariai ir bendradarbiai

Geriausio linkėjimai šv. Kalėdų
ir
Naujų Metų proga

visiems klientams, draugams bei pažįstamiems —

DUFFERIN RADIO a. TV. 1000 COLLEGE ST.

Savininkas P. Užbalis

Mieliems lietuviams linkiu
LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ
ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

W. A. LENCKI, B.A.

100 Adelaide St. W. Tel. 366-4182

Dėkojame mieliems savo
klientams lietuviams už
dėmesį, sveikiname juos
šv. Kalėdų proga
ir linkime gerų
naujų metų —

ASTRA MEAT PRODUCTS &
DELICATESSEN

2238 Bloor St. W. Tel. 763-1093

Sav. J. CZANIECKI

Linksmų Kalėdų švenčių,
turtingų ir laimingų
naujų metų linki
savo klientams —

Knight TV

AND APPLIANCES LTD.

SALES & SERVICE

168 Locke St. S., Hamilton, Ont.

Telefonai: 522-5028 522-5652

Krautuvės savininkas AL PILYPAITIS

Reginos Žiuraitienės paveikslų parodos atidarymas š.m. lapkričio 25 d. Oakvillės miesto galerijoje. Dailininkė sveikina miesto burmistrą H. Barrett

Dovanos lietuviškiems reikalams

Sidabrinė Juzės ir Kazio Valaičių sukaktis

LONDON, ONT. Turbūt nėra savitgalio, kad kuri laiminga pora naujųjų ateivių Kanadoje nesvėstų sidabrinės vedybų sukakties. Ir nėra ko stebėtis — 1947 ir 1948 metais iš Vokietijos suvažiavę, kasyklose, miškuose, ligoninėse ir namų ruošoje metų prievole atlikę, į didmiesčius susirinkę, greitai visi emė tuoktis. Apie vieną tokią porą ir jos sukaktį čia noriu glaustai papasakoti. Ne tiek todėl, kad tai yra seni mano draugai, kiek todėl, kad jie savo šventę pasistengė įprasinti.

Juzė Stanevičiūtė ir Kazys Valaitis susituokė Hamiltone 1950 m. rugpjūčio 12 d. Juzė Lietuvoje, prieš iškylsdama į pasaulį, buvo tik ką baigusi ekonominius mokslus. Kazys — agronomas. Juzė — ateitininkė, Kazys — tautininkas. Juzė — augštatė, iš Subačiaus, Kazys — suvalkieš, nuo Vilkaviškio. Abu Kanadoje nuo 1948-ųjų. Abu vienerių metų "repeticijas" atliko Kanados vakarų ūkiuose, o po to jis — Hamiltone, ji Windsor trumpam apsisitojo. Po vedybų, už kelių mėnesių, savanoriškai tremtis į tabako ūkį Aylmeryje. Ne į sąvą, į nuomojamą. Čia jau tikra "generalinė repeticija". Už poros metų — nuosavas ūkis Mt. Brydges, Londono pašonėje. Teko stebėti klaukusius jų pirmuosius metus. Kaip jie pirmas tris ar keturias vasaras ten ištvėrė, dabar sunku suprasti. Bet ištvėrė. Ilgainiui šalia tabako atsirado tūkstančiai kalakutų. Tarp kalakuto ir aitvaro, pasirodė, esama šio tokio panašumo...

Jei didelių turtų Valaičiai nesukrovė, tai sotų gyvenimą sau ir savo atžalynui užtikrino. O atžalyno — penki. Jurgis, pernai baigęs mechaninę inžineriją Londono universitete, studijas tęsia magistro laipsniui. Vytas šiemet baigė Hamiltono universitete filologiją ir planuoja toliau studijuoti. Universitetų studentai Danutė ir Antanas, o Vida, šiemet baigianti vidurinį mokslo, greit pasėks sesutės ir brolių pėdomis. Visi Valaitukai sportininkai, tautinių šokių šokėjai, Londono lietuvių atžalyno elito dalis. Danutė, be to, jau ne vien kanadinio garso begikė, tik dėl techninių kliūčių nepatekusi į 1976 m. olimpinį dalyvių tarpą.

Rugpjūčio mėnesį tabako ūkininkai puotą nerengia. Sidabrinei sukaktčiai paminėti buvo parinkta spalio 18-toji. Pietų metu prie stalo susirinko tik šeima ir keletas pačių artimiausių draugų, su kuriais, kaip Juzė originalioje, pačios sukurtoje maldelėje pažymėjo, "buvo dalintis paskutiniu duonos kąsniu ir paskutiniaisiais marškiniais". Vakare baliuje matėme kelias dešimtis svečių iš plačios Londono apylinkės ir po keletą iš Hamiltono, Toronto, Rodney, Detroido. Vaisių metu kalbėjo Vincas Sakas, Juozas Bersėnas, Vincas Ignaitis, Miras Chainauskas. Jie išskėlė Valaičių lietuvišką samoningumą, konstruktyvų dalyvavimą lietuviškoje veikloje, lietuviškos samonės idėgimą į savo vaikų širdis. Ta pačia proga buvo pagerbta ir detroitieškie

Juzės teta Elena Mitkienė, klaukiuose tremties metuose Juzei atstojusi motina. Prieš dvi dienas jai buvo suėję 88-ri metai amžiaus. Už atsilankymą, linkėjimus ir dovanas padėkojo Kazys Valaitis.

Dovanos? Va, čia ir yra gražiausia, reikšmingiausia sukaktuvių dalis, Juzė ir Kazis Valaičiai išskirianti iš daugelio kitų sukaktuvinių. Į puotą kviesdami, jie draugus bei kaimynus įspėjo, kad neneštų jiems jokių asmeniškių dovanų, o jeigu būtina nori apdovanoti, tai teaukoja Kanados Lietuvių Fondui. Juozas Bersėnas, KLF įgaliotinis, savo kalboje dar labiau šį reikalą paryškino. Tiesa, buvo svečių, kurie be tradicinio sukaktuvinių apdovanojimo neapsiejo, bet daugelis jų pagėdavimui pakluso. Po vidurnakčio, svečiams iš-

siskirsčius, J. Bersėnas šių eilučių autoriui leido pažvelgti į aukojusių sarašą. Kanados Lietuvių Fondui buvo suaukota 400 dolerių! Primintina, jog Valaičiai jau seniai yra KLF nariai su 1.500 dol. įnašu.

Sakiau, sidabrinę sukaktį dabar begalės. Žinau, kad daugelis jų praeis "normaliai", su tradiciniais sveikinimais ir tradicinėmis dovanomis. Bet jeigu bent viena iš dešimties porų, kaip Valaičiai, pabandytų tradicijas sulaužyti, jeigu jie pageidautų paaugti Lietuvių Fondui, Tautos Fondui, spaudai, lituanistinėms mokykloms ar kuriam kitam lietuviškam bendram reikalui, lietuviybė daug laimėtų.

Juzei ir Kazii Valaičiams — daug sveikatos ir ilgų bendrų metų!

Alfonas Nakas

KAZYS ir JUZĖ VALAIČIAI savo namuose prie Londono, Ont., su savo šeima. Iš kairės priekyje Vida ir Danutė, už tėvų — Jurgis, Vytas, Antanas

Europinio stiliaus DANIŠKAS "nesūdytas" margarinas -

PRASYKITE jo savo pasirinktoje maisto parduotuvėje

BŪKITE PASVEIKINTI, MALONŪS LIETUVIAI,

**Kalėdų
švenčių
proga ir palinkėti
didžios sėkmės
1976 metais**

George Ben, Q.C.
Alderman Ward 4

Šv. Kalėdų sulaukus,
su dėkingumu SVEIKINAME
mieluosius klientus, bendradarbius
ir visus tautiečius, linkėdami
šviesių ir viltingų 1976 metų.

Litho-Art spaustuvė,
971 College Street,
Toronto M6H 1A6, Ontario
Telefonas 533-4363

DRESHER - BARAUSKAS Insurance Agency Ltd.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ir laimingų naujųjų metų
linki visiems savo klientams, draugams bei
pažįstamiems

Valteris Drešeris
VISŲ RŪŠŲ APDRAUDA

[staigos tel. 233-3334 ir 231-2661, namų tel. 233-4446
3828 BLOOR St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza)

Geriausio linkėjimai šv. Kalėdų
ir
Naujų Metų proga

visiems klientams, bičiuliams ir pažįstamiems

P.T. SERVICE CENTRE

Sav. A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

1862 Mattawa Ave., Mississauga, Ont.

Tel. 279-4371

Linksmų šv. Kalėdų
ir sėkmingų 1976 metų

linkime mieliems klientams, bičiuliams
ir visiems pažįstamiems

BALTIC EXPORTING CO.

S. ir F. JANAVIČIAI

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5

Savo mieluosius klientus ir draugus
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ 1976 METŲ
proga sveikinu, linkėdamas sėkmės

JONAS V. MARGIS, Phm. B.
"MARGIS DRUGS"

408 Roncesvalles Ave., kampas Howard Park Ave.
Telefonas LE 5-1944, Toronto, Ontario

Gerbiame klientus,
bičiulius bei pažįstamus

Linkime šv. Kalėdų ir Naujų Metų

proga nuoširdžiausiai sveikiname ir linkime
viso geriausio

PARKSIDE MEAT MARKET

MAISTO KRAUTUVĖ

335 Roncesvalles Avenue Telefonas LE 5-1258

Linkiu jums palaimos pilnų Kalėdų,
laimingų bei sėkmingų naujų metų

UBBENS LTD.

Drauda ir nuosavybių pardavimas
Telefonas 741-1470

Šv.
Kalėdų
ir
Naujų
Metų

proga visus
savo gimines,
bičiulius ir
pažįstamus
nuoširdžiai
sveikina —

VILIUS ir LYDIJA
VILEMBREKTAI
Toronto, Ont.

RUDIS ir ELLY
VILEMBREKTAI
Woodstock, Ont.

Linksmų
šv. KALĖDŲ
ir laimingų
NAUJŲ METŲ
linki savo klientams,
draugams ir
pažįstamiems —

HENRIKAS, DALIA STEPONAČIAI
ir SŪNUS

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų
proga sveikiname gimines, draugus, visus
lietuvius ir linkime
linksmų švenčių bei laimingų
naujų metų —

V. V. TREIGIAI

Delhi, Ont.

Sveikinu gimines, draugus, pažįstamus su

šv. Kalėdomis bei ateinančiais

1976 metais

Adelė Vaitkevičienė

Dvasiškams, giminėms
ir draugams
džiugių šv. Kalėdų
ir laimingų
naujų metų

linki —

Janina Černiauskienė

Sveikinu visus bičiulius
draugus bei pažįstamus
JAY-se, Anglijoje ir
Kanadoje

šv. KALĖDŲ proga ir
linkiu laimingų 1976 metų —
JUOZAS RAČICKAS
Toronto, Ont.

ALEXANDER CHUMAK,
Trustee
Toronto Board of Education

Kalėdų
taika tebūnie
su Jumis, o
NAUJI METAI
teatneša
visokeriopą
laimę —

AUKURIEČIAI sveikina visus rėmėjus,
talkininkus ir žiūrovus
KALĖDŲ švenčių proga
ir linki sveikatos bei
laimės 1976 metais!

"Jis — kūnas mirštas ir prisikėlis,
Jis — siela amžiais gyva. Ir amžiais
bus gyvas lietuviškos kūrybos rašytas
žodis, gimęs kovoje dėl Dievo vardo
ir augęs kovoje dėl mūsų tautos prisikėlimo
ir brėdęs didžiai tautų kultūros garbei..."
(B. Brazdžionis)

Hamiltono aukuriečiai. Sėdi iš kairės: L. Stungevičienė, A. Petraitienė, K. Meškauskienė, dr. prel. J. Tadarauškas, grupės rėmėjas, E. Kudabienė, A. Juozapavičius, A. Žilvitenė, A. Mingela. Stovi: D. Jonikaitė, I. Kudabaitė, M. Kairys, L. Kalvaitytė, V. Staškevičius, E. Stungevičius, L. Zubaitė, V. Šilninkas, B. Juodelė, M. Kalvaitienė, A. Stanevičius, R. Kalvaitis, L. Verbickaitė, A. Laugaly, K. Bungarda, A. Ulbinas. Trūksta K. Mikšio
Nuotr. M. Kalvaitienės

Baisusis žandaras Geruldija

Tikras atsitikimas Kalėdų belaukiant

STEPONAS SETKUS

Taip vadinosi (Geruldija) didelis, stambus vokiečių žandaras Telšiuose pirmojo pasaulinio karo metu. Vienintelis tai buvo žandaras visame mieste, bet jo vieno pilnai užteko ir net atrodė per daug.

Geruldija lėtai žingsniais vaikščiodavo viduriu Didžiosios gatvės grindinio nuo Zarėnų iki Luokės kelio ir atgal, atidžiai žvalgydamasis, ar nepamatys kur kokios netvarkos. Pamatęs tuoj pat prieidavo ir išvertęs akis iš jo juodai blizgančio kiverio pradėdavo taip garsiai rėkti, kad girdėdavosi visame mieste. Telšiškiečiai vadino jį baisžmogiu.

Didelis, trijų augštų mūrinis kalėjimas toje gatvėje, prie pat šaligatvio, buvo pilnas telšiškių. Žmonės to kalėjimo per daug nevengė. Jame ir šilčiau, ir duodavo šio tokio maisto, kurio niekur kitur mieste negalima gauti, nes buvo badmetis.

Seniai miestiečiai viską suvalgė, sukūreno savo bei kaimynų tvorą. Tą 1916 m. žiemą trešėjo tvoros nuo speigo. Pūgos užvertė kelius net į netolimo Dirktalių dvaro gojų, kur audringai naktį miestiečiai, priėję prie medžio medlynčių, galėdavo nusikirsti kokį alksnį kurui. Prie kelių stovėjo budrios vokiečių kareivių sargybos, kurių atminėjus net giminėms vežamas kelias bulves ar krūvelę žabų. Neretai atimdavo arklių bei vežimą, o patį savininką atiduodavo apkasų ar kitiems netolimo fronto darbams, iš kurių nevienu begrįžo. Išdalintos gyventojams maisto kortelės — "brotkartės" nedavė jokios naudos, nes už jas nieko nebuvo galima gauti.

Tėvai sukėlė nuo septynis mažyliukus ant senai nekūrentos krosnies viršaus, užklojo patalais, atklodėmis. Liepė nei dieną, nei naktį be reikalo nenuilpti. Pagaliau ir dienos nesisukrė nuo naktų, nes pro šalį storai užmūrytus lankus šviesa mažai beprasiveržė.

Tą žiemą mama nuolat laužydavo rankas, bet tėvas sakėdavo, kad tai tik įsikišimas progos paverkti. Po to jis imdavo pasakoti pasakas arba atsiminimus iš savo gyvenimo dideliuose miestuose tol, kol Ryga, Petrapilis ir Vilnius mums, vaikams, pasidarė tiek pažįstami, kiek ir Telšiai. Tėvas buvo žinomas statybininkas — geras meistras, bet iš namų išeiti neleido mama. Vokiečiai jo nepaėmė fronto darbams dėl gausios šeimos.

Vieną pūgos naktį, gerokai pasibares su mama, tėvas šiltai apsilviko ir išėjo. Mama sakė, kad į jos gimtąjį Palangos miestelį pas brolius kokios nors pagalbos. Nežinia, kiek praėjo dienų bei naktų, kol sugrįžo, bet praėjo daug. Mama iš baimės kartais imdavo ir pradėdavo garsiai kalbėti poterių.

Tą naktį, kai tėvas grįžo, mama pati pirmoji pajuto baides didelio medinio namo tolimesni koridoriaus gale ir žinojo, kad tai tėvas. Šoko pro duris jo pasitikti. Apšerkšnijęs tėvas ir du mamos broliai įvilko kambarin roguotes, ant kurių gulėjo trys maišai ruginių miltų. Patylo, kad niekas neišgirstų, jie slankiojo tamsioje atsigaliau nukilnodami mus nuo krosnies, užkeldami ant jos maišus ir vėl

mus suguldydami, tarytum ant Džiugo kalno.

Neleido nė prasižioti. Liepė nieko nematyti ir nežinoti. Mamos broliams tuoj pat vėl išvykos, viešpatavo įprasta tylą. Gulėjome visi kaip negyvi, išskyrus Albį, kuris vis norėjo žinoti kas bus, kai ateis Geruldija. Nieko nepaėmė griežčiausias tėvo subarimas. Albio nuomonė buvo ta, kad Geruldija tikrai ateis ir greičiausiai ateis rytoj rytą arba vėliausiai kitą naktį. Geruldija tačiau atėjo tą pačią naktį.

Vėl mama pirmoji pajuto jo sunkius žingsnius koridoriaus gale ir tuoj metėsi iš lovos į tamsą, vėl garsiai kalbėdama poterių. Mes visi nušokom nuo krosnies, emėm įsikišti jos tamsioje ir slėptis ilguose jos maršiniuose. Nuo vieno bato smūgio išvirto durys su visais gelžgaliais — Geruldija įsiritu vidun. Įniršusiai šviesdamas elektrine lempute, jis švaistėsi po kambarius, įsikišdamas maišų su miltais, bet niekaip negalėjo rasti. Sustoję vidury kambario kaip kalnas, nebežinodamas kur dabar bepulti.

Tada iš tamsaus koridoriaus į kambarį įslinko sudžiūvusi, kaip giltinė, kaimynė Domecė, prikiūtino prie krosnies, praskleidė paklodę ir parodė maišus. Vienu mostu milžinas išsitraukė kinžalą, pradūrė maišą, pirštais patrynė išbirusius rupius miltus, paustė juos ir po to atsisuko į visus mus, mėginančius pranykti kampe. Tada jau mama garsiai kalbėjo: "Jėzau, Marija, Juozapai šventas — pribūkite ant padėjimo!"

Geruldijos storas kaklas padvigubėjo. Jam išsižiojus rėkti, iš apačios žiūrint, matėsi dantys ir raudona gerkle. Augštin užriestį tankūs ūsai siekė kiverio kraštą. Albis pirmas užsikimšo pirštais ausis, rodydamas jį mums taip daryti, bet... Geruldija nerėkė. Čepsėjo, žiūrėdamas į išbalusį tėvą žemyn nuleistais gelsvais ūsais ir blakstienomis. Paskui pašvietė mamai ir liepė nutilti. Gana švelniai. Pirštu parodė ir mūsų iš visur kyšančias galvas, kažko klausė. Mama, greit supratusi, atsakė: "Ja, ja, ja". Didelė Ge-

ruldijos ranka atsargiai nusileido ant mano viršugalvio. Aš vos neapalpau iš baimės.

Po to Geruldija išsitiesė. Nesukbėdamas pasitaisė į šoną pakrypusi kiverį. Išidėjo kinžalą ir makštį ir pasuko durų link. Pamatęs, kad Domecė irgi žengia per slenkstį, jis taip spyrė jai į sėdimąją, kad mums, vaikams, atrodė ji pakilo į orą, perskrido ilgą koridorių ir nukrito ant grindų, barškėdama smulkiais savo kaulais. Už jos dingio ir Geruldija.

Dabar mama tikrai surado gerą progą paverkti. Ji verkė ir juokėsi, bučiavo tėvą ir mus visus po kelis kartus. Seniai tokie linksmi ėjome miegoti. Tėvas tačiau nemiegojo. Greičiausiai jam rūpėjo kuras. Jis jau buvo nupjaustęs nereikalingus šio didelio, nuomojamo dėdės Jono namo balkius. Matyt, galvojo kurį dabar pjauti, kad ne sugrįžtų šis dviejų augštų medinis pastatas.

Kai rytą pabudom, namas tebestovėjo vietoje. Traškėjo malcos krosnyje, žaidė šviesos ant grindų, buvo šilta ir jauku, mama minkė tešlą. Neužilgo vėl visi sėdėjome kaip seniau prie ilgo stalo, kodavom su karšta kleckiene, o dar vėliau, šviečiant skalai, laukėm baigiamos kepti duonos. Tėvas sėdėjo gale stalo, šalia pasidėjęs aštriai išgalastą duonai riekti peilį.

Vos mama atnešė pirmąjį kepalą, patylo, kambarį įėjo Domecė. Užsigaubusį skarą iki pat akių, ji pasilinko prie sienos ir stovėjo tylėdama. Išspūstė mūsų vaikų akys, kai tėvas palengva atsikėlė, paėmė žvilgantį peilį. Mums jau rodėsi, kad jis prieina prie Domecės, atskleidžia jos skarą, paima už plono kaklo, atverčia ir vienu mostu patraukia jai per gerkle... Bet jis to nedaro. Paima kepalą, perpjauja ir puskepalį paduoda Domecei. Ši griebia iškišus kaulėtą ranką, paslepia duoną po skara ir nė žodžio nepasakiusi išsileina į tamsų koridorių.

Klausėmės sulaukę kvapą ir tarytum matėm, kaip ji įeina į kambarį už sienos, kaip dalina duoną savo vaikams ir kaip jie visi valgo garsiai čepsėdami.

Prisimenant iškeliavusį dzūką

Pirmosios a.a. Jono Bleizgio metinės

Po sunkios operacijos, atsiradus komplikacijoms, 1974 m. gruodžio 25 d., sulaukęs vos 58 m., iškeliavo amžinybėn Jonas Bleizgis.

Rodos, dar taip neseniai kartu kalbėjomės, nagrinėjome įvairias tautines bei gyvenimo problemas, bet štai jau metai prabėgo, kai nėra Jono mūsų tarpe. Pasigenda jo daugiausia žmona Uršulė, kuri išgyveno su juo 35 vedybinio gyvenimo metus, dalindamasi gyvenimo rūpesčiais bei džiaugsmiais. Jo ilgisi dukra Rūta su žentu ev. kun. A. Žilinsku bei jų dukrelės Loreta ir Rita, negalėdamos užmiršti gerojo tėvuko.

Veltui laukia jo senoji motinėlė ir brolis Bronius su šeima Lietuvoje, kuriuos jis buvo pasižadėjęs aplankyti. Pasigenda jo giminės, lietuvių bendruomenė, draugai bei pažįstami. Jis visur sūspėdavo dalyvauti. Jo judrumas, paslaugumas, atviras ir draugiškas bei linksmas būdas visus žavėdavo. Toks jis buvo Toronto, toks jis buvo Lietuvoje.

Tai dzūkas nuo Leipalingio. Visi jį mėgo. Jo buvę jaunystės draugai Leipalingio progimnazijoje ir Alytaus gimnazijoje prisimena jį kuo gražiausiai.

Mėgo jį viršininkai bei draugai

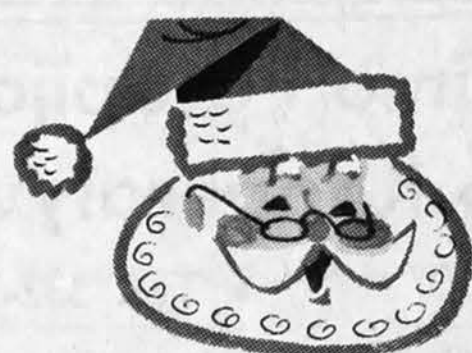
BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

Windsor, Ont.

Visus
savo
gimines
bei
draugus
šv. KALĖDŲ
ir
NAUJŲ
METŲ
proga
sveikina —

Vincas, Aldona ir Rūta
ČERŠKAI

LIETUVIŠKŲ SŪRIŲ GAMINTOJAI

Stasė ir Aloyzas VISKONTAI

šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga

SVEIKINA VISUS LIETUVIUS PLAČIAJAME
PASAULYJE, DRAUGUS, GIMINES IR
PAŽĪSTAMUS, LINKĖDAMI DAUG
DŽIAUGSMO IR LAIMĖS.

Kalėdų švenčių ir
Naujų Metų proga

nuoširdžiai sveikina
mielus klientus,
draugus bei pažįstamus,
linkėdamas sveikatos
ir sėkmės sekančiais
metais —

V. BAČĖNAS,
All Seasons Travel Agency
2224 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas 533-3531

Mielus savo klientus, draugus bei pažįstamus

Kalėdų ir Naujų Metų proga
SVEIKINA

WALTER DAUGINIS

Namų — gyvybės — automobilių — komerciniai
įvairių draudos bendrovių atstovybė
1613 Bloor St. W., Toronto, Ont.
Tel. 533-1121, namų 249-2067

Džiugių šv. Kalėdų
ir sėkmingų
naujų metų
visiems klientams ir
pažįstamiems linki —

ED. KONDRATAS,
vyriškų ir moteriškų drabužių siuvėjas
1113 Dundas Street West, Toronto
Telefonas LE 3-5454

Geriausią linkėjimą

šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga
visiems mano klientams, draugams bei
pažįstamiems —

Walter's Barber Shop
lietuviška kirpykla

874 College Street Sav. W. Lastauskas

TORONTONT

Dail. Dagio 70 metų amžiaus sukaktis buvo paminėta gruodžio 14 Toronto L. Namų "Gedimino Pilies" menėje specialia iškilmė — paroda ir vaišėmis. Susėdus gausiems svečiams prie stalo, pranešė Silvija Sarkutė pakvietė svečią iš Čikagos ev. kunigą Dilį įžanginei maldai. Vaisėms įpusėjus, L. Nakrošienė paskaitė sukaktuvinio knygutės, išspausdintos žurnale "Mūsų sparnai". Sukaktuvinišką sveikinimą kun. Dilys — ev. reformatų kolegijos, žurnalo "Mūsų sparnai" ir draugų vardu, kun. Pr. Gaida, dr. A. Pacevičius — raseiškių vardu, inž. J. Danyš — Otavos lietuvių, J. Karka — žurnalisto skyriaus, S. Pranckūnas — "N. Lietuvos". Svarbiausia nuostolio priežastis buvo netinkamas Karavano centro vadovybės taisyklės. Mūsų šio apylinkės valdyba yra įteikusi eilę nusikundimų ir tikisi kitais metais pakeitimui. Taryba pritarė siūlymui ir ateinančiais metais organizuoti "Vilniaus" pavidloną. Smulkia Karavano pajamų ir išlaidų apyskaitą pateikė A. Juzukonis. Turėta apie \$2.500 nuostolio.

Posėdis pritarė valdybos siūlymui pakeisti Vasario 16 programą, būtent, atsakyti angliškiosios dalies. Vietoje to nutarta angliškai kalbantiems svečiams kitu laiku suruošti priėmimą. Tačiau jei sutiktų šventėje dalyvauti J. Diefenbakeris, tai tada laikytis senosios taisyklės. Pavašariop numatoma surengti literatūros vakarą. Tautos Fondo Toronto atstovybės pirm. A. Firavičius pranešė, kad 1975 m. Toronto ir apylinkėse surinkta per \$17.700 Lietuvos laisvinimo reikalams.

Sumanymuose siūlyta įieškoti naujų būdų surinkti daugiau solidarumo įnašų. Kiekvienas lietuvis turėtų jausti pareigą prisidėti prie bendrinės lietuviškos veiklos. D.

Toronto ateitininkų Kūčios įvyko gruodžio 14 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Kūčių stalią palaikė kun. Antanas Prackas, OFM. Buvo gražiai atlikta meninė programa, kurią pranešė moksleivių kuopos pirmininkė Lina Vaitiekūnaitė. Jaunučiai pasirodė su V. Frankienės vaidinimu apie Kalėdų senelį, karalių, nykštukus, laumę ir užburtus žaisliukus. Vyresnieji moksleiviai paskaitė lietuvių rašytojų raštų. Paskui, mažųjų džiaugsmui, atvyko Kalėdų senelis ir visus jaunučius ateitininkus apdovanojo dovanėlėmis. Kūčių programą užbaigė dr. O. Gustainienė, Toronto moksleivių ateitininkų globėjų koordinatorė, padėkodama visiems prisidėjusiems prie Kūčių parengimo ir jose dalyvavimui.

Etninių grupių bičiulių buvusiams Ontario prov. ministeriui J. Yaremko gruodžio 8 d. "Royal York" viešbutyje specialus komitetas suruošė banketą, kuriame dalyvavo 1400 svečių bei viešnių. Šiuo banketu buvo pagerbtas J. Yaremko už 25-rių metų veiklą politinėje srityje. Jis, būdamas ukrainiečių kilmės, gerai suprato etninių grupių problemas ir su jomis palaikė glaudžius santykius. Siame bankete dalyvavo net 30 lietuvių.

"The Spectator", Hamiltono dienraštis, XII. 10 laiško skyriuje išspausdino Vidos Stanevičienės pasisakymą daugiakultūrės politikos klausimu "Attacks shift in multiculturalism". Autorė gerai pagrįstais argumentais įrodo, kad dabartinės vyriausybės bandymas pertvarkyti daugiakultūrę vėlą prilygsta jos ignoravimui. Kova už teisių lygybę priklauso žmogaus teisių komisijai, o ne daugiakultūrės reikalų sričiai.

Išvažiudami Floridą, Salomėja ir Balys Sakalai vietoje įprastinių sveikinimų atvirukais paaukojo "T. Ziburiams" \$20.

Kazimierui Zarui, paaukojusiam Tautos Fondui \$200, nuširdžiai dėkoja — Tautos Fondo atstovybė Kanadoje

Baltiečių Karių Veteranų Sąjunga Toronto pasiuntė sveikinimo telegramą naujam Australijos premjerui, prašydami atkreipti dėmesį į Baltijos valstybes — Estiją, Latviją ir Lietuvą. Siemet BKVS valdybą sudaro lietuviai. Telegramą pasiuntė St. Dargis. Dabar ruošiami laišukai Australijos premjerui M. Fraseri ir N. Zelandijos premjerui R. Muldoon, prašant atšaukti teisinį Baltijos valstybių aneksijos pripažinimą Sov. Sąjungai.

"The Spectator", Hamiltono dienraštis, XII. 10 laiško skyriuje išspausdino Vidos Stanevičienės pasisakymą daugiakultūrės politikos klausimu "Attacks shift in multiculturalism". Autorė gerai pagrįstais argumentais įrodo, kad dabartinės vyriausybės bandymas pertvarkyti daugiakultūrę vėlą prilygsta jos ignoravimui. Kova už teisių lygybę priklauso žmogaus teisių komisijai, o ne daugiakultūrės reikalų sričiai.

743-0100
FRANK BARAUSKAS, F.R.I.
Nuosavybių pirkimas ir pardavimas; pirmų ir antrų mortgičių sudarymas
FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.
Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS
• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

OKULISTAS L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(Prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

INSURANCE Namų — Gyvybės Automobilių Komerciniai
533-1121 WALTER DAUGINIS 249-2067
1613 BLOOR STREET WEST, TORONTO, ONTARIO

Linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų
visiem savo klientam, draugam ir bendradarbiui linki
vadovybė ir štabas
Ziggy's Fantastic Foods

CITY OF TORONTO
1975 METŲ SENESNIE PENSININKAM MOKESČIŲ PAGALBOS PROGRAMA
TIK TORONTO Miesto NAMŲ SAVININKAM
Norėdama suteikti finansinę pagalbą senesnio amžiaus namų savininkams, miesto taryba leido miesto išduoti duoti gyvenamųjų namų savininkams \$100.00 kreditą, sumažinant 1976 metų tokiu nekilnojamo turto mokesčius, kurie atitinka sekančias sąlygas:
Namo savininkas — žmona ar vyras:
a) Turi būti 65 metų amžiaus ar daugiau iki 1976 m. kovo 31 dienos, kuri yra paskutinė blankam užpildyti data.
b) Turi gauti garantuotas papildomas mėnesines pajamas, kurios mokamos pagal įstatymą (Old Age Security Act, Canada).
c) Turėti nuosavybę, kuri apdėta miesto mokesčiais.
d) Turi būti rezidencinės nuosavybės savininkas Toronte nemažiau kaip 5 metus prieš 1976 m. kovo 31 d.
Jeigu turite teisę gauti tą paramą ir dar nesate gavę blanko, skambinkite miesto įstaigai tel. 367-7036, ir blankas bus pasiųstas.
Blankai turi būti užpildyti kiekvienais metais. Šis kreditas, kur duodamas, yra miesto dovana visam laikui ir yra negrąžinamas.
Informacijų ar pagalbos teirautis tel. 367-7036
Roy V. Henderson
City Clerk
Prašymai turi būti paduoti iki 1976 m. kovo 31 d.

Ką perėmė?
— Ką komunizmas yra perėmęs iš žmonijos vystymosi laipsnių?
— Iš pirmovės (proistorės) — vaikščiojimą stacionari; iš antikos — vergiją; iš feodalizmo — hierarchiją (partijos vyresnybę); iš kapitalizmo — išnaudojimą ir iš socializmo — vardą...
Senovės chuliganai
Mokinių ekskursija apžiūri muzėjaus rodimus. Du berniukai užtrunka prie faraono mumijos.
— Žiūrėk, jis aptvarstytas.
— Taip, — atsako kitas, — matyt, jį smarkiai sužalojo senovės Egipto chuliganai.
Parinko Pr. Alš.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ
GIFTS INTERNATIONAL INC.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis ginto išdirbinių pasirinkimas.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO
• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Dovanos be maito: Automobilai, motociklai, sklb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir piniginiai pažymėjimai (certificates). Jų pristatymas bus nutrauktas gruodžio 15 d.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave. Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

"Gintaro" vadovai džiaugiasi susilaukę paramos iš savo auklėtinų tarpo: į vadovų mokytojų eiles įsijungė Nijolė Čizikaitė šiemet baigusi tautinių šokių vadovų kursus Dainavoje. Taip pat į pertvarkytą tėvų komitetą, kuris dabar vadinsis tėvų-rėmėjų komitetu, įsijungė Algis Puteris, buvęs gintarietis, ir perėmė komiteto pirmininko pareigas. Buvusiam komiteto pirm. K. Rusinui, kurio penkerių metų vadovavimo laikotarpyje "Gintaras" koncertavo Europoje, atšventė 15-ąsias metų sukaktį Toronte, koncertavo Vakarų Kanadoje, JAV-se ir atšventė 20-ties metų sukaktį, vadovai dėkingi už nuolatinį rūpestį ir bendradarbiavimą. Naujajį tėvų-rėmėjų komitetą sudaro: pirm. adv. Algis Puteris, V. Balšienė, B. Biretienė, A. Kaminskis, E. Namikienė, A. Nausėdas, O. Radzevičienė, K. Rusinas, Br. Saplys, V. Siminkevičienė, A. Valadkienė, M. Vasilauskienė, G. Tarvydienė.

Norintieji įsigyti dail. Antano Petrikonio paveikslų papigintomis kainomis prašomi kreiptis pas Aug. Kuolą Toronte tel. 769-6884 arba 622-2177.

Lietuviška programa kabelinėje televizijoje matoma tris kartus į savaitę: antradieniais 10.05 v.v. — 10.35 Graham Cable TV; trečiadieniais 8.30 — 9.00 Maclean-Hunter Cable TV; ketvirtadieniais 8.30 — 9.00 York Cable TV. Visos tos programos perduodamos 10 kanalu.

Atsiradus neaiškumams, kreiptis į minėtų programų vedėją J. R. Simanavičių LE4-1274.

Septynios komunistų paverstos tautos, jų tarpe ir lietuviai, gruodžio 10 d. surengė spaudos konferenciją "Four Seasons" viešbutyje, prie Toronto rotušės. Konferencijos dėmesio centre buvo neseniai iš Lietuvos atvykęs Bronius Naudžiūnas, kuris dėl neišitikimo sovietinei linijai buvo net porą kartų "gydytas" psichiatrinėse ligoninėse. Žurnalistai ypatingai domėjosi politinių kalinių padėtimi psichiatrinėse ligoninėse. Pasak Naudžiūno, nors ir bandoma ten savo linijai neišitikimus asmenis "perauklėti", tačiau jam nėra žinomas nei vienas atvejis, kad tai būtų pavykę. Žmogus ten yra fiziškai ir dvasiškai žalojamas, bet ne perauklėjamas. Naudžiūno pareiškimas bei atsakymus spaudos atstovams vertė Irena Meiklejohn.

Lietuvių jaunimo organizacijos turi būti lietuviško gyvenimo mokykla

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvos Namus) • Tel. 535-6252
Greitos patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 Dundas Street W., Toronto, Ontario
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r iki 7 v. v.

TORONTONT

Anapilio žinios

Telefonas: 277-1270

— Kūčių naktį tesuspidi Viešpaties gimimo žvaigždę, šviečianti dvasinio atgimimo, socialinio teisingumo ir laisvės spindulius. Džiaugsmingų Kalėdų ir laimingų 1976 metų!

— Pamaldų tvarka Kalėdose: Berniukų Mišios Kūčių naktį 12 v. (prieš pamaldas 20 min. — kalėdinės muzikos ir giesmių koncertas, kurį atliks solistai V. Ziemelytė ir V. Verikaitis, parapijos choras, vad. muz. St. Gailevičius). Kalėdų dieną pamaldos — 10 ir 11 v. Antrąją Kalėdų dieną pamaldos — 11 v.r. Jos aukojamos prisiminimui a.a. Jono Blezgio, kuris pernai mirė Kalėdų dieną.

— Kalėdų atostogų metu tikybos pamokų vaikams nebus iki sausio 11 d.

— Praėjusią savaitę Sv. Jono kapinėse palaidotas tragiškai žuvęs gaisro nelaimėje a.a. Albertas Zigmantavičius, 26 m. Velionies artimiesiems nuširdi užuojauta.

— Anapilio statybai aukoję \$200: dr. V. A. Mickus (Renfrew, Ont.); po \$100: kat. moterų draugija, J. B. Barisai, E. Jusėnienė, V. Puniškienė. Geradariams nuširdi padėka.

— N. Metų sutikimas Anapilyje — gruodžio 31 d., 7.30 v.v.

— Prie parapijos Anapilyje veikia "Caritas" šalpos komitetas, kurio misija — pagelbėti vargo atveju lietuviams. Iniciatorių rūpesčiu prieš Kalėdas surinkta \$130. Prieš šventes jos bus išdalintos pagalbos reikalingiems asmenims bei šeimoms.

— Jaunimo sekcijos susirinkimas — sausio 9 d., 7.30 v.v., klebonijoje.

— Prieš 25 metus Kalėdose sučiuotą: Vytautas ir Valentina Balsiai, Jurgis ir Jadvyga Karaliai, Jonas ir Irena Birštonai, Antanas ir Elvyra Selmiai, Algis ir Adolfinas Jagėlos, Leonardas ir Joana Geležiniai, Petras ir Aldona Vilučiai. Vieną dieną 7 jungtuvės ir visos lietuviškos! Visiems mieliems sukurtyti ninkams ilgiausių metų!

— Pamaldos: šį sekmadienį: 10 v. r. už a.a. Mariją Kriškiūnienę, 11 v. už a.a. Oną Eidukaitienę, a.a. Teresę ir Joną Mačiulius; Kalėdose: už Zenkevičių šeimos mirusius, Petro ir Aldonos Vilučių intencija ir už a.a. Veroniką Juškevičienę.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Ketvirtadienį, 6.30 v.v., šventovės patalpose konfirmandų pamoka. Mokyklos švenčių atostogų metu pamokų nebus. Pamokos prasidės sausio 8 d.

— Penktadienį, 6 v.v., šventovėje renkasi jaunimas papuošti Kalėdų eglutės. Po to jaunimas vyks pas p.p. Delkus kalėdiniam pobūviui.

— Šeštadienį, 7.30 v.v., pas p. Lorenčienę įvyks Advento apmąstymo vakaras. Tikimės gausaus atsilankymo.

— Seštadienį, 9.30 v.v., šventovės patalpose renkasi patalpų tvarkymo komitetas.

— Sekmadienį pamaldos — 1.30 v.p.p. Jos skirtos jaunimui. Po jų bus Kalėdų eglutė.

— Kūčių vakaro pamaldos 7 v. su Sv. Komunija, Kalėdų ryto — 9.30. — Dėmesio! Po Kalėdų, gruodžio 28 d., pamaldų Toronte nebus. Sekančios pamaldos prasidės sausio 4 d., 9.30 v.r.

— Prieš ir po pamaldų p. Sturmiene platina kun. Paupero pamokslų knygą ir "Tėviškės" parapijos choro plokšteles. P. Dambaras renka aukas Vasario 16 gimnazijai Kalėdų proga.

ANAPILIO KNYGYNE rasite gražių kalėdinių dovanų: lietuviškų knygų, plokštelių, sveikinimo kortelių. Gautos naujos knygos — Vadovėlis rašantiems į spaudą — kun. J. Prunskio "Žurnalistika" (kaina \$6), atsiminimai žinomo visuomenininko J. Matulionio "Neramios dienos".

GERIAUSIA DOVANA šventėm yra "Encyclopaedia Lituanica". Galima ją užsisakyti iš leidyklos (J. Kapocius, 395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA) arba pas jos atstovą Aug. Kuolą, 30 Riverside Cr., Toronto, Ont. Tel. 769-6884 arba 622-2177.

NORTH PALM BEACH kurortinė mieste, prie gražios upės ir golfo lauko, saulėtoje Floridoje, parduodami nauji 2-jų miegamųjų ir 2-jų prausyklos kambarių butai (condominiums), maždaug po 1.200 kv. pėdų dydžio kiemeliais. Keturi butai po \$32.800, kiti brangesni taip pat parduodami už pirmo morkigėliaus skolą (statybininkas subankrotavo). Mazi įmokėjimai. Atvira skola 25 metams ir 8 1/2%. Smulkesnių informacijų telrautis pas Praną Barauską 743-0100. Frank Barauskas Ltd., Realtor.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklių keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu nu 535-4329.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

FOTOGRAFIAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 534-5615.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Kristaus Gimimo šventės proga sveikiname visus geros valios lietuvius, linkėdami Kristaus atneštos ramybės ir taikos.

— Palaidotas iš mūsų šventovės tragiškai žuvęs Albertas Zigmantavičius; tėveliams, sesutei ir visiems giminėms reikiame nuširdžią užuojautą.

— Giliai užjaučiame: Bronę Pabedinskienę, Cikagoje mirus jos brolienę; Benediktą Zubrickienę, Lietuvoje mirus jos mamytę.

— Pirmosios Komunijos ir katechetinių pamokų nebus iki sausio 11 d.

— Skautų Kūčios — šį sekmadienį, 5 v.p.p., didžiojo salėje.

— Kalėdinės plotkelės — parapijos raštinėje.

— Berniukų Mišios — 12 v. nakties; prieš Berniukų Mišias, 11.15, vyks religinių ir kalėdinių giesmių koncertas. Kalėdų dieną Mišios: 8, 9, 10, 11.30 v.v. ir 7 v.v.

— Bilietai N. Metų sutikimo balii mūsų salėje gaunami pas V. Tasecką po 10 v. kavinėje; vakarais skambinti 535-659.

— Automobilius prašoma statyti sekmadieniais Neilsono fabriko aikštėje, 277 Gladstone. Autoakstė atdara 9.30 v.v. — 1.30 v.p.p.

— Pensininkų pobūviai vyksta trečiadieniais, 4 v.p.p., Parodų salėje.

— Choro repetitijos — ketvirtadieniais, 7.30 v.v.

— Par. choro šokių vakaras su menine programa įvyks sausio 10, šeštadienį, didžiojo salėje.

— Mišios N. Metų išvakarėse — gruodžio 31 d., 7 v.v.; dalyvavę šiose Mišiose nėra įpareigoti dalyvauti jose N. Metų dieną. Mišios sausio 1 d.: 8, 9, 10, 11.30 v.v. ir 7 v.v.

— Mišios šeštadienį, gruodžio 20 d., 8 v. — už Vl. Giedriką; 8.30 v. — už J. Smolskį, užpr. J. Smolskienę; 9 v. — už L. Racevičių, užpr. N. Racevičienę; 9.20 v. — už Meškauskų ir Gudinaičių šeimų mirusius, užpr. M. S. Meškauskų; sekmadienį, gruodžio 21, 8 v. — už A. Spudą, užpr. R. D. Vaičiūną; 9 v. — už A. Sapijonį, užpr. E. G. Kuchalskį; 10 v. — už J. Matjošaitį, užpr. P. Matjošaitienę; 11.30 v. — už K. Kalinauską, užpr. Br. Prakapienę; 7 v.v. — už Mariją ir Antaną; sešt., gruodžio 27, 8 v. — už K. Prišcepionienę, užpr. J. Prišcepionę; 8.30 v. — už J. Valatką ir M. Stukienę, užpr. S. A. Stukį; 9 v. — už J. Jarmalavičių, užpr. S. S. Miniotų; 9.20 v. — už V. Kiaupą — 3 metinės, užpr. Ald. Kuolienės; sekmadienį, gruodžio 28 d., 8 v. — už I. ir J. Alksnius, užpr. B. E. Molį; 9 v. — už Vl. Merkeliene, užpr. D. Baziliauskienę; 10 v. — už Konstanciją, Benjaminą ir Alfonsą Kuncas, užpr. K. Sukevičienę; 11.30 v. — už K. Grigaravičių, užpr. O. Grigaravičienę; 7 v.v. — už parapiją.

Lietuvių Namų žinios

— Gruodžio 13 d. Karaliaus Mindaugo menėje įvyko tradicinė švedų "Santa Lucia" diena. Jau trečietai švedai švenčia ją LN.

— Praėjusio sekmadienio popietėje dalyvavo apie 240 svečių. Knygoje pasirašė: A. ir E. Matulioniai iš Niujorko, P. Bugailiškis iš Anglijos, Zigmąs Peckus iš Klevelando, J. Adomauskas iš Hamiltono, P. White iš Tillsnburgo, p.p. Balsiai iš Hamiltono.

— Kūčių vakarienės pradžia Lietuvių Namuose — 7.30 v.v. Dalyviai bus pavaisinti tradiciniais Kūčių valgiais iš 12 patiekalų. Bus ir meninė programa, kurią atliks solistai V. Ziemelytė ir V. Verikaitis, akompanuos J. Govėdas. Rengėjai prašo pranešti Kūčiose dalyvaujančių vaikų skaičių, nes svarbu, kad visiems būtų paruošta pakankamai maisto ir kad Kalėdų senelis žinotų kiek atnešti dovanų.

— LN vajeaus naujiesiems nariams telkti komitetas gruodžio 14 d. posėdyje aptarė informacinio biuletenio išleidimą ir ruošiamą 1976 m. vasario 21 d. pobūvį L. Namams remti.

— Toronto Lietuvių Pensininkų Klubu valdyba dėkoja visoms ir visiems, prisidėjusiems prie bazaro darbu, medžiagoms rankų darbams, laimikiams ir pyragais. Pensininkų klubo nariai prašomi sumokėti už 1975 m. nario mokestį, nes tik užsimokėję turės teisę balsuoti susirinkime, kuris įvyks 1976 m. sausio 11 d., 2.30 v.p.p., Gedimino Pilies menėje.

— LN nario įnašus sumokėjo: Algis Čiužas ir Stasys Kuzmickas po \$100; Algis Zander \$50; M. B. \$25.

Sveikindami savo giminės ir draugus Kalėdų bei N. Metų proga, vietoje atvirukų paaukojo "T. Žiburiams" \$10 Ona ir Antanas Jakimavičiai; Aleksas Jucys paaukojo \$15 Vasario 16 gimnazijai.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-6008. Bernardas Naujalis, R.M. Npt. R.N.A.

MISSISSAUGOJE prie Dixie-Dundas prekybos vietos parduodamas pilnai apstatytas vieno miegamojo butas (condominium) su 30 pėdų ilgio dengtu balkonu. Savininkas persikėlė Floridą, todėl kaina tik \$31.500 su \$7.000 įmokėjimu. Skambinti 275-1669.

Iškilmingas Naujų Metų SUTIKIMAS

Anapilyje gruodžio 31, trečiadienį

PROGRAMOJE:

- šilta vakarienė, šampanas
- turtingas bufetas
- gera estų orkestro muzika

• Pradžia 7.30 v.v.

lėjimas — \$13 asmeniui, studentui arba pensininkui \$10

Bilietai gaunami Anapilio salėje sekmadieniais po pamaldų, pas J. Jasinevičių tel. 769-5075 ir klebonijoje

Visus dalyvauti kviečia — Anapilis

Visi kviečiami iš arti ir toli į NAUJŲ METŲ

SUTIKIMA

Toronto Lietuvių Namuose

Šilta vakarienė, šaltas bufetas, pyragai, kavutė, 12 v. šampanas — tik už \$15 asmeniui, už \$10 studentui. Gros visų mėgstamas orkestras, veiks baras.

LN valdyba ir LN Moterų Būrelis

Gruodžio 31 d., 8 valandą vakaro, Karaliaus Mindaugo menėje, 1573 Bloor St. W.

Stalai numeruoti. Bilietai: L. Namuose 533-9030 ir pas valdybos narius.

Medžiotojų ir žuklautojų klubo "TAURAS" tradicinis BALIUS

- Karšti briedžio ir zuikio patiekalai
- Turtinga loterija • Gros "Muzika"
- Mening programą atliks tautinių šokių grupė "Atžalynas"
- Numeruotus pakvietimus iš anksto platina J. Lasys tel. 535-7051, Valteris Drešeris tel. 233-3334 ir S. Mackevičius tel. 767-4516
- lėjimas — \$3.50, studentams ir pensininkams — \$2.00

sausio 17,

šeštadienį,

7 val. vakaro,

Prisikėlimo

auditorijoje

Wasagos - Staynerio lietuviams prieškalėdinės pamaldos bus gruodžio 21, sekmadienį, 3 v.p.p., Staynerio kat. šventovėje.

Maloniai kviečiami visi apylinkės lietuviai dalyvauti.

Toronto Maironio mokyklos Kalėdų eglutė bus gruodžio 21, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje. Mokiniai ruošiasi atlikti neilgą, bet įvairią programą. Visi lietuvių vaikai, net ir mokyklos nelankę, o taip pat ir suaugę maloniai kviečiami dalyvauti. Atvyks ir Kalėdų senelis, kuris visiems vaikams įteiks dovanėlių.

Kredito Kooperatyvas "Parama" praneša, kad gruodžio 24 d. veiks nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p.; gruodžio 25 ir 26 d.d. uždaryta; gruodžio 27 d. — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p.; gruodžio 31 d. — nuo 9 v. ryto iki 3 v.p.p.; sausio 1 d. — uždaryta.

"Parama" turi du telefono numerius: senas 532-8723 ir naujas 532-1149. Vedėjas

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas Kalėdų ir N. Metų švenčių proga bus uždarytas gruodžio 24, 25, 26 dienomis (trečiadienį, ketvirtadienį ir penktadienį), gruodžio 31 ir sausio 1 dienomis (trečiadienį ir ketvirtadienį). Dėl palūkanų prirašymo raštinė bus uždaryta 1976 m. sausio 5, 6 ir 7 dienomis (pirmdienį, antradienį ir trečiadienį), tačiau būtinam reikalui esant šiomis dienomis nariai bus aptarnaujami pagal susitarimą telefonu. Vedėjas

Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas gruodžio 25, pirmąją Kalėdų dieną, 19.00—19.30 v., per CJBC-860 radijo stotį pasveikins savo tautiečius lietuviškai, o kitus — prancūzų kalba.

Šis "T. Žiburių" numeris yra 1975 m. paskutinis. Sekančios savaitės numeris, kuris turėtų išeiti gruodžio 25 d., dėl Kalėdų šventės neišeis. Pirmasis 1976 m. "T2" numeris pasirodys sausio 1 d. data. Dėkojame visiems skaitytojams, rėmėjams, bendradarbiams už nuširdžią talką laikraščiui 1975 metais ir linkime malonių Kalėdų švenčių bei laimingų ateinančių metų.

Mėnraščio "Speak Up" lapkričio nr. jau pasiekė skaitytojus. Jį leidžia "Speak Up Publishing Co.". Leidėjų tarybos pirmininku nurodomas Giliaras Urbanas, redaktorium — J. A. Hladun. Mėnraštis gildena daugiausia politines ir ekonomines problemas.

LIETUVIŲ NAMŲ valdyba kviečia visus lietuvius dalyvauti bendroje

KŪČIŲ vakarieniėje

viršutinėje Lietuvių Namų salėje

gruodžio 24, trečiadienį, 7.30 v. v.

Bus atitinkama programa ir Kalėdų senelis

Valksams iki 10 m. — dalyvavimas nemokamas, jaunimui 10-18 m. — \$2, suaugusiems — \$6. Bilietai gaunami L. Namuose, "Paramoj" ir pas valdybos narius

LN VALDYBA

O'KEEFE CENTRE

Front & Yonge 363-6633

VALSTYBINIS KANADOS BALETAS Steigėja — Celia Franca

The Nutcracker

(SPRAKTUKAS)

Žavinti Kalėdų legenda

Tik 14 seansų

Gruodžio 23, antradienį, iki sausio 3, šeštadienio

Popietiniai ir vakaro seansai

Bilietai — O'Keefe Centre kasoje

Telefonas informacijai: (416) 363-6633

Laimingų SV. KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ!

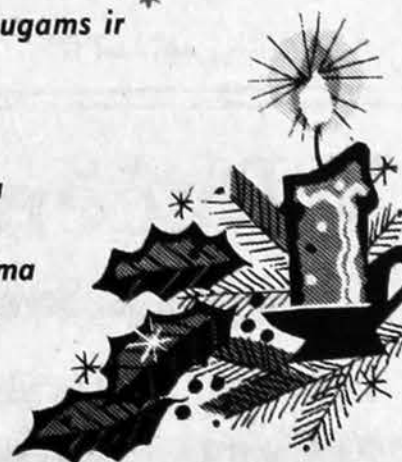
visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems linki —

Salomėja, Jonas Andriuliai ir šeima

Janina, Kazys Kaknevičiai ir šeima

Genovaitė ir Vytautas Balčiūnai

Aldona, Karolis Rusinai ir šeima

MONTREALQUE

Religinis koncertas rengiamas Kūčių vakarą — gruodžio 24 d., 11 v.v., Aušros Vartų par. šventovėje. Kalėdinių giesmių programą atliks parapijos choras, solistai ir visi koncerto dalyviai. Choras užims vietą presbiterijoje prie altoriaus ir įtrauks į kalėdinių giesmių giedojimą visus dalyvius.

Metinis AV parapijos susirinkimas — gruodžio 28, sekmadienį, po pamaldų. Bus apžvelgtas parapijos veikla, renkami nauji komiteto nariai.

Lietuvių Žvejotojų-Medžiotojų Klubas "Nida" metinis jaunųjų talentų pasirodymas ir sezono uždarymo vakaras rengiamas 1976 m. sausio 24 d. Aušros Vartų par. salėje. Sutinkantieji jaunųjų talentų pasirodyme dalyvauti maloniai esate kviečiami tuojau registruotis pas vaakro organizatorių J. Siaučiulį 768-3674 arba klubo pirmininką A. Mylę 365-0353.

M. K. Ciurlionio 100 m. gimimo sukakties minėjimas buvo surengtas gruodžio 13 d. AV par. salėje. Dail.

A. Tamošaitis skaitė paskaitą, kurią iliustravo skaidrėmis. Kartu buvo surengtos ir jaunimo atstovų išleistuvės į P. Ameriką, kur rengiamas pasaulio lietuvių jaunimo kongresas.

Lituanistinis seminaras veikia kas antrą šeštadienį. Vadovauja dr. H. Nagys ir dr. I. Maziliauskienė. Norintieji dalyvauti seminare prašomi kreiptis į M. Jonynienę.

Dail. Pr. Baltuonio medžio šaknų skulptūros paroda buvo surengta Bostono Hynes auditorijoje gruodžio 5-7 d.d. ryšium su Kalėdų šventėmis. Amerikiečiai labai dėmėjosi originaliais autoriaus kūriniais ir pakvietė jį dalyvauti ir sekančių metų parodoje.

A.a. Jonas Dalmantas mirė gruodžio 4 d. Reddy Memorial ligoninėje. Atsisveikinimo vakaras su velioniu įvyko gruodžio 7 d. Wilson laidotuvių namuose. Palaidotas gruodžio 8 d.

Royal Victoria ligoninėje serga Mykolas Lukošius. Kor.

Mūsų kredito unijos nariui

ačiū Jonui Dalmantui

mirus, jo seserims LIUCIJAI, BRONEI ir ONAI Lietuvoje, giminėms ir artimiesiems nuširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

VISUS MALONIAI KVIEČIAME DALYVAUTI

NAUJŲ METŲ SUTIKIME

1975 m. gruodžio 31 d., 8.30 v. vakaro

Montrealio AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS SALEJE

PROGRAMOJE: užkandžiai, šilta vakarienė,

šampanas, bufetas, orkestras

Rengia: L. K. Mindaugo šaulių kuopa

lėjimas: \$12.50

\$10.00

Valdyba

Montrealio

Lietuvių

Kredito

Unija

"LITAS"

sveikina visus savo

narius ir nares

ŠV. KALĖDŲ ir

NAUJŲ METŲ proga

bei linki pakilioje

dvasioje praleisti

didžiulias šventes.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasis s-tas	6.0%	Asmenines	11.0%
Taupomasis s-tas	8.0%	Nekiln. turto	10.75%
Term. ind. 1 m.	9.0%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 2 m.	9.25%	Investicines nuo	11%
Term. ind. 3 m.	9.75%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tas sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sum